

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE CHEŁMNIE
NA LATA 2014-2020**

**Gmina Miasto Chełmno,
ul. Dworcowa 1,
86-200 Chełmno**

Spis treści

<i>Wstęp</i>	4
<i>1. Regulacje prawne</i>	4
<i>1.1. Podstawy prawne Strategii</i>	4
<i>2. Spójność strategii z innymi dokumentami krajowymi oraz regionalnymi dokumentami strategicznymi</i>	6
<i>3. Diagnoza demograficzna mieszkańców Miasta Chełmno – wybrane dane</i>	27
<i>3.1. Charakterystyka obszaru Miasta Chełmna</i>	27
<i>3.2. Dane demograficzne dotyczące Miasta Chełmna za lata 2008-2012</i>	29
<i>3.2.1. Liczba mieszkańców, podział na płci i struktury wiekowe</i>	29
<i>3.2.2. Migracje ludności Miasta Chełmna w odniesieniu do danych z Powiatu Chełmińskiego</i>	30
<i>3.2.3. Charakterystyka grup wiekowych</i>	31
<i>3.3. Ruch naturalny ludności</i>	34
<i>3.4. Prognoza liczby ludności</i>	35
<i>3.5. Bezrobocie, rynek pracy, wynagrodzenia</i>	37
<i>3.5.1. Struktura liczby osób bezrobotnych</i>	37
<i>3.5.2. Analiza rynku pracy, osób pracujących</i>	42
<i>3.5.3. Wynagrodzenia mieszkańców</i>	43
<i>4. Diagnoza sytuacji społeczno- gospodarczej mieszkańców Miasta Chełmna w odniesieniu do danych Powiatu Chełmińskiego i województwa kujawsko-pomorskiego</i>	44
<i>4.1. System edukacji w Mieście Chełmno</i>	44
<i>4.2. Zasoby mieszkaniowe na terenie Miasta Chełmna w latach 2011-2012</i>	46
<i>4.3. Problem uzależnienia</i>	47
<i>4.4. Niepełnosprawność</i>	50
<i>4.5. Opieka społeczna w Chełmnie</i>	55
<i>4.6. Przemoc</i>	56
<i>5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie</i>	57
<i>5.1. Rodzaje i wysokość pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie dla mieszkańców Miasta Chełmna</i>	68

<i>6. Adresaci Strategii.....</i>	<i>91</i>
<i>7. Problemy wyodrębnione w toku analizy</i>	<i>92</i>
<i>8. Cele opracowanej Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Chełmna</i>	<i>94</i>
<i>8.1. Projekty służące realizacji zidentyfikowanych celów</i>	<i>95</i>
<i>8.2. Harmonogram realizacji działań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Chełmna.....</i>	<i>118</i>
<i>8.3. Wskaźniki realizacji celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Chełmna</i>	<i>119</i>
<i>8.4. Źródła finansowania działań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Chełmna.....</i>	<i>119</i>
<i>9. Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Chełmna....</i>	<i>119</i>

Wstęp

Miasto Chełmno wraz z jednostką organizacyjną – Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej odpowiada za realizację działań społecznych na terenie Miasta Chełmna. Niniejsza Strategia wytycza kierunki rozwoju i wskazuje propozycje przedsięwzięć społecznych, które mają na celu szeroką pojętą aktywizację mieszkańców. W pracach nad Strategią uczestniczyli przedstawiciele gminy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, jednostek organizacyjnych gminy, organizacje pozarządowe, przedstawiciele instytucji kościelnych, mieszkańcy. Dokument stanowi wytyczną do kolejnych działań prorozwojowych na terenie miasta Chełmna oraz zwrócenie szczególnej uwagi na obszary najbardziej problemowe jakimi są: ubóstwo, bezrobocie, brak publicznych mechanizmów opieki dla dzieci do 3 roku życia, niska aktywność ekonomiczna mieszkańców, starzejące się społeczeństwo, mało rozwinięte formy opieki i aktywizacji osób starszych. W odpowiedzi na zdiagnozowane kwestie, właściwe organy działające na terenie miasta Chełmna: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gmina Miasto Chełmno, organizacje pozarządowe i in. będą podejmowały w latach 2014-2020 kierunkowe działania niezbędne do ograniczenia i zniwelowania obszarów problemowych wskazanych w Strategii tak aby dążyć do realizacji zamierzonych celów.

1. Regulacje prawne

1.1. Podstawy prawne Strategii

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Chełmna na lata 2014-2020 oraz jej wdrażanie, odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 – tekst jednolity z późn. zm.);

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. *o działalności leczniczej* (Dz. U. Nr 112, poz. 654 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. *o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* (Dz. U. Nr 45, poz. 235);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. *o świadczeniach rodzinnych* (Dz. U. 2006 nr 139 poz. 992 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. *o zatrudnieniu socjalnym* (Dz. U. 2011 nr 43 poz. 225 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego* (Dz. U. 2011 nr 231 poz. 1375 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. 2011 nr 127 poz. 721 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (Dz. U. 2008 nr 164 poz. 1027 - tekst jednolity z późn. zm.).

Podstawę prawną niniejszej Strategii stanowią art. 16 b, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy *o pomocy społecznej* zwanej dalej ustawą, zgodnie z którym gmina opracowuje i realizuje strategię rozwiązywania problemów społecznych¹.

2. Spójność strategii z innymi dokumentami krajowymi oraz regionalnymi dokumentami strategicznymi

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Chełmna są spójne z priorytetami i celami dokumentów na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim.

Dokumenty na poziomie europejskim

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu

społecznemu Europa 2020, przyjęta przez Radę Europejską dnia 17 czerwca 2010 r. Określa działania, których podjęcie w skoordynowany sposób przez państwa członkowskie przyspieszy wyjście z obecnego kryzysu i przygotuje europejską gospodarkę na wyzwania przyszłości. Strategia wyznacza trzy priorytety, których realizacja odbywać się będzie na szczeblu unijnym oraz krajowym: wzrost inteligentny (zwiększenie roli wiedzy, innowacji, edukacji i społeczeństwa cyfrowego), zrównoważony (produkcja efektywniej wykorzystująca zasoby, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności) oraz sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji i walka z ubóstwem).

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Sukces Strategii do roku 2020 w powyższych obszarach zależy od realizacji celów szczegółowych:

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm)

- stopa zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinna wzrosnąć z obecnych 69% do co najmniej 75%, między innymi wskutek zwiększenia liczby pracujących kobiet i osób starszych oraz lepszej integracji migrantów na rynku pracy;
- emisję dwutlenku węgla należy ograniczyć co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, nawet o 30%; należy zwiększyć udział odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększyć efektywność wykorzystania energii o 20%;
- cel związany z edukacją, dotyczący problemu osób przedwcześnie kończących naukę szkolną, obejmuje ograniczenie wskaźnika przerywania nauki do 10% w porównaniu z obecnym poziomem 15% oraz zwiększenie do 2020 r. odsetka osób w wieku 30-34 lat posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%;
- liczbę Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa należy ograniczyć o 25%, co będzie wymagać wydobycia z ubóstwa ponad 20 mln osób

Powyższe cele są ze sobą wzajemnie powiązane. Lepsze wykształcenie przekłada się na większe szanse na rynku pracy, a zwiększanie stopy zatrudnienia przyczynia się do zmniejszania ubóstwa. Dzięki inwestycjom w czyste i niskoemisyjne technologie poprawi się stan środowiska naturalnego, będziemy mogli skuteczniej przeciwdziałać zmianom klimatu oraz zwiększać potencjał w zakresie przedsiębiorczości i zatrudnienia. Całą naszą uwagę powinniśmy poświęcić osiągnięciu tych celów. Zmiana postaw i metod działania w UE, prowadząca do opisanych wyżej wyników, będzie wymagać silnego przywództwa, zaangażowania i skutecznych mechanizmów realizacji.

Dokumenty na poziomie krajowym

Strategia Rozwoju Kraju 2020 – główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym, wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe.

Celem głównym strategii średniookresowej staje się wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Zgodnie ze SRK w najbliższych latach kluczowa będzie spójność społeczna i terytorialna oparta na likwidowaniu największych barier rozwojowych.

Realizowane cele

Cel Priorytetowy II.4. Rozwój kapitału ludzkiego

Jednym z głównych czynników decydujących o rozwoju i konkurencyjności kraju jest jakość kapitału ludzkiego. Rozwój (ilościowy i jakościowy) kapitału ludzkiego to rozwój krajowego i lokalnych rynków pracy oraz wzrost produktywności pracowników, a w konsekwencji wzrost produkcji i usług, rozwój innowacji, podnoszenie produktywności gospodarki - w rezultacie poziomu i jakości życia wszystkich mieszkańców.

– Cel II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej

Konieczne jest podjęcie działań polegających na wspieraniu i pobudzaniu aktywności zawodowej przez tworzenie rozwiązań umożliwiających i ułatwiających godzenie życia zawodowego i rodzinnego. W tym zakresie jednym z istotnych działań jest zwiększenie dostępności różnych form instytucjonalnej opieki nad dziećmi oraz budowanie efektywnego systemu opieki nad osobami niesamodzielnymi i w podeszłym wieku. Równocześnie podejmowane będą inicjatywy mające na celu podniesienie atrakcyjności pracy jako źródła dochodu wobec źródeł alternatywnych, przede wszystkim świadczeń społecznych, tak aby system ten był ukierunkowany na wspieranie aktywnego poszukiwania pracy i zwiększanie motywacji do podejmowania legalnego zatrudnienia.

– Cel II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego

Poprawa jakości kapitału ludzkiego oznacza sytuację w której obywatele od najmłodszych do najstarszych lat życia i różnymi drogami – w szkole i innych instytucjach edukacji formalnej, na kursach, ale również w pracy i środowisku zaangażowania społecznego, ucząc się samodzielnie i od siebie nawzajem - uzyskują kompetencje i kwalifikacje zgodne z potrzebami społeczno-gospodarczymi oraz indywidualną potrzebą rozwoju osobistego.

– Cel II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej

Zwiększeniu aktywności zawodowej służyć będzie polityka tworząca warunki dla elastycznych form zatrudnienia, sprzyjająca zwiększeniu mobilności pracowników oraz podnoszeniu kompetencji absolwentów (w tym kompetencji cyfrowych i

międzykulturowych), mobilności wahadłowej (w szczególności dla zmniejszenia ukrytego bezrobocia na wsi), promująca pozarolnicze formy zatrudnienia na terenach wiejskich oraz zapewniająca powszechny, szerokopasmowy dostęp do Internetu dla wszystkich mieszkańców. Celowa w tym zakresie jest modernizacja systemu kwalifikacji zawodowych, w tym rozwiązania umożliwiające potwierdzenie kompetencji uzyskanych w drodze uczenia pozaformalnego i nieformalnego, system wsparcia w zakresie podnoszenia lub zmiany kwalifikacji osób defaworyzowanych na rynku pracy etc.

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

Cel Priorytetowy III.1. Integracja społeczna

Przyspieszonym procesom restrukturyzacyjnym i rozwojowym towarzyszy rozwarstwienie społeczne, przebiegające w wielu wymiarach: dochodowym, generacyjnym, zdrowotnym, edukacyjnym, warunków mieszkaniowych, jak też terytorialnym. Utrzymujące się zróżnicowania społeczne mogą stać się barierą utrzymania dynamicznego rozwoju w przyszłości. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu oznacza wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i przedsiębiorczości oraz zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. W wielu krajach członkowskich UE obserwuje się konwergencję na poziomie europejskim przy jednoczesnej dywergencji wewnętrznej. Zróżnicowanie warunków życia i dochodów ludności w Polsce ma wyraźny wymiar przestrzenny. Podstawowe osie dysproporcji dotyczą różnic między regionami południowo-zachodnimi a północno-wschodnimi oraz między obszarami metropolitalnymi a pozostałymi jednostkami osadniczymi. Powoduje to, że obszarami słabego rozwoju i zagrożenia stagnacją są nie tylko subregiony i regiony peryferyjne, ale także słabo skomunikowane z otoczeniem peryferia wewnętrzne, często obszary pograniczne województw.

– Cel III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

Reakcją państwa na wykluczenie i ubóstwo będzie przede wszystkim polityka nastawiona na wzrost zatrudnienia oraz poprawę dostępu do podstawowych usług publicznych, w tym do wysokiej jakości edukacji, skutkująca zwiększeniem aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

– Cel III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych

W Polsce najbardziej na ryzyko ubóstwa narażone są rodziny wielodzietne, a zatem problem ten dotyka przede wszystkim dzieci i młodzieży.²⁶ Konieczne jest z jednej strony wsparcie rodzin w postaci selektywnych świadczeń społecznych, ratunkowej pomocy społecznej oraz instrumentów systemu podatkowego skierowanych bezpośrednio do rodzin, a z drugiej - wyrównywanie szans rozwojowych i przeciwdziałanie zaniedbaniom wynikającym z deficytów gospodarstw domowych. Szczególne znaczenie ma kwestia pełnej dostępności do usług opiekuńczo-wychowawczych sprzyjających wyrównywaniu szans rozwoju dzieci oraz godzeniu pracy zawodowej i obowiązków rodzinnych, a także polityka wyposażania szkół w uniwersalne świadczenia socjalne (zdrowe żywienie, opieka lekarska i aktywność fizyczna).

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Została opracowana zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku.

Podstawowym celem planu działań jest stworzenie odpowiednich warunków wdrażania KPZK 2030, a więc usprawnienie systemu planowania przestrzennego i działań rozwojowych (w tym inwestycyjnych) ukierunkowanych terytorialnie.

Polska w roku 2030 to kraj o ugruntowanych warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju, dobrze zagospodarowany, sprawnie zarządzany i bezpieczny. Stan ten jest rezultatem procesów gospodarczych, społecznych, przestrzennych i cywilizacyjnych. Odzwierciedla także reakcje polityki rozwoju na długookresowe wyzwania oraz na bieżące uwarunkowania rozwoju o charakterze koniunkturalnym. Polska w 2030 roku daje szansę rozwoju poszczególnym obywatelom, strzeże ich interesów, jest wiarygodnym i aktywnym partnerem w stosunkach międzynarodowych.

Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Dla zapewnienia efektywnego wykorzystania potencjału terytorium całej Polski polityka zagospodarowania przestrzennego musi dążyć do zapewnienia spójności terytorialnej kraju w różnych wymiarach przestrzennych, wykorzystując kształtującą się policentryczną sieć metropolii. Spójność terytorialna ma zapewnić wszystkim mieszkańcom możliwość udziału w procesach rozwojowych poprzez dostęp do dobrej jakości miejsc pracy oraz usług publicznych warunkujących możliwości rozwojowe. Kierunki działań polityki przestrzennej umożliwiające realizację celu wspomaganie spójności terytorialnej obejmują: wspomaganie spójności w układzie krajowym, regionalną integrację funkcjonalną, wspomaganie dyfuzji rozwoju na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału do specjalizacji terytorialnej, a także wspomaganie spójności w obszarach problemowych.

KPZK 2030 wyznacza obszary wymagające szczególnego wsparcia i proponuje szereg działań dla odbudowy ich zdolności rozwojowych, głównie za pomocą instrumentów polityki regionalnej państwa, w tym:

- wspomaganie obszarów o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkującym możliwości rozwojowe. Ze względu na utrzymujące się różnice terytorialne w tej sferze polityka przestrzenna zmierza do zapewnienia jednolitego standardu dostępu do usług o podstawowym znaczeniu dla procesów rozwojowych na terenie całego kraju. W tym celu na poziomie krajowym zostaną wyznaczone standardy we wszystkich obszarach tematycznych (w pierwszym rzędzie w zakresie edukacji, zdrowia, sportu i turystyki, transportu publicznego, kultury, usług komunalnych, w tym związanych z ochroną środowiska),
- restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast mająca na celu przywrócenie ich funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich powtórnemu zagospodarowaniu dzięki skorelowanym interwencjom w sferze planowania przestrzennego, inwestycjom infrastrukturalnym oraz wsparciu zasobów ludzkich i przedsiębiorczości.

Polska 2030. Wyzwania rozwojowe

Wyzwanie 2 Sytuacja demograficzna

Kluczem do sprostowania wyzwaniom demograficznym w perspektywie najbliższych dekad jest przede wszystkim aktywizacja zawodowa prowadząca do maksymalnego wykorzystania

dostępnych zasobów pracy. Wymaga to by wraz z wydłużaniem się oczekiwanej długości trwania życia, podwyższeniu ulegał efektywny wiek wychodzenia z rynku pracy.

Konieczność zwiększenia aktywności zawodowej oraz zatrudnienia dotyczy w szczególności seniorów, których liczba będzie istotnie wzrastać w związku z zachodzącymi przemianami demograficznymi.

Osiągnięcie tego celu wymaga:

- 1) eliminacji tych elementów systemu emerytalno-rentowego, które umożliwiają wczesną dezaktywizację,
- 2) zapewnienie zachęt do kontynuacji kariery zawodowej, w tym poprzez reformę tych części systemu emerytalno-rentowego które mają charakter aktuarialnie niebilansowany w kierunku wytyczonym przez system powszechny,
- 3) stworzenie systemu wspierającego procesy podnoszenia kwalifikacji i uczenia się przez całe życie.

Wyzwanie 3 Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy

Osoba chcąca pozostać na nowoczesnym rynku musi się cały czas dokształcać. Trzeba zwiększać gotowość Polaków do udziału w edukacji ustawicznej, a także zapewnić im ofertę edukacyjną w odpowiedniej ilości i na odpowiednim poziomie. By to osiągnąć,

1. System edukacyjny już od najmłodszych lat musi nie tylko przekazywać uczniom konieczne wiadomości, ale przede wszystkim przyzwyczajając ich do ciągłego zdobywania i wykorzystywania wiedzy oraz uczyć tych umiejętności.
2. Jednocześnie należy stworzyć sprawny system edukacji ustawicznej, umożliwiający uzupełnianie kwalifikacji i ich zmianę, co zapewni zdolność do mobilności zawodowej. Należy spopularyzować i wspierać korzystanie z nieformalnych sposobów nauki – zdobyte w ten sposób kwalifikacje powinny być weryfikowane i uznawane.
3. Elastyczne formy zatrudnienia ułatwiają efektywne wkomponowanie cyklu kariery zawodowej w cykl życia. Są potrzebne osobom, które chcą godzić pracę z innymi sferami – przede wszystkim z rodziną, nauką lub rehabilitacją. Osoby te muszą mieć możliwość dowolnego kształtowania czasu i miejsca pracy w zależności od sytuacji życiowej. Tylko w ten sposób będą w stanie kontynuować karierę zawodową. Bardzo

ważne jest w tym wypadku aby nie ograniczać pracownikom i pracodawcom pola wyboru poprzez tworzenie nadmiernie szczegółowych przepisów. Przepisy regulujące elastyczne formy zatrudnienia powinny pomagać w rozwiązywaniu potencjalnych konfliktów zamiast wiązać obu stronom ręce.

4. Świadczenia socjalne należy adresować przede wszystkim do osób najbardziej potrzebujących: najuboższych i niezdolnych do pracy, ograniczyć natomiast dostępność świadczeń dla zdolnych do pracy osób w wieku produkcyjnym – chodzi tu przede wszystkim o renty.
5. Podnoszenie kwalifikacji powinny aktywnie wspierać służby publiczne. Osoby pracujące, które chcą się douczać, powinny zostać objęte systemem szkoleń organizowanych lub dofinansowywanych przez służby zatrudnienia.
6. Urzędy Pracy powinny być motywowane do obejmowania programami aktywizacyjnymi osób w najtrudniejszej sytuacji: bez kwalifikacji, starszych, długotrwale bezrobotnych lub niepełnosprawnych.
7. Należy rozwijać usługi pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego, także dla pracujących. Trzeba stymulować rozwój prywatnego rynku usług pośrednictwa pracy i aktywizacji zawodowej, także poprzez dopuszczenie firm prywatnych do realizacji programów finansowanych ze środków publicznych.

Wyzwanie 8 Poprawa spójności społecznej

Model zwiększania spójności społecznej w Polsce został stworzony po to, aby odpowiadał na wyzwania związane z procesami transformacyjnymi. Obecnie przychodzi czas, w którym konieczne jest zastanowienie się nad całościowym przemodelowaniem sposobów realizacji polityki społecznej, szczególnie w kontekście wyzwań, jakie czekają nas w kolejnych latach. Jeżeli mamy im sprostać, a spójność społeczna ma wspierać, a nie ograniczać poszukiwanie odpowiedzi na wyzwania, to niezbędne są następujące działania:

1. Zmiana tradycyjnego postrzegania spójności społecznej tylko przez pryzmat dochodów i stopnia narażenia na ubóstwo które ma być zmniejszane poprzez transfery społeczne. Nowe podejście powinno być nastawione przede wszystkim na efektywne wykorzystanie potencjałów poszczególnych osób czy grup społecznych i to poprzez ich deficytów czy dysfunkcji, także w perspektywie zróżnicowania regionalnego. Instrumenty polityki społecznej powinny być nastawione przede wszystkim na

likwidację bądź minimalizację przyczyn wykluczeń, a jeżeli okaże się a, a jeżeli okaże się to niemożliwe, to na zapewnienie, że nie będą one przeszkadzać w integracji ekonomicznej i społecznej. Rozwiązałyby lub zmniejszyłyby to dany problem społeczny, a jednocześnie podniosłyby aspiracje osób wykluczonych.

2. Kontynuacja zmian w systemie zabezpieczenia społecznego opartego na primacie transferów międzypokoleniowych petryfikujących stan bierności. Reformy wymaga m.in. kierowanie świadczeń (renty, wcześniejsze emerytury) do tych osób, które choćby z racji swojego wieku powinny w ramach solidarności społecznej osiągać całość swoich dochodów z pracy. Pozwoliłoby to ograniczyć straty, z jakimi mamy obecnie do czynienia w zakresie korzystania z zasobów ludzkich. Utrzymanie obecnego stanu spowoduje w przyszłości diametralne pogłębienie wykluczenia społecznego osób w podeszłym wieku – głównie ze względu na niskie świadczenia, jakie będą otrzymywać na starość.
3. Wzrost nakładów na aktywne instrumenty polityki społecznej kierowane do osób które mogłyby wyjść z wykluczenia. Obecnie powinno to dotyczyć przede wszystkim rodzin z dziećmi, osób żyjących na granicy egzystencji oraz długotrwale bezrobotnych. Wzrost tych środków jest możliwy jeśli uda się zmniejszyć transfer z budżetu państwa do systemu emerytalno-rentowego – głównie na drodze ograniczeń w przyznawaniu wcześniejszych emerytur oraz upowszechnienia rehabilitacji, co pozwoliłoby z kolei wielu osobom wchodzić lub powracać na otwarty rynek pracy.
4. Nieuchronne wydłużanie życia zawodowego będzie wymagało zaproponowania nowych instrumentów skierowanych do osób starszych, które mimo ograniczeń będą mogły pozostawać w aktywności zawodowej. Dotyczy to w szczególności dostosowywania stanowisk pracy i efektywnego systemu podnoszenia kwalifikacji oraz powrotu na rynek pracy, a z drugiej strony budowy modelu bezpieczeństwa w okresach bezrobocia czy niemożliwości pozostawania w aktywności (choćby z powodu choroby lub konieczności rehabilitacji).
5. Wyeliminowanie barier, które uniemożliwiają osobom z dysfunkcjami i deficytami korzystanie z szeroko rozumianych usług społecznych. Chodzi tu m.in. o dostęp do kształcenia na każdym etapie życia, usług rynku pracy, takich jak profesjonalne doradztwo zawodowe czy pośrednictwo pracy oraz do rehabilitacji, która pozwoli w pełni uczestniczyć w życiu zawodowym czy społecznym. Jednocześnie dotyczy to

dostępu do instytucji publicznych, w tym obiektów kultury czy rozrywki. Wymaga również edukacji społecznej, i to już od najmłodszych lat.

6. Przygotowanie się na nowe oblicza wykluczenia społecznego, które już obecnie występują w innych krajach i nieuchronnie pojawią się również w Polsce. Można tu wymienić np. wykluczenie cyfrowe, biedę można tu wymienić np. wykluczenie cyfrowe, biedę energetyczną (zmniejszenie możliwości korzystania energetyczną (zmniejszenie możliwości korzystania z energii ze względu na jej cenę) oraz stan zdrowia energii ze względu na jej cenę) oraz stan zdrowia (otyłość). Te nowe oblicza wykluczenia mogą skutecznie zmniejszać potencjał rozwojowy zarówno jednostek, jak i całych grup społecznych czy regionów. Wykluczenie cyfrowe może np. stanowić deficyt u nawet bardzo dobrze wykształconych cyt u nawet bardzo dobrze wykształconych osób, które nie będą w stanie nadążyć za postępem technologicznym w zakresie wymiany informacji. Otyłość natomiast jako czynnik chorobowy może powodować szybsze wychodzenie z rynku pracy.
7. Zmiana podejścia do roli samorządów w zakresie 7. Zmiana podejścia do roli samorządów w zakresie walki z wykluczeniem społecznym. Samorzady muszą być traktowane jako partner przy rozwiązywaniu problemów społecznych występujących na ich obszarze. Zgodnie z praktyczną realizacją zasady subsydiarności samorzady powinny brać na siebie większą odpowiedzialność w zakresie rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych. Rolą rządu powinno być aktywne wspieranie, ale nie zastępowanie samorządów w ich działaniach. Wymaga to jednak zwiększenia poziomu zaufania zarówno rządu jak i obywateli do skuteczności działań samorządów oraz inicjatyw oddolnych. ów oraz inicjatyw oddolnych.

Wyzwanie 10 Wzrost kapitału społecznego polski

1. Opracowania kompleksowej, wieloletniej strategii wsparcia społeczeństwa obywatelskiego – obejmującej zarówno długofalowe działania instytucjonalne i systemowe, jak i mechanizmy punktowo i w krótkim terminie stymulujące rozwój aktywności obywatelskiej zaufania i troski o dobro wspólne.
2. Wprowadzenia nowej metody koordynowania wsparcia dla organizacji pozarządowych zarówno na poziomie administracji centralnej, jak i samorządowej.

W celu wzmocnienia potencjału kreatywnego i kulturowego, stanowiącego ważny czynnik rozwoju społecznego i gospodarczego, należy:

1. Opracować kompleksową strategię rozwoju kultury traktującą kulturę jako ważny zasób rozwojowy – inaczej niż tradycyjne podejście, które uważa ją za autonomiczną sferę o minimalnym znaczeniu gospodarczym. Strategia z jednej strony powinna obejmować sektor kreatywny – traktowany jako ważny element gospodarki, a z drugiej wspierać indywidualną kreatywność i innowacyjność. Rolę kreatywności należy uznać w kluczowych dokumentach strategicznych spoza obszaru kultury.
2. Wspierać rozwój indywidualnej, oddolnej kreatywności – stanowiącej cenny zasób indywidualny oraz zapewniającej siłę roboczą dla sektora kreatywnego. W tym celu należy zapewnić edukację kulturalną i medialną na wszystkich etapach nauczania (łącznie z nauczaniem ustawicznym i nieformalnym).
3. Zagwarantować dostępność dziedzictwa kulturowego, jako ważnego elementu wspólnej tożsamości oraz cennego zasobu kreatywnego. Instytucje pamięci i kultury powinny być zobowiązane do udostępniania swoich zbiorów za pomocą technologii cyfrowych – przy zapewnieniu odpowiedniego finansowania na ten cel. Celem, w perspektywie 20 lat, powinna być cyfryzacja całości narodowego dziedzictwa kulturowego.
4. Wykorzystać potencjał kulturowy, jako czynnik rozwoju regionów i metropolii. Zarówno firmy z sektora kreatywnego (a w szczególności klastry kreatywne), jak i kultura lokalna mogą stanowić czynnik wzrostu, przyciągać inwestycje i przedstawiciele klasy kreatywnej oraz podnosić jakość życia i atrakcyjność turystyczną miasta lub regionu.
5. Rozpocząć profesjonalne działania ukierunkowane na budowę wizerunku Polski za granicą spójnego z wizerunkiem (tożsamość, wartości) promowanym wewnątrz kraju, co sprzyjałoby pozytywnej identyfikacji obywateli polskich za granicą, ich identyfikacji z państwem i między sobą nawzajem. Działania takie są szczególnie istotne w dobie globalnej (wzmaganej dodatkowo w okresach kryzysu) konkurencji o kapitał i inwestycje.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie – jest dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Celem strategicznym jest:

Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

KSRR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku, w które wpisują się cele przedmiotowej Strategii:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),

Powyższy cel polityki regionalnej do 2020 roku dotyczy całego obszaru Polski. W jego ramach podstawowymi kierunkami działań są:

- jak najlepsze wykorzystanie potencjału terytoriów cechujących się największą zdolnością do kreowania wzrostu gospodarczego (Warszawy i pozostałych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi) oraz
- budowanie mechanizmów służących rozprzestrzenianiu procesów rozwojowych z biegunów wzrostu przy jednoczesnej budowie potencjału absorpcyjnego i wykorzystanie potencjału endogenicznego innych obszarów takich jak ośrodki subregionalne, obszary wiejskie i inne obszary funkcjonalne o wyraźnej specjalizacji przestrzennej.

W wyniku tak ukierunkowanych działań nastąpi efektywne wspomaganie procesu wzrostu konkurencyjności Polski i wszystkich polskich regionów w odpowiedzi na presję procesów globalizacyjnych i innych zewnętrznych wyzwań społeczno- gospodarczo- środowiskowych.

Nowe podejście, związane z nowym paradygmatem polityki regionalnej, zakłada inwestowanie głównie w wykorzystanie mocnych stron i najważniejszych potencjałów

poszczególnych obszarów, natomiast działania polityki regionalnej dotyczące przełamywania barier rozwojowych ograniczone będą do wyselekcjonowanych terytoriów o największym nawarstwieniu niekorzystnych zjawisk i trendów.

2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”),

W ramach celu drugiego, ukierunkowanego na promowanie spójności w różnych wymiarach przestrzennych, zaplanowano pomoc polityki regionalnej w przezwycięzeniu trudności rozwojowych silnie skoncentrowanych terytorialnie, które zlokalizowane są na obszarach charakteryzujących się najsłabszymi w skali kraju wskaźnikami gospodarczymi, społecznymi, instytucjonalnymi i wyposażenia infrastrukturalnego. Obszary te zagrożone są marginalizacją, czyli stałym pogarszaniem się perspektyw rozwojowych. Powoduje to, że potencjały endogeniczne tych obszarów nie mogą zostać wykorzystane w procesach rozwojowych kraju bez dodatkowego, zewnętrznego wsparcia. Kierunki działań w ramach celu drugiego obejmują przede wszystkim wsparcie dla przyspieszenia procesów restrukturyzacyjnych i poprawy sytuacji mieszkańców tych obszarów w zakresie dostępu do podstawowych dóbr i usług publicznych mających pierwszorzędne znaczenie rozwojowe w obecnych warunkach społeczno-gospodarczych.

3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).

Cel trzeci KSRR nakierowany jest na kreowanie warunków instytucjonalno-prawnych dla realizacji działań prorozwojowych, w tym w szczególności ukierunkowanych terytorialnie, poprzez wzmacnianie wymiaru strategicznego polityki regionalnej, poprawę jakości zarządzania politykami publicznymi, zapewnianie odpowiednich mechanizmów kooperacji i koordynacji w systemie wielopoziomowego zarządzania oraz poprzez tworzenie sieci współpracy między różnymi podmiotami zaangażowanymi w realizację tej polityki, co służyć ma zarazem wzmacnianiu odpowiednich kompetencji i zdolności do zarządzania rozwojem oraz budowaniu kapitału społecznego. Tylko dzięki wprowadzeniu widocznych zmian jakościowych w wyżej wymienionych obszarach, w tym zmian prawnych i organizacyjnych, możliwe jest utworzenie sprawnego i efektywnego systemu zarządzania i wdrażania polityk publicznych o wyraźnym wpływie terytorialnym, a tym samym pełna realizacja celu 1 i 2.

Zgodnie z zasadą koncentracji, inwestycje dotyczące budownictwa mieszkaniowego, inwestycje w zakresie infrastruktury społecznej podnoszącej jakość życia, ale nie przyczyniającej się do rozwoju społeczno-gospodarczego nie będą bezpośrednio wspierane przez politykę regionalną. Polityka regionalna wraz z polityką przestrzenną będą jednak wspierać tworzenie dogodnych warunków do takich inwestycji i rozwijanie instrumentów ułatwiających ich finansowanie.

Powyższe cele, zgodnie z zasadą subsydiarności i wieloszczeblowego zarządzania procesami rozwoju regionalnego, są realizowane przez wszystkie podmioty publiczne w zgodzie z własnymi kompetencjami i miejscem w systemie zarządzania rozwojem w Polsce. Dobór celów cząstkowych oraz instrumentów osiągnięcia wyznaczonych celów KSRR w odniesieniu do poszczególnych terytoriów jest domeną odpowiednich władz publicznych.

Dokumenty na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020 opiera się na dążeniu do poprawy konkurencyjności regionu i podniesienia poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Cel Nadrzędny dotychczasowej Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego pozostanie celem prorozwojowym działań w najbliższej dekadzie i brzmi:

Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju

Realizowane cele:

Priorytetowy obszar działań 2. Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu

Konkurencyjność regionu oraz jakość życia jego mieszkańców są w znaczącym stopniu warunkowane nowoczesnością jego struktury funkcjonalno-przestrzennej. Unowocześnianie tej struktury musi zakładać: odpowiednie kształtowanie sieci osadniczej z wyeksponowaniem roli ośrodków wzrostu społeczno-gospodarczego, wysoką sprawność infrastruktury społecznej i technicznej, zapewniających powszechną dostępność i wysoki poziom

świadczonych usług, dobre powiązania regionu z otoczeniem, zachowanie w jak najlepszym stanie systemu ekologicznego regionu, stanowienie atrakcyjnych warunków inwestowania.

Działanie 2.1.2. Rewitalizacja miast i wsi regionu

Wieloletnie zaległości w remontach substancji architektonicznej, zwłaszcza miast, nie wykonywanie potrzebnych modyfikacji układów urbanistycznych (komunikacyjnych), zmiany sposobu użytkowania i pierwotnych funkcji terenów, prowadzące do zaniżenia jakości warunków codziennej egzystencji ludności, będące źródłem niepożądanych zjawisk społecznych, wywołują potrzebę działań zmieniających ten stan, adaptujących tereny, ich zabudowę i zamieszkujące je społeczności lokalne do współczesnych potrzeb. Nadrzędnym celem tego rodzaju działań winno być wywołanie pożądaných zmian społecznych i pobudzenie gospodarcze. Przedsięwzięcia w tym kierunku zmierzające winny obejmować:

- rewitalizację zdegradowanych obszarów zasiedlonych dla polepszenia ich zasobów mieszkaniowych, ochrony i rewaloryzacji zasobów zabytkowych z nadaniem im nowych funkcji (np. kulturalnej, turystycznej), wywołania ożywienia społeczno-gospodarczego,
- wspieranie przekształceń obszarów problemowych (np. przemysłowych, powojkowych) w kierunku aktywizacji ich potencjałów gospodarczych, społecznych i środowiskowych,
- odnowę wsi, dla poprawy warunków życia i pracy, podniesienia atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej, zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych oraz aktywizacji społeczności wiejskich.

Działanie 2.2.3. Rozwój i unowocześnienie pozostałej infrastruktury technicznej i mieszkalnictwa

Stan zagospodarowania województwa kujawsko-pomorskiego w elementy infrastruktury nie jest zadowalający. Potrzeby wynikające z rozwoju gospodarczego oraz wzrostu liczby ludności na niektórych obszarach z jednej strony, oraz eksploatacyjne zużycie czynnej dziś infrastruktury i postęp techniczny z nią związany z drugiej powodują, że przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury technicznej będą musiały być podejmowane. W ich zakresie należy postrzegać:

- budowę i unowocześnianie sieci i urządzeń dla zaopatrzenia mieszkańców regionu w wodę pitną wysokiej jakości,

- budowę, rozbudowę i modernizację systemów i urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków (przy uwzględnieniu zaleceń wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej) oraz rozbudowę kanalizacji deszczowej,
- unowocześnianie systemu gospodarowania odpadami stałymi, w tym organizację odbioru i wywozu odpadów na składowiska, segregację odpadów i recykling, likwidację i rekultywację składowisk wypełnionych i nieużytkowanych, nie odpowiadających normom, w tym mogiłników,
- rozwój i modernizację infrastruktury elektroenergetycznej, w tym wytwarzającej energię (elektryczną, ciepłą), systemów przesyłowych: prądu (w tym re elektryfikację wsi), gazu, ciepła, wytwarzania energii w układzie skojarzonym (ciepło, prąd elektryczny),
- unowocześnianie źródeł energii cieplnej dla zmniejszenia emisji zanieczyszczeń środowiska i poprawy efektywności energetycznej,
- pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych (energii spadku wody i wód termalnych, energii wiatrowej, energii z biomasy, energii z ogniw słonecznych),
- wdrażanie nowoczesnych technik i technologii w infrastrukturze przemysłowej.

Warto tu podkreślić, że nowoczesność techniczna, sprawność funkcjonalna tej infrastruktury, decydują o jakości warunków zamieszkania i gospodarowania, podnoszą atrakcyjność lokalizacyjną terenów dla inwestycji, korzystnie oddziałują na stan środowiska przyrodniczego.

Jakkolwiek zdynamizowanie budownictwa mieszkaniowego nie wydaje się dziś możliwe z pozycji kompetencji samorządu regionalnego i samorządów lokalnych, to możliwe są działania skierowane na:

- rozwój budownictwa mieszkaniowego, w aspekcie przygotowania terenów inwestycyjnych, wspierania finansowego inwestorów,
- wspieranie rozwoju rynku mieszkaniowego, w tym zwiększanie zasobu ogólnie dostępnych mieszkań na wynajem dla ożywienia procesów migracyjnych związanych z rynkiem pracy,
- zwiększenie stanu i zasobów mieszkaniowych będących w zarządzie gmin.

Działanie 2.4. Rozwój infrastruktury społecznej

Infrastruktura społeczna w województwie kujawsko-pomorskim wykazuje ciągle cechy niedoinwestowania i niedostosowania do aktualnych potrzeb. Jej niedostateczny poziom rozwoju, niezadowalający poziom świadczonych usług, ich ograniczona przestrzennie dostępność, obniża standard życia mieszkańców oraz wpływa na ogólną atrakcyjność

województwa jako miejsca zamieszkania. Strategia postuluje przedsięwzięcia ukierunkowane na poprawę jakości i dostępności świadczonych usług publicznych, w szczególności takich jak: ochrony zdrowia, edukacji, kultury, sportu, pomocy społecznej, innych.

Działanie 2.4.1. Unowocześnianie infrastruktury usług społecznych

Zmiany cywilizacyjne, upowszechnianie się zjawisk kultury multimedialnej, zwiększanie się ilości czasu wolnego poza pracą, wszechstronny postęp techniczny, różnicowanie społeczne na tle ekonomicznym itp. są źródłem nowych potrzeb społecznych, rodzą określone wymagania względem infrastruktury usług społecznych. Winna ona wzbogacać, unowocześniać swą bazę materialną, obiekty i wyposażenie, wzbogacać ofertę świadczonych usług o usługi nowego typu, wywoływane przez potrzeby współczesności.

Z pewnością tego rodzaju działania będą zmuszone podejmować:

- placówki oświatowe (oświatowo-wychowawcze) wszystkich szczebli oraz szkolnictwa wyższego, w szczególności w zakresie ich wyposażania laboratoryjnego, w pracownie tematyczne, w tym językowe, świetlice i biblioteki w zakresie stosowania technik multimedialnych,
- placówki świadczące usługi związane z profilaktyką zdrowia i leczeniem, dla zapewnienia jak najszerszej oferty i wysokich standardów usług medycznych, zwiększenia dostępności technologii medycznych o wysokiej skuteczności i efektywności.
- instytucje kultury z założeniem modernizacji ich bazy i wzbogacenia oferty programowej,
- instytucje sportowe dla rozbudowy i modernizacji obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych, wzbogacenia oferty form rekreacji fizycznej i pro zdrowotnego wykorzystania wolnego czasu,
- placówki pomocy społecznej dla zapewnienia odpowiedniego standardu usług stosownie do potrzeb określonych grup osób potrzebujących,
- jednostki dla elementów infrastruktury, które pojawią się wraz z ujawnianymi innymi potrzebami społecznymi.

Priorytetowy obszar działań 3. Rozwój zasobów ludzkich

Poprawa konkurencyjności regionu w warunkach cywilizacji informacyjnej, gospodarki opartej na wiedzy i respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, może być dokonywana przez odpowiednio kompetentne i aktywne społeczeństwo, zatem wymaga odpowiedniego rozwoju zasobów ludzkich województwa.

Działanie 3.1.3. Dostępność edukacji dla dorosłych

Współczesna, dynamiczna gospodarka wymaga pracowników kreatywnych, zdolnych do podejmowania zatrudnienia w warunkach szybkich zmian specjalizacji i zawodów. Łatwość adaptacji do zmiennego środowiska pracy winny zapewniać rozliczne formy kształcenia ustawicznego, zarówno zawodowego jak i ogólnego. Obok rozwijania tradycyjnych form (instytucji) kształcenia dorosłych, istotnym elementem tej edukacji winny stać się zdalne systemy edukacyjne wykorzystujące technologie informatyczne: tele-wykłady, video-prezentacje, edukacyjne bazy danych dostępne za pośrednictwem internetu. Właściwe jest zatem tworzenie szans podnoszenia kwalifikacji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności dorosłym mieszkańcom regionu kujawsko-pomorskiego, a w szczególności ludności wiejskiej.

Działanie 3.2. Budowa kapitału społecznego

Poprawie konkurencyjności województwa kujawsko-pomorskiego służyć będą również działania aktywizujące jego społeczeństwo, wzmacniające jego cechy jako społeczeństwa obywatelskiego. Zachęcać one winny mieszkańców regionu do tworzenia i funkcjonowania w instytucjach życia obywatelskiego, samoorganizowania się w stowarzyszeniach, organizacjach, podejmowania inicjatyw obywatelskich i aktywności społecznej, do partnerskiego współdziałania organizacji społecznych z administracją publiczną w realizacji zadań publicznych, przy przestrzeganiu zasady pomocniczości (subsydiarności).

Działanie 3.2.2. Budowa partnerstwa publiczno-społecznego

Wzrost aktywności obywatelskiej, oczekiwane rozszerzenie się zakresu działalności organizacji pozarządowych, wywoła potrzebę wypracowania form, zasad partnerskiego współdziałania. Szczególnie istotne będzie to w odniesieniu do współdziałania z administracją publiczną. Celowe będą przedsięwzięcia ukierunkowane na budowanie partnerskich relacji między organizacjami pozarządowymi i administracją publiczną, na stworzenie w regionie efektywnego systemu partnerskiego współdziałania tych organizacji z administracją w opracowaniu i realizacji zadań publicznych, zwłaszcza w zakresie działalności pożytku publicznego.

Działanie 3.3. Promocja zatrudnienia osób pozostających bez pracy lub zagrożonych jej utratą

Zjawisko niedostosowania popytu i podaży siły roboczej, które występuje w naszym regionie w stopniu wyższym niż przeciętnie w kraju oraz problemy utraty zatrudnienia na skutek trudności adaptacyjnych przedsiębiorstw do wymagań rynku stanowią jedną z głównych barier rozwojowych naszego regionu. Problemy te będą wzmacniane utrzymującym się wysokim poziomem podaży siły roboczej wynikającym z procesów demograficznych, a także postępowaniem technologicznym, wymuszającym racjonalizację zatrudnienia w skali sektorów i przedsiębiorstw. Stąd też aktywne działania służące zmniejszeniu rozmiarów i natężenia tych zjawisk poprzez promocję zatrudnienia osób bezrobotnych oraz aktywne przeciwdziałanie bezrobociu osób zagrożonych utratą pracy, stanowią ważny kierunek działań w maksymalnym wykorzystaniu zasobów ludzkich dla rozwoju i poprawy poziomu zatrudnienia w regionie.

Działanie 3.3.1. Rozwój zatrudnienia osób bezrobotnych

Skala obecnego i przewidywanego bezrobocia wymaga aktywnej polityki rynku pracy realizowanej poprzez rozwój usług pośrednictwa pracy, tak w skali regionalnej jak również poprzez rozwój usług międzyregionalnego pośrednictwa pracy, zwiększenie dostępności usług w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej dla wszystkich osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy, promocję wsparcia w nabywaniu nowych kwalifikacji zawodowych poprzez finansowanie szkoleń i pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej. Szczególnie pożądane są przedsięwzięcia lokalne zakładające zindywidualizowane podejście do problemów osób bezrobotnych oraz działania zmierzające do rozwoju zatrudnienia w oparciu o wykorzystanie zasobów lokalnych. Wyjątkowej uwagi wymaga grupa osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby młode, niepełnosprawne oraz osoby długotrwale bezrobotne. Promowane będą także działania służące zmniejszeniu różnic w stopie bezrobocia między poszczególnymi obszarami regionu.

Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące usprawnienia działalności publicznych instytucji rynku pracy jak i niepublicznych podmiotów obsługi rynku pracy, m.in. agencje pośrednictwa i informacji zawodowej, usług poradnictwa zawodowego dla różnych grup odbiorców itp.

Działanie 3.3.2. Przeciwdziałanie bezrobociu osób zagrożonych utratą pracy w rolnictwie oraz sektorach mających problemy z dostosowaniem się do potrzeb rynku pracy.

Aktualny i przewidywalny wzrost dynamiki procesów gospodarczych powoduje i powodować będzie powstawanie problemów dostosowania się do wymogów konkurencyjności rynku. Zjawisko to skutkować będzie powstawaniem zagrożenia utraty pracy w wielu podmiotach gospodarczych. Szczególne zagrożenie utratą dotychczasowych miejsc pracy dotyczyć będzie sektora rolniczego. W celu przeciwdziałania ww. zagrożeniom konieczne są kompleksowe działania wspierające rozwój kwalifikacji, zmiany kwalifikacji osób zagrożonych ww. procesami, w celu stworzenia im szans na podjęcie pracy lub działalności gospodarczej w nowopowstających miejscach pracy. Szczęólnego rodzaju działania skierowane będą do rolników i domowników mające na celu rozwój zatrudnienia w sferze pozarolniczej.

Działanie 3.5. Integracja społeczno-zawodowa i bezpieczeństwo ludności

Strategia optymistycznie zakłada, że podnoszenie poziomu życia w województwie, które będzie efektem wzrostu coraz bardziej konkurencyjnej regionalnej gospodarki, dotyczyć będzie ogółu jego mieszkańców. Zaznaczająca się dziś polaryzacja społeczeństwa według zamożności, szans zawodowych a co za tym idzie szans życiowych, nakazuje podejmowanie działań ten proces ograniczających, przeciwdziałanie poszerzaniu sfer ubóstwa, marginalizacji niektórych grup ludności, działania na rzecz integracji społecznej i zawodowej.

Działanie 3.5.1. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu

Podstawowym źródłem ubóstwa są niedostateczne i niesystematyczne dochody. Niestety często jest ono potęgowane jeszcze innymi przyczynami, które łącznie marginalizują społecznie, wykluczają ze społeczności. I jakkolwiek najważniejszym sposobem przeciwdziałania ubóstwu jest zapewnienie stałych, dostatecznych dochodów, to konieczne jest prowadzenie równoczesnych działań umożliwiających powrót do społeczeństwa osób i rodzin wykluczonych społecznie. Wśród przedsięwzięć temu służących można wymienić:

- wsparcie instytucjonalne i środowiskowe na rzecz ludzi starych, samotnych, bezdomnych, długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- poradnictwo, kompleksową terapię rodzin bezradnych w sprawach życiowych (opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego),
- zajęcia profilaktyczno-terapeutyczne wobec dzieci i młodzieży realizowane w szkołach, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych,
- pomoc rodzinom i osobom dotkniętym przemocą,
- działania na rzecz reintegracji zawodowej i społecznej osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,

- aktywizowanie społeczności lokalnych i wspieranie procesów wychodzenia z kręgu pomocy społecznej,
- działania na rzecz kobiet umożliwiające im wypełnianie i łączenie różnych ról społecznych (zawodowych, rodzinnych),
- umacnianie i wspieranie organizacji pozarządowych aktywnych w dziedzinie pomocy społecznej oraz różnych form wolontariatu,
- pomoc w integracji społecznej osobom i rodzinom z osobami uzależnionymi od alkoholu, środków psychoaktywnych, chorującymi na HIV/AIDS, dotkniętymi przemocą.

Działanie 3.5.2. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych

Z istoty niepełnosprawności wynika, że możliwości pełnego i aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym są mniejsze aniżeli osób pełnosprawnych. Integracja obu tych grup wymaga z jednej strony określonego wsparcia osób niepełnosprawnych, z drugiej . kreowania określonych zachowań i działań sprawnej części społeczeństwa. Wyrównywaniu szans życiowych osób niepełnosprawnych służyć mogą przedsięwzięcia:

- zmieniające postrzeganie osób niepełnosprawnych w społeczeństwie,
- zwiększające dostępność osób niepełnosprawnych do opieki i rehabilitacji leczniczej,
- zwiększające dostępność osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej . kształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a tym samym zapobiegające wykluczeniu społecznemu,
- zwiększające dostępność do dóbr i usług powszechnie dostępnych sprawnej części społeczeństwa, a tym samym umożliwiające osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym, kulturalnym, sportowym, rekreacji i turystyce,
- aktywizujące osoby niepełnosprawne do organizowania się, do pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim,
- zwiększające aktywność organizacji działających na rzecz i w imieniu osób niepełnosprawnych

Głównymi inicjatorami tych przedsięwzięć winny być organizacje osób niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe i fundacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych, organizacje pracodawców, organy administracji samorządowej.

Działanie 3.5.3. Poprawa stanu bezpieczeństwa ludności

Różnicowanie społeczeństwa na tle ekonomicznym, słabnące więzi międzyludzkie, napływ obcych kulturowo zjawisk społecznych, niezadowalająca skuteczność działania służb stojących na straży bezpieczeństwa i porządku publicznego, sprzyjają upowszechnianiu się szeregu nie pożądanym zjawisk społecznych, rodzących poczucie szeroko rozumianego zagrożenia bezpieczeństwa, tak ekonomicznego jak i fizycznego. Dla redukcji, eliminacji zwłaszcza przyczyn odczuwanych zagrożeń, wskazane są:

- uruchamianie programów informacyjno-prewencyjnych, w tym inicjujących współdziałanie obywateli na rzecz poprawy bezpieczeństwa,
- uruchamianie systemów monitoringu zagrożeń porządku publicznego i odnośnych interwencji,
- poprawa wyposażenia służb porządkowych i zintegrowanego ratownictwa (medycznego, pożarowego, technicznego, powodziowego).

Jakkolwiek zadania z tego zakresu są kompetencją służb państwowych, celem jest ich inicjowanie, wspieranie przez samorządy i stowarzyszenia obywatelskie.

3. Diagnoza demograficzna mieszkańców Miasta Chełmno – wybrane dane

W celu określenia potencjału społecznego Miasta Chełmna oraz słabych stron w aspekcie demograficznym w dokumencie, jako dane wyjściowe zaprezentowano zagregowane i wielokierunkowe statystyki dotyczące liczby mieszkańców Miasta Chełmna z pięciu i trzech ostatnich lat. Powyższe dane wskażą określone tendencje poszczególnych grup wiekowych, które znajdą swoje odniesienie w polityce społecznej Miasta Chełmna na lata 2014-2020.

3.1. Charakterystyka obszaru Miasta Chełmna

Miasto Chełmno położone jest nad Wisłą, w centralnej części województwa kujawsko - pomorskiego. Miasto jest jedną z 7 gmin powiatu – oprócz Unisławia, Lisewa, Stolna, Papowa Biskupiego oraz Kijewa Królewskiego. Zajmuje obszar o powierzchni 13,56 km². Pod względem administracyjnym Gmina Chełmno graniczy: od południa z Gminą Unisław, od wschodu z Gminami Kijewo Królewskie i Stolno, od północy z Gminą Grudziądz, a od zachodu i północnego zachodu z Miastem i Gminą Świecie. Granice gminy od wschodu

prowadzone są w sposób sztuczny, a granice zachodnia i północno – zachodnia wykorzystują naturalną barierę rzeki Wisły. Siedziba władz gminnych znajduje się w Mieście Chełmno, które również jest siedzibą samorządu miasta Chełmna oraz powiatu chełmińskiego.

Chełmno jest najstarszym miastem i administracyjnym ośrodkiem obszaru od wieków nazywanego Ziemią Chełmińską. Chełmno zachowało oryginalną urbanistyczną strukturę miasta średniowiecznego i liczne, cenne obiekty średniowiecznej architektury. Dziedzictwo to, podobnie jak i szczytne tradycje aktywności kulturotwórczej stanowią swoiste wiano tego obszaru. Dzisiejsze Chełmno jest ważnym ośrodkiem obsługi ludności i administracji ponadlokalnej w województwie kujawsko-pomorskim.

Rysunek 1. Lokalizacja Chełmna w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2. Lokalizacja Chełmna w regionie

Źródło: stat.gov.pl

3.2. Dane demograficzne dotyczące Miasta Chełmna za lata 2008-2012

3.2.1. Liczba mieszkańców, podział na płci i struktury wiekowe

Miasto Chełmno zamieszkiwało w 2012 roku 20 813 osób, z czego mężczyźni stanowili 47,8% ogółu, tj. 9945, zaś kobiety 52,2% tj. 10 868. Jak wynika z Tabeli 1 na przełomie lat 2008-2012 liczba mieszkańców wzrosła o 481 osób, czyli o ponad 2%, w tym dynamika wzrostu liczby obywateli płci męskiej wyniosła 2,8% (268 osób), zaś kobiet 2% (213 osób). Oznacza to, że na każdych 100 mężczyzn przypada 109 kobiet. Współczynnik feminizacji przybiera, więc wartość niższą niż wskaźnik krajowy dla miast, który wynosi 111 kobiet na każdych 100 mężczyzn.

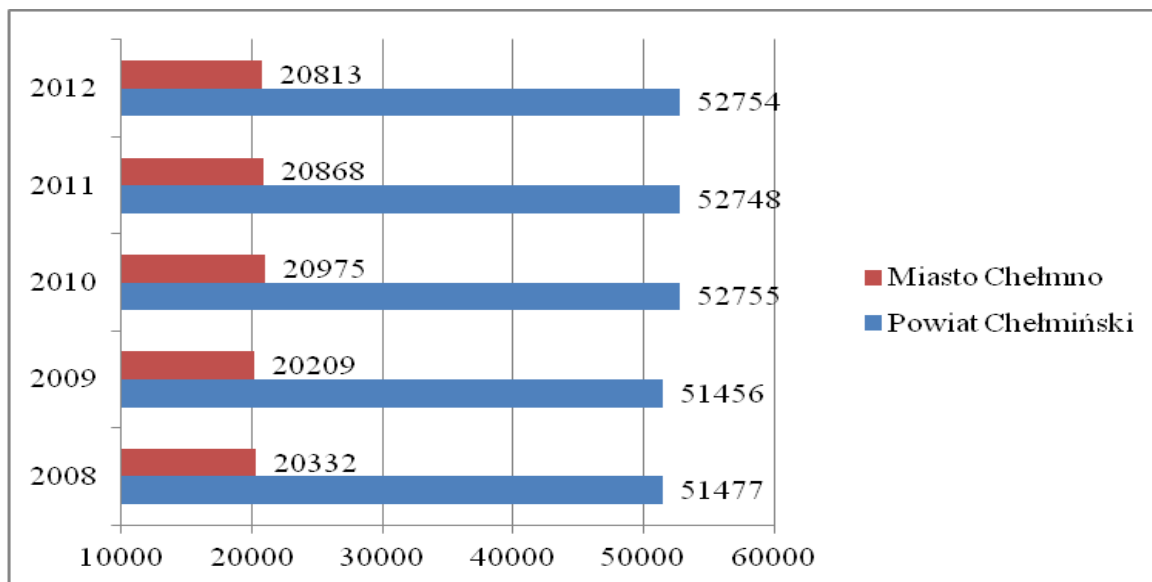
Tabela 1 Liczba i struktura mieszkańców Miasta Chełmna według płci w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	2008		2009		2010		2011		2012	
	os.	%	os.	%	os.	%	os.	%	os.	%
Kobiety	10655	52,41	10597	52,44	10966	52,28	10913	52,30	10868	52,22
Mężczyźni	9677	47,59	9612	47,56	10009	47,72	9955	47,70	9945	47,78
Ogółem	20332	100,00	20209	100,00	20975	100,00	20868	100,00	20813	100,00

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Podobne tendencje dotyczą całego Powiatu Chełmińskiego w badanym okresie, co zostało zaprezentowane na Wykresie 1.

Wykres 1 Kształtowanie liczby mieszkańców Miasta Chełmna na tle Powiatu Chełmińskiego w latach 2008-2012

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Z powyższego można wywnioskować, że obecnie co 4 mieszkańiec Powiatu Chełmińskiego to obywatel Miasta Chełmna. Relacja ta nie zmieniała się na przestrzeni ostatnich lat w sposób znaczący – w 2008 roku przeciętnie 39,5% mieszkańców powiatu stanowiły osoby zameldowane w Chełmnie, a w 2012 roku stosunek ten wyniósł 39,45%.

3.2.2. Migracje ludności Miasta Chełmna w odniesieniu do danych z Powiatu Chełmińskiego

Od lat negatywna tendencja dotyczy migracji ludności z Powiatu Chełmińskiego. Saldo migracji jest ujemne i w 2012 roku wyniosło -166, co oznacza, że więcej osób wymeldowuje się (669) niż dokonuje zameldowania (503) w badanych obszarze. Główne kierunki wypływu ludności stanowią wsie (327 osób) oraz miasta (310 osób). Stosunkowo niewielka liczba mieszkańców udaje się poza granice – 32 osoby. Badając strukturę napływu ludności należy zauważyć wzrastające zainteresowanie mieszkańców innych miast (wzrost na przełomie lat 2008-2012 o 11%) oraz malejące osób zamieszkujących wsie – spadek w

analizowanym okresie o 23% oraz powracających z zagranicy – spadek o 19%. Generalnie na pobyt stały w latach 2008-2012 w Powiecie Chełmińskim przybyło 2614 osób, wyjechało 3146 osób. Podobnie kształtują się tendencje dla samego Miasta Chełmna, gdzie w roku 2012 saldo migracji wyniosło -129 osób. Złożyło się na nie zameldowanie stałe 171 osób oraz wymeldowanie 316 osób. W odniesieniu do płci osób migrujących szczególną uwagę zwraca większy wpływ kobiet w każdym z badanych lat niż mężczyzn. **W ciągu tylko 3 lat z Chełmna wymeldowało się aż 445 kobiet i 381 mężczyzn, łącznie 826 osoby.**

Tabela 2 Migracje ludności Miasta Chełmna w latach 2010 - 2012

Wyszczególnienie	2010		2011		2012	
	Kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
zameldowania	104	71	85	74	89	78
wymeldowania	147	124	140	119	158	138
Saldo	-43	-53	-55	-45	-69	-60

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

3.2.3. Charakterystyka grup wiekowych

W strukturze wiekowej ludności Miasta Chełmna przeważają osoby w wieku produkcyjnym i stanowią łącznie 64% ogółu. W stosunku do roku 2010 odsetek ten zmniejszył się o 0,4 punktu procentowego. Pozostałe grupy tj. osoby w wieku przed oraz poprodukcyjnym wynoszą po 18%. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące ludności we wszystkich grupach wiekowych: przedprodukcyjnych, produkcyjnych, poprodukcyjnym za lata 2010-2012 rok. Coraz bardziej istotne stają się relacje pomiędzy poszczególnymi grupami wieku ekonomicznego ludności, co pokazują współczynniki obciążenia demograficznego. Jeszcze w 2010 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 52,8 osób w wieku nieprodukcyjnym, podczas gdy w 2012 roku stosunek ten kształtował się już na poziomie 55,5 (dynamika wyniosła około 5% w badanym okresie). Jest to związane głównie z wciąż postępującym przyrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym. **Tendencja starzejącego się społeczeństwa powinna wyznaczać określone kierunki działań dla samorządu, które pozwolą zapewnić dogodne warunki społeczno-ekonomiczne dla osób starszych w przyszłości.**

Wyjątkowo niekorzystnie w ostatnich latach zmienia się stosunek liczebności odchodzących z rynku pracy (wiek poprodukcyjny) do potencjalnie wchodzących na ten rynek w przyszłości. W 2012 roku na 100 osób wieku przedprodukcyjnym przypadało około 97 osób w wieku poprodukcyjnym, a jeszcze w roku 2008 relacja ta wynosiła 77,5. Maleje znacząco więc wielkość potencjalnego zasobu siły roboczej co niesie za sobą dwie ważne implikacje. Po pierwsze obniżyć mogą się przychody miasta. Po drugie większa liczba osób korzystających ze świadczeń społecznych, przy jednoczesnym spadku środków finansowych może powodować sytuację niedostosowania wielkość świadczeń do zapotrzebowania osób w wieku poprodukcyjnym.

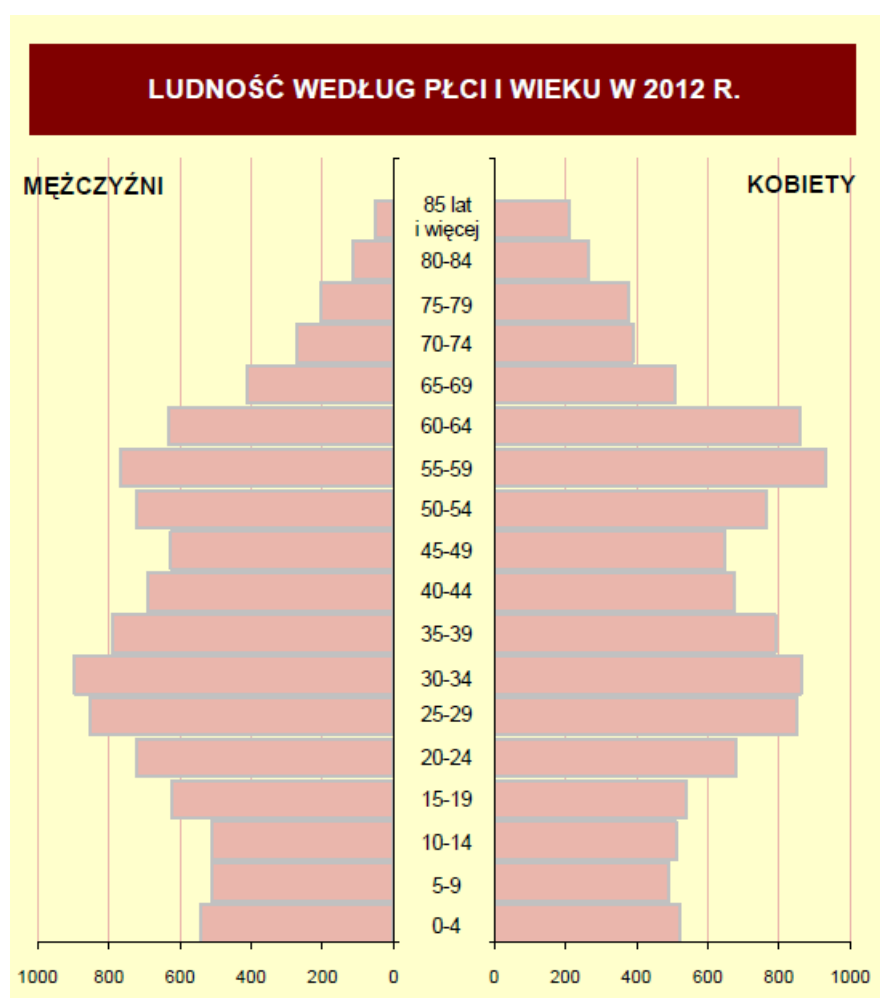
Tabela 3 Ludność Miasta Chelmna w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2010-2012

Przedział czasowy	Wiek									Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 w wieku produkcyjnym
	Przedprodukcyjny			Produkcyjny			Poprodukcyjny			
	razem	kobiety	mężczyźni	Razem	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	
2010	3900	1887	2013	13725	6676	7049	3350	2403	947	52,8
2011	3816	1846	1970	13565	6561	7004	3487	2506	981	53,8
2012	3765	1820	1945	13385	6440	6945	3663	2608	1055	55,5

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując strukturę wiekową ludności należy zwrócić uwagę na najwyższy udział osób w wieku 30-34 lata (8,45%) i 25-29 lat (8,19%). Z drugiej strony najmniej licznymi grupami wieku są osoby w wieku powyżej 85 lat (1,27%) oraz 80-84 lata (1,83%). W stosunku do 2010 roku największy spadek liczebności odnotowano w grupach 50-54 lata (10,32%), a także 25-29 lat (7,64%). **Największe przyrosty w latach 2010-2012 nastąpiły wśród osób starszych, w wieku 65-69 lat – o 15,51% (123 osoby) oraz w wieku 80-84 lata – 14,8% (49 osób).** Na podstawie danych można zaobserwować stały spadek osób młodych do 24 roku życia oraz wzrost osób w wieku senioralnym. W populacji ludzi starszych zauważalna jest zdecydowana przewaga liczebna kobiet nad mężczyznami, czego przyczyną źródłową jest wysoka umieralność mężczyzn.

Wykres 2 Ludność według płci i wieku w 2012 roku wg danych GUS

www.stat.gov.pl

Tabela 4 Liczba ludności Miasta Chelмна w podziale na wiek w latach 2010-2012

Grupa wieku	2010		2011		2012	
	Kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
0-4	523	543	527	521	520	542
5-9	489	516	475	530	490	513
10-14	523	568	520	540	511	511
15-19	607	662	583	618	541	623

20-24	715	751	677	728	678	722
25-29	926	920	904	898	851	854
30-34	813	879	815	889	862	897
35-39	793	757	790	780	789	792
40-44	691	678	687	688	673	691
45-49	680	639	657	616	649	626
50-54	869	788	839	768	766	720
55-59	934	746	933	755	930	768
60-64	765	615	808	643	857	631
65-69	440	353	467	373	506	410
70-74	395	259	396	257	389	273
75-79	374	192	383	194	378	205
80-84	237	94	247	105	265	115
85 i więcej	192	49	205	52	213	52

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

3.3. Ruch naturalny ludności

Dane dotyczące ruchu naturalnego ludności wskazują, że w 2012 roku zawarto 105 małżeństw. W tym samym okresie odnotowano także 209 urodzeń żywych oraz 201 zgonów, w tym brak zgonów niemowląt. Przyrost naturalny wynosił zatem 8 (różnica między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów w danym okresie) i był to pierwszy dodatni wynik od 2008 roku. W stosunku do 2010 roku liczba zgonów wzrosła o 2, z kolei liczba narodzin wzrosła o 19. W Chełmnie urodziło się więcej mężczyzn (307) niż kobiet (283) w badanym okresie. W przypadku zgonów liczby są podobne i wyniosły odpowiednio 301 kobiet i 297 mężczyzn.

Tabela 5 Ruch naturalny ludności Miasta Chełmna w latach 2010 - 2012

Ruch naturalny	2010		2011		2012	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
urodzenia żywe	89	101	96	95	98	111

zgony ogółem	97	102	94	104	110	91
zgony niemowląt	1	2	0	0	0	0
przyrost naturalny	-8	-1	2	-9	-12	20

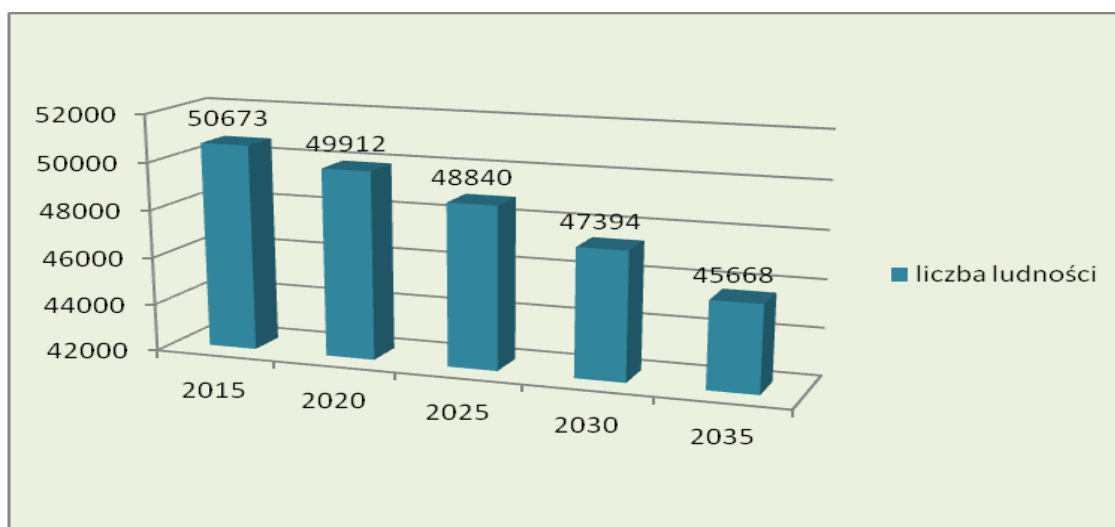
Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Tendencje obserwowane w Chełmnie są różne od trendów obserwowanych w powiecie chełmińskim i całym województwie kujawsko- pomorskim. W 2012 roku przyrost naturalny we wskazanych jednostkach wyniósł odpowiednio 99 osób i 328 osób i był niższy niż w roku 2011 o odpowiednio 17,5% i 74,9%. Zasadniczo w Chełmnie rodzi się więcej chłopców niż dziewcząt i mężczyźni z reguły utrzymują przewagę liczebną w młodym wieku, jednak w kolejnych grupach wiekowych proporcje płci się wyrównują, a w wieku starszym wręcz się odwracają. Zmieniająca się sytuacja demograficzna w zakresie spadku liczby dzieci i młodzieży oznacza zmniejszone zapotrzebowanie na infrastrukturę oświatową i umożliwi bardziej indywidualne podejście do potrzeb tej grupy wiekowej. Należy także spodziewać się dalszego wzrostu liczby osób w wieku emerytalnym.

3.4. Prognoza liczby ludności

Prognozowane zmiany liczby ludności wskazują, że w 2035 roku w porównaniu ze stanem z końca 2011 roku mieszkańców Powiatu Chełmińskiego będzie mniej o 13,4%. Spowoduje to przesunięcie danej jednostki do grupy powiatów liczących poniżej 50 tys. mieszkańców.

Wykres 3 Prognoza liczby ludności w Powiecie Chełmińskim

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS.

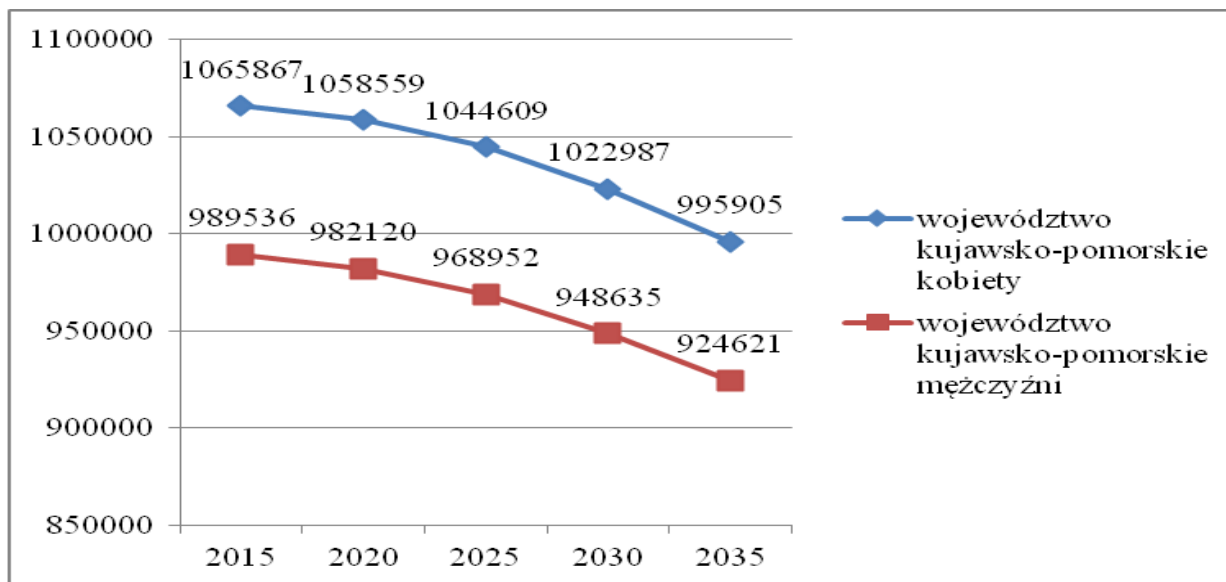
Analizując prognozowane zmiany ludności Powiatu Chełmińskiego w podziale na płeć należy zauważyć, że do 2035 roku w stosunku do roku 2015 liczba kobiet i mężczyzn spadnie o bardzo zbliżoną ilość i wyniesie odpowiednio 2503 (9,62%) i 2502 osoby (10,15%). Spadek liczby ludności w badanym powiecie będzie bardziej dynamiczny niż średni spadek w województwie kujawsko- pomorskim, który w badanym okresie wyniesie 6,56%.

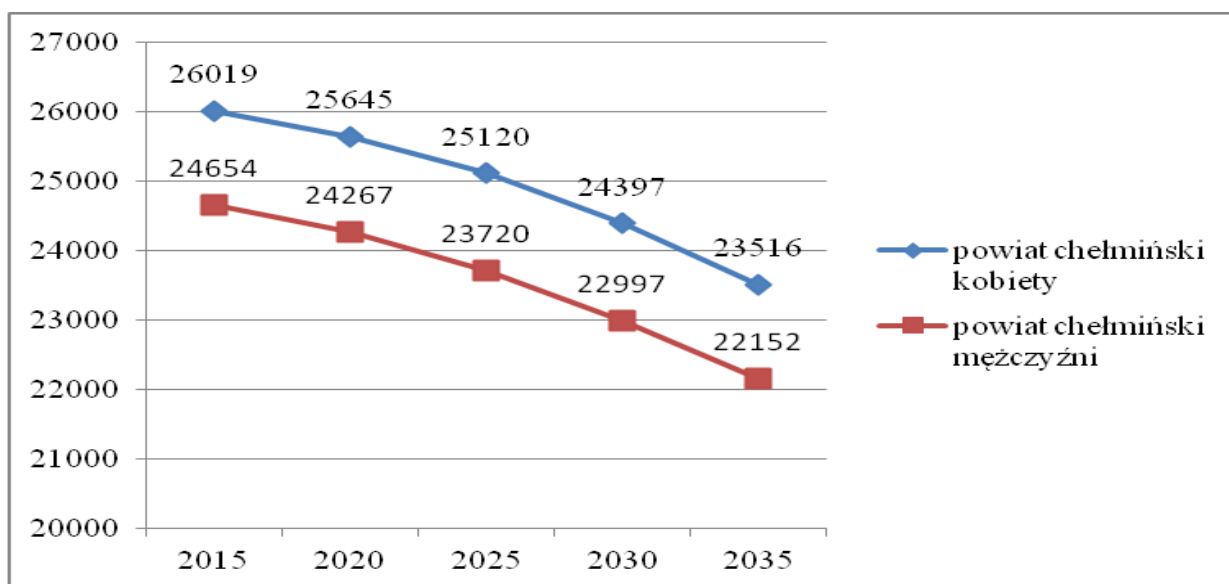
Tabela 6 Prognoza liczby ludności dla powiatu chełmińskiego i województwa kujawsko pomorskiego w podziale na płeć

Wyszczególnienie	Powiat Chełmiński		Województwo Kujawsko-Pomorskie	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
2015	26019	24654	1065867	989536
2020	25645	24267	1058559	982120
2025	25120	23720	1044609	968952
2030	24397	22997	1022987	948635
2035	23516	22152	995905	924621

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS.

Wykres 4 Prognoza liczby ludności dla powiatu chełmińskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Reasumując z roku na rok zmniejszać będzie się liczba ludności powiatu chełmińskiego oraz całego województwa kujawsko-pomorskiego. Czynnikiem warunkującymi taką tendencję będą zarówno ujemne saldo migracyjne, jak i niski przyrost naturalny. Powyższe powinno również stanowić ważną przesłankę do kierunków działań społecznych Miasta Chełmna, gdyż mieszkańcy tej jednostki stanowią istotną liczbę mieszkańców Powiatu Chełmińskiego, którego dotyczy prognoza demograficzna.

Podsumowanie aktualnych danych:

WYBRANE DANE DEMOGRAFICZNE W 2012 R.			
	Powiat	Gmina	Powiat=100
Ludność.....	52754	20813	39,5
w tym kobiety.....	26891	10868	40,4
Urodzenia żywe.....	579	209	36,1
Zgony.....	480	201	41,9
Przyrost naturalny.....	99	8	x
Saldo migracji ogółem.....	-166	-129	x
Ludność w wieku:			
przedprodukcyjnym.....	10710	3765	35,2
produkcyjnym.....	33945	13385	39,4
poprodukcyjnym.....	8099	3663	45,2

3.5. Bezrobocie, rynek pracy, wynagrodzenia

3.5.1. Struktura liczby osób bezrobotnych

Poziom i struktura bezrobocia stanowi jeden z głównych czynników wpływających na ocenę potencjału społeczno-gospodarczego Miasta Chełmna. Jak wskazują dane liczba osób

pozostających bez pracy w samym Mieście Chełmno stanowi ok. 40% ogółu bezrobotnych w Powiecie Chełmińskim.

Według stanu na 31.12.2012 w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w samym Mieście Chełmno pozostawało 1635 bezrobotnych. W porównaniu do stanu z 31.12.2008 roku odnotowano wzrost liczby osób pozostających bez pracy, a zarejestrowanych w PUP w Chełmnie o 208 osób, czyli blisko 15%. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób poszukujących zatrudnienia dla województwa kujawsko-pomorskiego, Powiatu Chełmińskiego oraz Miasta Chełmna zaprezentowano w tabeli poniżej.

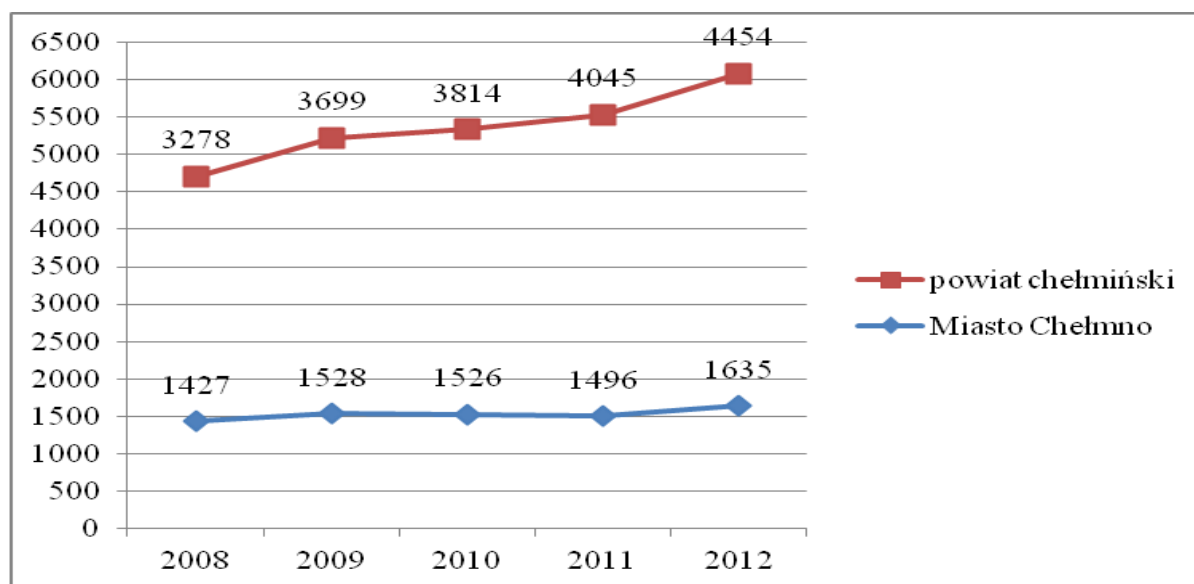
Tabela 7 Liczba bezrobotnych w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Miasto Chełmno	1427	1528	1526	1496	1635
Powiat Chełmiński	3278	3699	3814	4045	4454
Województwo kujawsko-pomorskie	110256	134127	139401	139622	148839

Źródło: PUP w Chełmnie, dane GUS.

Tabela pokazuje, iż zarówno w Mieście Chełmno jak i Powiecie Chełmińskim i w województwie kujawsko-pomorskim wzrost bezrobocia jest znaczący i stanowi poważny problem społeczno-gospodarczy regionu. Samo Miasto Chełmno mimo spadku liczby zarejestrowanych w PUP osób w latach 2010 i 2011 także poddaje się ogólnemu wojewódzkim tendencjom. **Obecnie, co trzeci bezrobotny Powiatu Chełmińskiego pochodzi z Miasta Chełmna.** Wartość ta jest dużo korzystniejsza w porównaniu z rokiem 2008, gdy aż 43,5% osób zarejestrowanych poszukujących pracy w powiecie chełmińskim pochodziła z Chełmna. W zakresie bezrobocia kolejną zauważalną tendencją jest niskie przeciętne zwiększanie się liczby osób zarejestrowanych poszukujących pracy w mieście Chełmnie na przełomie lat 2008-2012 wynoszące 3,57% na tle powiatu chełmińskiego (8,03%) oraz województwa kujawsko-pomorskiego (8,09%).

Wykres 5 Liczba bezrobotnych Miasta Chełmna na tle danych dotyczących powiatu chełmińskiego

Źródło: PUP w Chełmnie, dane GUS.

Wzrastającą liczbę bezrobotnych dobrze oddaje także statystyka dotycząca stopy bezrobocia w badanym regionie. Na przełomie lat 2008-2012 wzrosła ona o 3,7 punktu procentowego i jest obecnie jedną z najwyższych w województwie kujawsko-pomorskim.

Tabela 8 Stopa bezrobocia w powiecie chełmińskim i województwie kujawsko-pomorskim w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
powiat chełmiński	21,0	21,4	22	22,9	24,7
województwo kujawsko-pomorskie	16,2	16,6	16,9	16,9	17,9

Źródło: PUP w Chełmnie, dane GUS.

Analiza struktury bezrobocia pod kątem wieku wskazuje, że dominującą grupą osób pozostających bez pracy są ludzie młodzi. W 2012 roku najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25 – 34 lat – 1282 osób z 29% udziałem w ogólnej liczbie bezrobotnych oraz osoby w wieku do 24 lat – 22%. Odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 35 – 44 lat wyniósł 20%, 45 – 54 lat podobnie 20%, a powyżej 54 lat – 9%. W odniesieniu do roku 2011 największe zmiany w strukturze bezrobotnych zanotowano w grupie osób w wieku 25 - 34 lat – wzrost o 15% (163 osoby) oraz grupie w wieku 35 – 44 lat - wzrost o 13% (102 osoby).

Tabela 8 pokazuje także, że wśród bezrobotnych przeważają kobiety. Tendencja ta obserwowana jest już od kilku lat. Na koniec 2012 roku ich udział w łącznej liczbie zarejestrowanych osób wyniósł 54%. Ogólnie 2291 kobiet powiatu chełmińskiego poszukuje obecnie pracy.

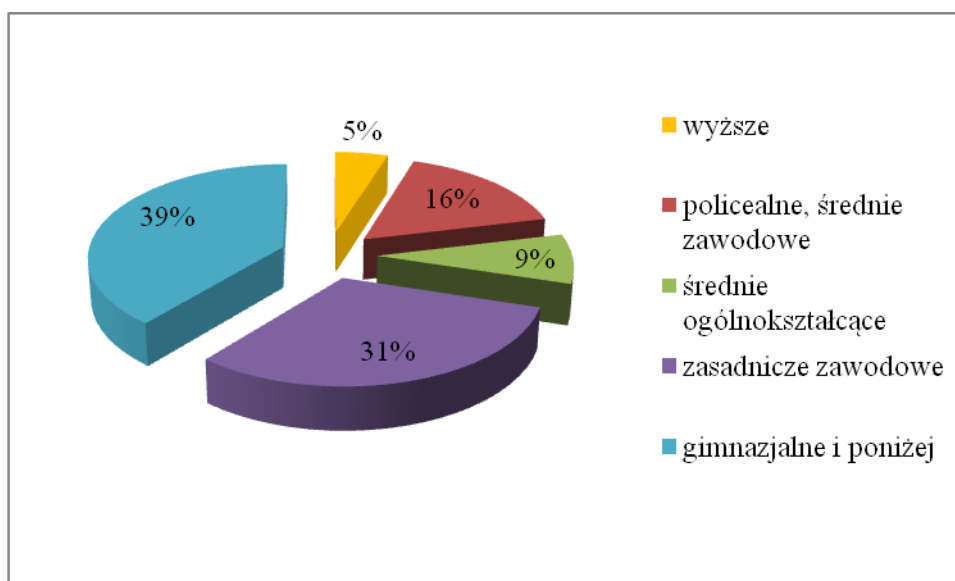
Tabela 9 Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie według wieku i płci

Wiek	2010			2011			2012		
	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem
18-24 lat	489	430	919	534	417	951	534	461	995
25-34 lat	589	427	1016	680	439	1119	744	538	1282
35-44 lat	406	343	749	432	356	788	518	372	890
45-54 lat	426	356	782	421	381	802	437	437	874
55-59 lat	114	175	289	134	184	318	158	179	337
60-64 lat	x	x	59	X	X	67	X	x	76

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie.

Przyczyną trudności z wejściem na rynek pracy jest często nieodpowiednie wykształcenie. Większość bezrobotnych rejestrujących się w urzędach pracy to osoby o względnie niskim poziomie przygotowania zawodowego. Poniższy wykres obrazuje liczbę bezrobotnych w podziale na uzyskane wykształcenie w całym powiecie chełmińskim. **Na łączną liczbę 4454 zarejestrowanych osób aż 1737 to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Wysoki odsetek bezrobotnych dotyczy także osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 1392 oraz policealnym i średnim zawodowym 727. W porównaniu do poprzednich lat liczby te nie uległy znaczącym zmianom.**

Wykres 6 Liczba bezrobotnych w powiecie chełmińskim w 2012 roku w podziale na poziom wykształcenia

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Negatywne tendencje w układzie zarejestrowanych potwierdza także analiza bezrobotnych w zakresie czasu pozostawania bez zatrudnienia. Największą grupę osób bezrobotnych zameldowanych w powiecie chełmińskim tj. 21% stanowiły osoby, które pozostawały bez pracy od 12 do 24 miesięcy. Tuż za tą grupą znalazły się osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy – 20%. W zestawieniu z analogicznym okresem 2010 roku największy wzrost osób bezrobotnych w 2012r. można zaobserwować w grupie osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, gdyż ich liczba wzrosła o 66%. Osoby pozostające bez pracy stosunkowo krótko, czyli do 1 miesiąca stanowiły 9%, od 1 do 3 miesięcy – 17%, od 3 do 6 miesięcy – 15% natomiast pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy – 18% łącznej liczby bezrobotnych na koniec 2012 roku.

Tabela 10 Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie według czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy	2010			2011			2012		
	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem
Do 1 m-ca	170	313	483	138	244	382	158	249	407
1 - 3 m-cy	523	466	989	381	466	847	387	388	775

3 - 6 m-cy	314	257	571	343	255	598	322	334	656
6 - 12 m-cy	306	310	616	417	330	747	417	367	784
12 - 24 m-cy	353	258	611	484	325	809	519	412	931
Powyżej 24 m-cy	358	186	544	438	224	662	588	313	901

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie.

Powyższe statystyki wskazują na silną potrzebę podjęcia działań aktywizujących i doszkalających osoby bezrobotne w celu zmniejszenia negatywnych tendencji w strukturze bezrobocia.

Podsumowanie aktualnych danych dotyczących bezrobocia w 2012r na podstawie danych GUS.

Wyszczególnienie	Powiat Chełmiński	Miasto Chełmno
Bezrobotni zarejestrowani	7726	4391
W tym kobiety w %	53,7	54,4
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	13,1	12,2
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	14,9	13,8

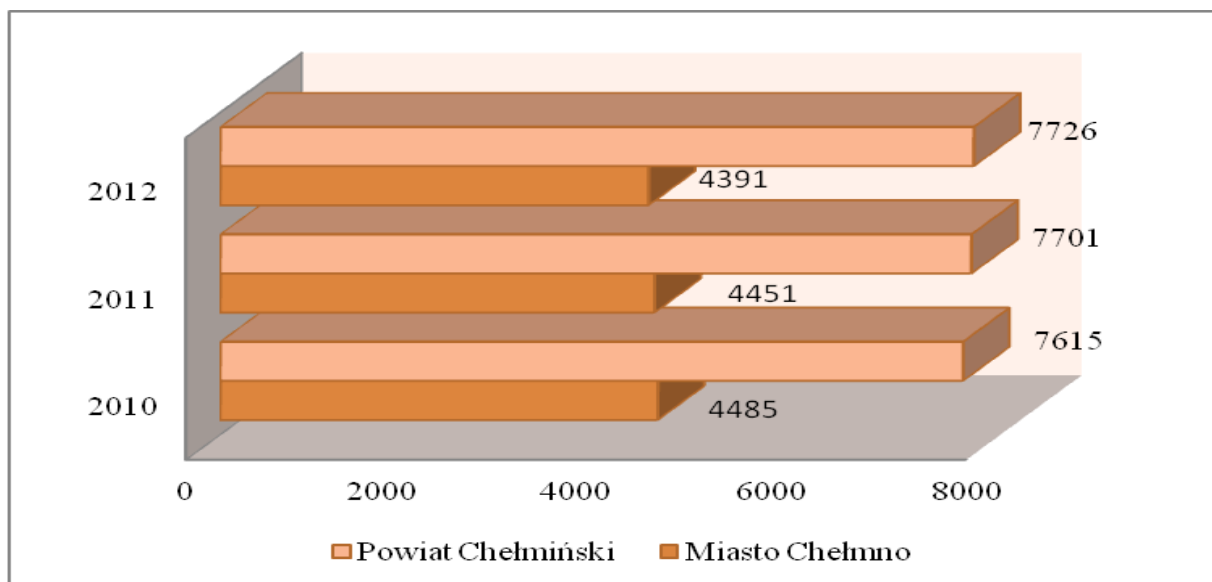
Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

3.5.2. Analiza rynku pracy, osób pracujących

W Mieście Chełmnie w 2012 roku zatrudnionych było 4391 osób, z czego 47,83% stanowili mężczyźni a 52,17% kobiety. W stosunku do 2010 roku liczba pracujących spadła o 94 osoby, czyli o 2,1%. Liczba osób pracujących w Chełmnie wynosiła około 21% ogólnej liczby ludności w mieście, a wartość tego wskaźnika jest wyższa od relacji dla całego Powiatu Chełmińskiego o blisko 6,5 %. Dodatkowo, przedsiębiorstwa mające siedzibę w Chełmnie,

zatrudniają także mieszkańców okolicznych wsi, stąd wysoki udział pracujących w Mieście Chełmnie w stosunku do całego Powiatu Chełmińskiego kształtujący się na poziomie 57%.

Wykres 7 Pracujący w Powiecie Chełmińskim i Mieście Chełmnie w latach 2010 - 2012

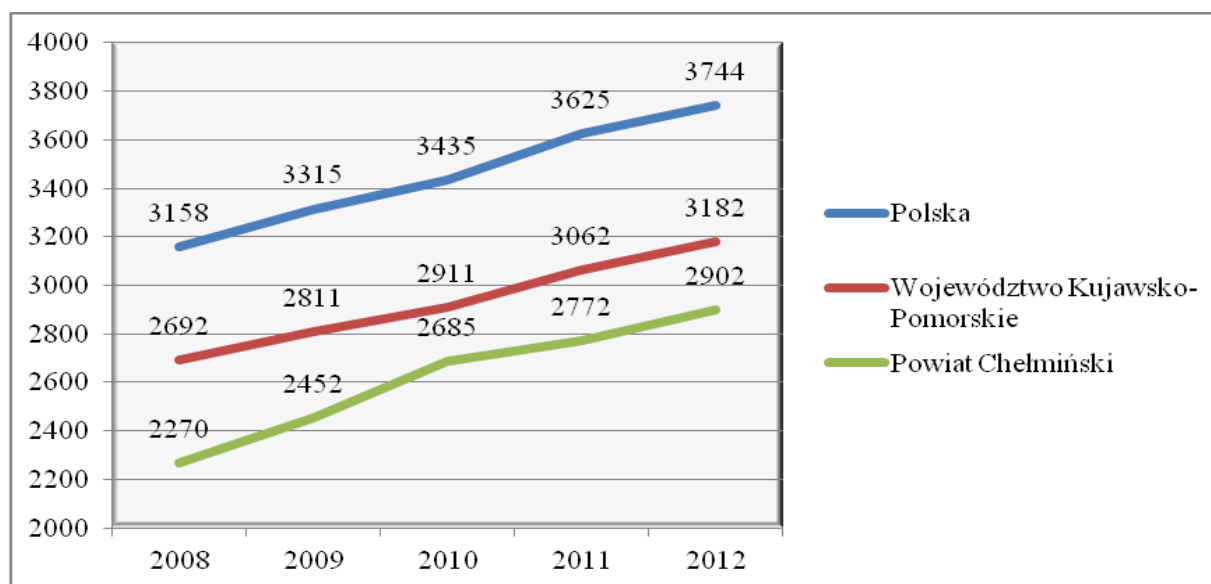

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie.

3.5.3. Wynagrodzenia mieszkańców

Jedną z głównych miar potencjału konsumpcyjnego jest wskaźnik przeciętnego wynagrodzenia brutto. Powiat Chełmiński charakteryzuje się dynamicznym wzrostem przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto na tle kraju. Jeszcze w 2008 roku wynosiło ono 2269,91 zł, podczas gdy w 2012 roku było to już 2901,58 zł. Oznacza to blisko 28% wzrost, co przekłada się także na zmianę relacji przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w danym powiecie w stosunku do danych dla całego kraju o 8% na przełomie lat 2008-2012. Jednakże wynagrodzenie w Powiecie Chełmińskim było zdecydowanie niższe (o jedną czwartą – około 23%) niż średnia krajowa.

Wykres 8 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie chełmińskim, województwie kujawsko-pomorskim oraz w Polsce w latach 2008-2012

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

4. Diagnoza sytuacji społeczno- gospodarczej mieszkańców Miasta Chełmna w odniesieniu do danych Powiatu Chełmińskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

4.1. System edukacji w Mieście Chełmnie

Chełmno jest znaczącym ośrodkiem oświatowym. Występują w nim szkoły, zarówno podstawowe jak i gimnazjalne i licea. **W mieście funkcjonują następujące placówki edukacyjne będące jednostkami organizacyjnymi gminy Miasta Chełmno: Szkoła Podstawowa Nr 1, Szkoła Podstawowa Nr 2, Szkoła Podstawowa Nr 4, Gimnazjum Nr 1, Gimnazjum Nr 2.** Ponadto w Chełmnie funkcjonują: Szkoła Podstawowa Specjalna, Gimnazjum Specjalne Nr 3, Gimnazjum Nr 4, Katolickie Gimnazjum Księży Pallotynów, Katolickie Liceum Księży Pallotynów, Liceum Handlowe przy Zespole Szkół Nr 2 im. A. Mickiewicza, Liceum Ogólnokształcące przy Zespole Szkół nr 2 im. A. Mickiewicza, Liceum Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1, Liceum Ekonomiczne przy Zespole Szkół Nr 2 im. A. Mickiewicza, Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia, Technikum Ekonomiczne Technikum Handlowe, Technikum Mechaniczne przy Zespole Szkół Nr 2 im. Mickiewicza, Specjalna Szkoła Przesposabiająca do Zawodu w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, Zasadnicza Szkoła Zawodowa. Ponadto od 2009 r. w Chełmińskim Domu

Kultury działa Uniwersytet Trzeciego Wieku, którego celem jest upowszechnianie wiedzy, aktywizowanie psychiczne, społeczne i fizyczne. Od początku działalności z Uniwersytetu korzysta ponad 100 osób.

W 2011 r. zauważalny był spadek ogólnej liczby uczniów w chełmińskich szkołach podstawowych (z 1 386 do 1 199), liczby absolwentów (z 260 do 213) oraz spadek ogólnej liczby uczniów w chełmińskich gimnazjach (z 937 do 723) oraz liczby absolwentów (z 312 do 259).

Szczegółowe dane dotyczące placówek edukacyjnych od wczesnego dzieciństwa po szkolnictwo gimnazjalne przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Żłobki i kluby dziecięce	-	-	-
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych w ciągu roku	-	-	-
Placówki wychowania przedszkolnego	7	7	7
W tym przedszkola	6	6	6
Miejsca w przedszkolach	554	594	612
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	623	688	690
W tym przedszkolach	582	616	616
Szkoły podstawowe	4	4	4
Uczniowie szkół podstawowych	1229	1199	1186
Szkoły gimnazjalne	5	5	5
Uczniowie szkół gimnazjalnych	767	723	689
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w szkołach			
podstawowych	24	18	18
Gimnazjalnych	54	62	78

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2012 r.:

0 - 2 lata –	597
3 - 6 lat –	864
7 - 12 lat –	1219
13 - 15 lat –	632

Wnioski:

- na terenie Miasta Chełmna nie funkcjonuje żaden żłobek ani klub dziecięcy dla dzieci poniżej 3 roku życia, co stanowi istotne ograniczenie dla par, małżeństw, które decydując się na potomstwo nie mają do dyspozycji instytucji wspierających szybszy powrót do pracy rodziców, w szczególności matek,
- Od 3 lat występuje tendencja wzrostowa w zakresie liczebności dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego, co wprost wynika ze wzrostu liczby urodzeń na terenie Miasta Chełmna,
- liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych spada, co może wynikać z czynników: demograficznych, braku kontynuacji kształcenia na poziomie gimnazjalnym, migracji,
- korzystnym zjawiskiem jest poprawa tendencji w zakresie liczby uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w szkołach podstawowych gdzie wskaźnik ten spada,
- w szkołach gimnazjalnych liczba uczniów przypadająca na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów niestety znacząco wzrosła, mimo spadku liczby uczniów w ciągu ostatnich 3 lat.

4.2. Zasoby mieszkaniowe na terenie Miasta Chełmna w latach 2011-2012

Poniższe dane oparto na wynikach Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku. Liczba mieszkań w 2011 roku wynosiła: 7465, a w roku 2012 już wzrosła o 32 mieszkania i wyniosła 7497 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowania 1 mieszkania w m² wyniosła 58,2 w 2011 roku, a w 2012 roku 58,3.

Liczba lokali socjalnych w 2011 roku wyniosła 100, a w 2012 roku wzrosła o 11 i wyniosła 111, co stanowi: 11%.

ZASOBY MIESZKANIOWE		
	2011	2012
Mieszkania ^a	7465	7497
Przeciętna powierzchnia użytkowa ^a 1 mieszkania w m ²	58,2	58,3
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych.....	6295	6181
Liczba lokali socjalnych.....	100	111

a Dane za 2011 r. w oparciu o wyniki NSP 2011.

Mimo, iż liczba socjalnych w ostatnich dwóch latach wzrosła to nadal zauważalne są niedobory w mieszkaniach socjalnych dla mniej zamożnych mieszkańców Miasta Chelмна. Sfera ta powinna znaleźć się kręgu szerszych analiz i wsparcia ze strony podmiotów odpowiedzialnych za sferę społeczną w gminie.

4.3. Problem uzależnienia

Przeprowadzając analizę zjawiska uzależnień należy mieć na uwadze nie tylko sytuacje związane z nadmiernym spożyciem alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych. Problemy wynikające z picia alkoholu i zażywania narkotyków stanowią aktualnie jedną z najważniejszych kwestii społecznych. Diagnoza sytuacji w zakresie uzależnień jest bardzo utrudniona ze względu na niewielki zakres danych będących w ogólnej dyspozycji oraz fakt, że bardzo często odnoszą się one do sytuacji sprzed wielu lat. Dodatkowo obserwowana jest również tendencja zmniejszania się liczby systematycznych analiz adekwatnie do skali ogólności - względnie duży zasób na poziomie ogólnopolskim, nieco mniejszy na poziomie regionu i znikomy na poziomie lokalnym.

Według definicji problem z narkotykami i alkoholowy to całokształt zagadnień związanych ze spożywaniem środków psychoaktywnych. Rozumie się przez to zarówno szkody występujące u samych osób bezpośrednio uzależnionych, jak i u członków ich rodziny oraz otaczającego społeczeństwa. Z uwagi na silne zaburzenia zachowania i nieprzewidywalność reakcji oraz destrukcyjny wzorzec postępowania osoby uzależnionej jednostki znajdujące się w najbliższym środowisku żyją w stanie permanentnego stresu, niepokoju i lęku.

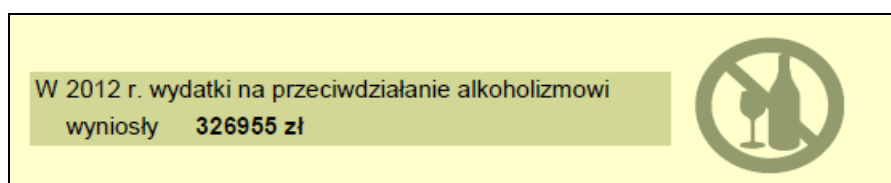
Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach:

- jako choroba alkoholowa (brak możliwości kontroli spożycia i utrzymania się w abstynencji);
- jako zagadnienie akceptowania przez społeczeństwo wzoru picia w różnych grupach wiekowych i następstw powyższego w postaci częstego spożycia napojów alkoholowych.

Aktualnie blisko 31% Polaków i 6% Polek nadużywa w sposób zdecydowany alkoholu, tzn. spożycie alkoholu przez tę grupę prowadzi do powstawania szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych. Do tej sfery zalicza się osoby nieuzależnione i w pełni uzależnione od alkoholu. Kryteria szkodliwej konsumpcji alkoholu spełnia 14%, tj. 3,6 mln zaś uzależnienia - 3,3%, tj. 850 tys. dorosłych mieszkańców Polski w wieku 18-65 lat. Według danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych około 40% Polaków pijących alkohol przyznaje się do upicia się w ciągu ostatniego roku, a co 20 konsument tego trunku upija się raz w ciągu tygodnia. Dane te obrazują dobitnie jak powszechnym stał się problem alkoholizmu.

W Mieście Chełmnie skala problemu alkoholowego może być rozpatrywana z punktu założonych Niebieskich Kart na rodziny dotknięte alkoholizmem. Ta forma pomocy jest często ostatecznym rozwiązaniem, zgłaszanym dopiero po wielu wcześniejszych interwencjach. W 2009 roku liczba Niebieskich Kart w Mieście Chełmnie wynosiła 67 i spadła w 2011 roku do poziomu 62.

Wysokość wydatków Miasta Chełmna na działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi

Narkomania to uzależnienie spowodowane krótszym lub dłuższym zażywaniem leków (głównie przeciwbólowych środków narkotycznych) tudzież innych środków uzależniających. Od kilku lat narkomania utraciła swój marginalny zakres, dotyczący jedynie wąskiego kręgu zbuntowanej młodzieży, stając się zjawiskiem bardziej powszechnym. Skala problemu wzrasta, obejmując swoim zasięgiem coraz młodsze dzieci. Możliwość nabycia czy zażycia narkotyków jest dzisiaj coraz łatwiejsza, a dostęp do nich jest często możliwy w szkołach, dyskotekach i innych miejscach. Z przeprowadzanych w kraju badań wynika, że problem narkomanii w relacji do innych dysfunkcji społecznych takich jak alkoholizm, przemoc, bezrobocie, jest relatywnie mniejszy.

Diagnoza rzeczywistych problemów występujących w społeczności lokalnej związanej z problemami uzależnień dotyczy takich kwestii jak:

- stałe zwiększanie popularności niektórych kategorii alkoholu i narkotyków wśród nastoletniej młodzieży,
- picie alkoholu jako trwały element kultury młodzieżowej i niemal powszechnie akceptowany sposób spędzania wolnego czasu.
- względnie łatwy dostęp młodzieży do napojów alkoholowych (udział osób pełnoletnich),
- trudna sytuacja materialna wielu rodzin.

W celu usprawnienia walki z problemami uzależnień na terenie Miasta Chełmna działają dwa podmioty, gdzie mogą zgłaszać się osoby uzależnione oraz ich ofiary. Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie złożonego wniosku podejmuje czynności, zmierzające do wydania orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Drugim podmiotem jest Miejski Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Zakres działań tej instytucji obejmuje takie kwestie jak prowadzenie grup AA czy poradnictwo i terapia dla osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków.

Reasumując, problem uzależnienia od substancji alkoholowych lub psychoaktywnych stanowi poważny problem społeczny i dotyka coraz to młodsze społeczeństwo. Z powodu braku danych szczegółowych na określone jednostki terytorialne trudno jest kompleksowo określić skalę problemu. Należy jednak pamiętać, iż prewencja narkotykowo- alkoholowa jest niezwykle ważna i istotna dla budowania potencjału społecznego Miasta Chełmna oraz kształtowania i rozwijania

dogodnych warunków do rozwoju osobistego i bezpieczeństwa w rodzinie.

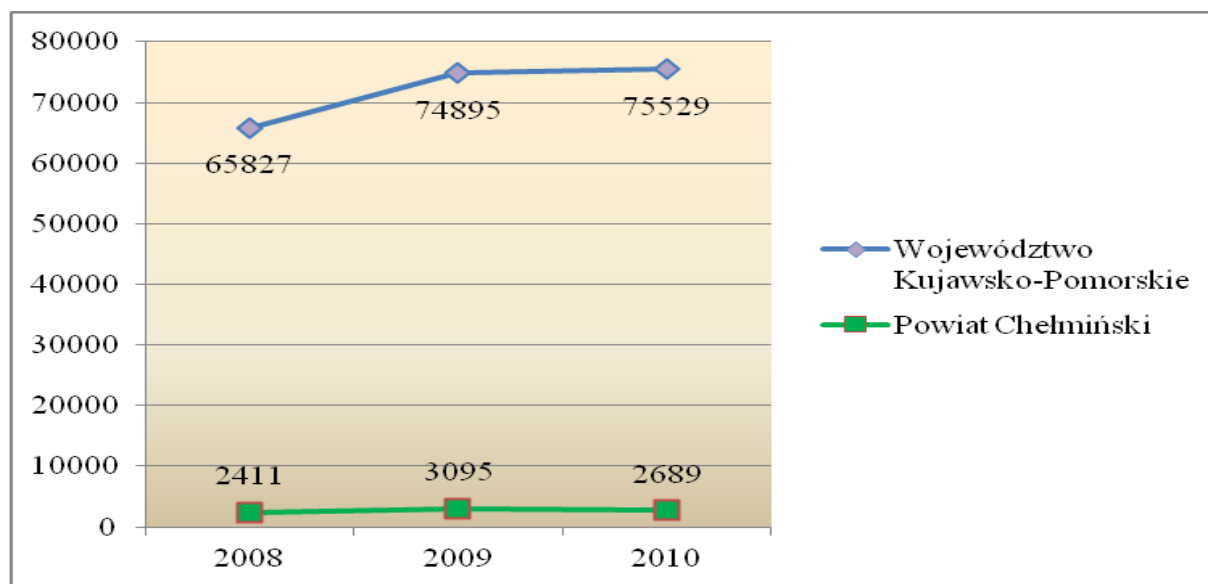
4.4. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z najważniejszych zjawisk i problemów współczesnej cywilizacji. Analizując skalę zjawiska niepełnosprawności należy pamiętać że zgodnie z obowiązującym stanem prawnym osobą niepełnosprawną jest jednostka, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która wskazanego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w realizowaniu działań podstawowych dla swojego wieku. Z powyższej definicji wynika podział na osoby niepełnosprawne:

- prawnie, tj. takie, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony,
- biologicznie, tj. takie, które nie posiadają, ale mają całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

W 2010 roku w województwie kujawsko – pomorskim wystąpił wzrost liczby wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w porównaniu do roku poprzedniego o 634 orzeczenia. Badając sytuację w powiecie chełmińskim należy zauważyć, że liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wahała się w przedziale 2411-3095 osób. W 2010 roku liczba osób doświadczonych niepełnosprawnością wyniosła 2689 i była wyższa od tej z roku 2008 o 278 osób tj. 11,5%. Dane przedstawiające liczbę osób niepełnosprawnych w powiecie chełmińskim oraz województwie kujawsko-pomorskim przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 9 Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w powiecie chełmińskim oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2008-2010

Źródło: Opracowanie na podstawie dokumentu „Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2003-2010”, Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych, Toruń 2012.

Według danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy w 2035 roku liczba osób niepełnosprawnych w powiecie chełmińskim spadnie w stosunku do 2010 roku o 305 osób, czyli o ponad 11%. Oznacza to, że odsetek osób niepełnosprawnych w stosunku do wszystkich mieszkańców powiatu będzie wynosił w 2035 roku 5,22% i będzie zbliżony do wartości wskaźnika za rok 2010.

Największa liczba niepełnosprawnych żyjących w powiecie chełmińskim to osoby w wieku 41-59 lat (883 osoby czyli 32,84% łącznej liczby) oraz 60 lat i więcej (772 osoby tj. 28,71%). Uwagę zwraca także duży odsetek dzieci w wieku 8-15 lat (11,57%).

Z powodu braku szczegółowych danych na poziomie gmin należy posiłkować się danymi dla Powiatu Chełmińskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego.

Dostępny i najbardziej aktualny danymi są statystyki umieszczone w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 roku, które stanowią jedynie ogólny punkt odniesienia dla problemu niepełnosprawności w regionie.

Tabela 11 Osoby niepełnosprawne wg płci w województwie kujawsko-pomorskich i powiecie chełmińskim

Województwo Powiat	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
				razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Kujawsko-pomorskie	264313	125239	139073	174897	80515	94382	89416	44724	44691
Powiat chełmiński	6082	2998	3084	2448	1165	1283	3635	1833	1802

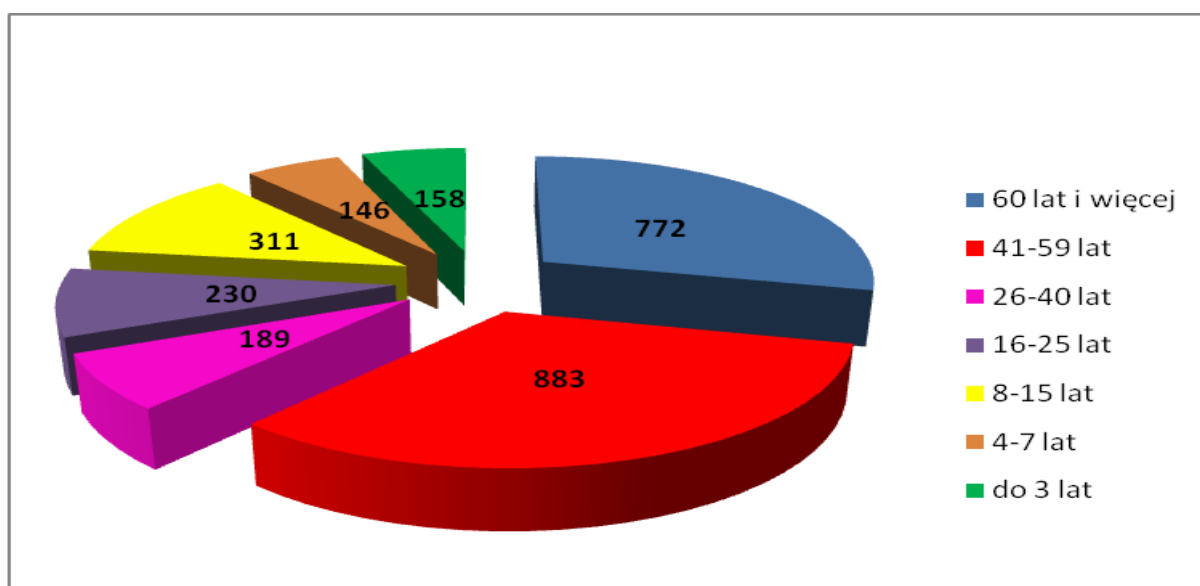
Źródło: Niepełnosprawni: Narodowy Spis Powszechny 2011r.

Z powyższych danych można wywnioskować, iż liczba osób niepełnosprawnych na terenie Miasta Chełmna w 2011 roku wyniosła 2448 osoby, z czego 1165 to mężczyźni oraz 1283 kobiety. Liczba osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie mieszkańców w 2011 roku dla Miasta Chełmna stanowiła: 11,73%.

W ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych z Powiatu Chełmińskiego, liczba osób niepełnosprawnych z terenu Miasta Chełmna wynosiła: 40,24% w ujęciu wojewódzkim: 1,3%.

Wykres poniżej charakteryzuje osoby niepełnosprawne w określonych grupach wiekowych:

Wykres 10 Niepełnosprawni według wieku w Powiecie Chełmińskim w 2010 roku

Źródło: Opracowanie na podstawie dokumentu „Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2003-2010”, Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych, Toruń 2012.

Wnioski:

- największą liczbę osób z niepełnosprawnością zanotowano w grupie 41-59 lat, która z uwagi na wiek (produkcyjny) powinna stanowić główny potencjał zasobów pracy dla Miasta Chełmna i Powiatu Chełmińskiego.
- kolejną grupą, w której zanotowano wysoką liczbę osób niepełnosprawnych to osoby po 60 roku życia, które z uwagi na wiek najbardziej narażone są czynniki chorobotwórcze powodujące niepełnosprawność.
- powyższe wskazuje również niekorzystne dane dla grup wiekowych 8-15 lat oraz 16-25 lat.

Osoby niepełnosprawne na rynku pracy zajmują pozycję wyjątkową i nierzadko nie są wobec innych osób pracownikami równorzędnymi. Przyczyn takiego stanu rzeczy może być wiele. Zaliczyć do nich można charakter schorzenia wpływający na ich wydajność, konieczność dostosowania miejsca pracy do swoich potrzeb czy niższe wykształcenie związane z barierami architektonicznymi w szkołach, barierami psychologicznymi, w komunikowaniu się i problemami z transportem do miejsca nauki oraz z brakami w wyposażeniu w sprzęt rehabilitacyjny i pomoce dydaktyczne. Zawsze sytuacja taka oznacza koszt dla pracodawcy i choć funkcjonujący system zatrudnienia wspiera zarówno zatrudnienie na otwartym rynku pracy jak i zachęca do tworzenia odrębnych zakładów pracy chronionej, to jednak pozycja człowieka niepełnosprawnego na rynku pracy nadal pozostawia wiele do życzenia. **Wyrazem tej tendencji są także wyniki dla Miasta Chełmna. W 2010 roku liczba niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP było 182, z czego 145 osób pozostawało jako osoby bezrobotne.**

Przeważająca grupa osób niepełnosprawnych, które kształcą się w systemie szkolnictwa ogólnego uczęszcza do szkół publicznych. Tabela poniżej ilustruje liczbę osób niepełnosprawnych, na różnych etapach edukacji, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności dla powiatu chełmińskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Największe grono dzieci niepełnosprawnych kształcących się w szkołach publicznych to dzieci w wieku 6-15 lat, co pokazuje, że po uzyskaniu podstawowego wykształcenia, spora liczba dzieci niepełnosprawnych nie kontynuuje edukacji na wyższych poziomach. Tylko 2 osoby (0,045% ogółu) niepełnosprawne powyżej 26 roku życia w powiecie chełmińskim korzystają z dalszej edukacji. Wskaźnik ten kształtuje się na zdecydowanie niższym poziomie

niż dla całego województwa – 4,17%. Ma to także związek z brakiem szkół wyższych na terenie analizowanego powiatu

Z przedstawionych danych wynika, że największą grupę wśród uczniów niepełnosprawnych stanowią osoby upośledzone umysłowo – 203 osoby w powiecie chełmińskim. Dużą grupę 121 osób stanowią uczniowie z innego typu niepełnosprawnością niż upośledzenie umysłowe, dysfunkcja narządów ruchu, wzroku i słuchu.

Tabela 12 Wykaz osób niepełnosprawnych kształcących się w publicznych placówkach oświaty w powiecie chełmińskim oraz województwie kujawsko- pomorskim w 2010 roku

Wyszczególnienie		powiat chełmiński	województwo kujawsko-pomorskie
liczba osób niepełnosprawnych w roku szkolnych 2009/2010		431	6275
Liczba osób niepełnosprawnych	Dzieci 0-3 lata (dotyczy żłobków)	0	61
	Dzieci 3-5 lat (dotyczy przedszkoli)	7	202
	Dzieci 6-15 la	253	3713
	Młodzież 16-25 lat	169	2037
	Dorośli 26 lat i więcej	2	262
Niepełnosprawność	Narząd wzroku	31	388
	Narząd słuchu	23	435
	Narząd ruchu	53	835
	Upośledzenie umysłowe	203	2964
	Inne	121	1653
Liczba osób niepełnosprawnych, które pobierają naukę w trybie nauczania indywidualnego		64	904

Źródło: Opracowanie na podstawie dokumentu „Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2003-2010”, Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych, Toruń 2012.

Reasumując, osoby niepełnosprawne z terenu Miasta Chelмна stanowią liczebnie stosunkowo znaczącą grupę w stosunku do liczby osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Chełmińskiego. Należy, więc podkreślić, iż grupa ta powinna być objęta szczególną pomocą i wsparciem ze strony organów publicznych i instytucji ich wspierających. Do osób tych kierowanie są specjalne działania mające na celu

poprawienie jakości życia, szans na edukację, rozwój i pracę, dostępności do opieki medycznej, dóbr kultury i rozrywki. Na szczególną uwagę zasługują osoby o złożonych, lub wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych. Sporych wysiłków wymaga także rehabilitacja społeczna i zawodowa osób chorych psychicznie, których systematycznie przybywa oraz budowa dla tej grupy osób systemu wsparcia. Bezpośrednie przełożenie niepełnosprawności na wielkość pomocy społecznej ze strony MOPS w Chełmnie widać, w liczbie rodzin korzystających ze wsparcia z tytułu niepełnosprawności w rodzinie. Na przełomie ostatnich 3 lat: 2009-2011 kształtowała się następująco:

- **2009 rok – 220 rodziny**
- **2010 rok- 194 rodziny**
- **2012 rok- 198 rodzin**

Polityka Społeczna Miasta Chełmna skupia swoich działaniach zadania wspierające osoby niepełnosprawne pod względem społecznym i ekonomicznym.

4.5. Opieka społeczna w Chełmnie

Na terenie Miasta Chełmna działa jedna placówka świadcząca usługi opiekuńczo-lecznicze. Dom Pomocy Społecznej w Chełmnie prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo. Placówka powstała z połączenia dwóch zakładów dwóch Zakładów: Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych i Zakładu Lecznico – Wychowawczego w jeden Zakład Opiekuńczo –Leczniczy dla Dzieci i Dorosłych. Od 1 stycznia 2001 roku zakład funkcjonował pod nazwą Dom Pomocy Społecznej nr 2 dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych z filią dla Dzieci Niepełnosprawnych Intelktualnie.

Ostatecznie w 2005 z połączenia Domu Pomocy Społecznej nr 1 i Domu Pomocy Społecznej nr 2 powstał Dom Pomocy Społecznej w Chełmnie, który w obecnym kształcie jest domem o trzech typach działalności świadczącym usługi na rzecz osób w podeszłym wieku, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. W Domu funkcjonują trzy Działy: Terapeutyczny – Opiekuńczy, Administracyjno – Gospodarczy i Ekonomiczno – Finansowy. Całością kieruje dyrektor Domu, z którym ściśle współpracują kierownicy działów i główny księgowy. Obecnie placówka przeznaczona jest dla osób przewlekle somatycznie chorych, dla osób

dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie

Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo nie podlega samorządowi gminnemu ani powiatowemu.

Na terenie Powiatu Chełmińskiego działalność prowadzi również Dom Pomocy Społecznej w Mgoszczu, który podlega samorządowi powiatowemu w Chełmnie.

Statystyka dotycząca powyższych placówek przedstawia się następująco:

Jednostka terytorialna	placówki (z filiami)		domy pomocy społecznej		miejsca (łącznie z filiami)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	ob.	ob.	ob.	ob.	msc	msc
Powiat chełmiński	2	2	2	2	225	224
Chełmno	1	1	1	1	146	146

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

4.6. Przemoc

W ustawie o przemocy w rodzinie, definiuje się ją jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.” Można więc powiedzieć, że przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę siły działanie skierowane przeciwko członkom rodziny naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Jednostki przebywające w domach, w których dochodzi do przemocy doznają zaburzeń funkcjonowania we właściwie wszystkich sferach życia: emocjonalnej, psychicznej i społecznej. Analizy w tej sferze obrazują silny związek między wychowywaniem się dzieci w rodzinach z przemocą i skłonnościami do zachowań agresywnych w późniejszym życiu.

Jednym z mierników ukazujących skalę badanego problemu jest liczba Niebieskich Kart, rozumianych jako ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie, zakładanych przez Służby do

tego uprawnione. W latach 2009-2011 liczba wszczętych procedur nie wykazywała większych wahań i wynosiła odpowiednio:

- W 2009 roku: 21
- W 2010 roku: 18
- W 2011 roku: 21

Szacując skalę zjawiska, warto również przyjrzeć się jak wygląda nasilenie problemu przemocy domowej ewidencjonowane przez Powiatową Komendę Policji. Zgromadzone dane wskazują, że w 2012 roku odnotowano na terenie powiatu chełmińskiego 90 interwencji domowych w sprawie przemocy w rodzinie przypadających na 100 000 tysięcy mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Jest to stosunkowo małe nasilenie interwencji przypadających na jednego mieszkańca w stosunku do innych powiatów województwa.

Problem przemocy w rodzinie jest niewątpliwie jednym z trudniejszych do rozwiązania, stąd występuje konieczność instytucjonalnego wsparcia rodzin, w których doszło do tego zjawiska. W Chełmnie, wśród instytucji zajmujących się problemem przemocy w rodzinie oraz podejmujących działania wobec jej ofiar i sprawców wymienić należy, m. in.: Powiatową Komendę Policji w Chełmnie oraz 2 posterunki policji a także 3 punkty przyjęć interesantów, Sąd Rejonowy w Chełmnie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmnie, a także instytucje pozarządowe.

5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie

Zadania Pomocy Społecznej na terenie Miasta Chełmna wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie zwany dalej jest budżetową jednostką organizacyjną Gminy utworzoną celem realizacji własnych i zleconych gminie zadań z zakresu pomocy społecznej. Ośrodek działa w oparciu o przepisy:

- ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U.z 2001 r. Nr 142, póź. 1591 ze zmianami),
- ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004r. Nr 64, póź.593 ze zmianami)

- ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz.U. Z 2005r. Nr 249, poz.2104)
- ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.Nr 228, poz.2255 ze zmianami.)
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U.Nr 71, póź.734 ze zmianami)
- innych właściwych aktów prawnych niniejszego Statutu

Siedzibą i terenem działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest Gmina Miasto Chełmno. Bieżący nadzór nad działalnością Ośrodka sprawuje Burmistrz Miasta Chełmna.

Zakres działalności:

Ośrodek realizuje własne i zlecone gminie zadania z zakresu pomocy społecznej polegające w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawami świadczeń.
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ośrodek realizuje zadania własne gminy zgodnie z wymaganiami ustawowymi oraz zadaniami określonymi przez Radę Miasta, natomiast zadania zlecone zgodnie z ustaleniami przekazanymi przez administrację rządową.

Do zadań własnych Gminy i tym samym do MOPS o charakterze obowiązkowym należy:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i

- rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
 3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
 4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
 5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
 6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
 7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
 8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
 9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
 10. praca socjalna;
 11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
 13. tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
 14. dożywianie dzieci;
 15. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
 16. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
 - a. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
 17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;

18. utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych Gminy należy również:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.
5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

1. **świadczenia pieniężne:**

1. zasiłek stały,
2. zasiłek okresowy,
3. zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
4. zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie;
5. pomoc dla rodzin zastępczych,
6. pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
7. świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;

2. **świadczenia niepieniężne:**

1. praca socjalna,
2. bilet kredytowany,
3. składki na ubezpieczenie zdrowotne,
4. składki na ubezpieczenia społeczne,
5. pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
6. sprawienie pogrzebu,
7. poradnictwo specjalistyczne,

8. interwencja kryzysowa,
9. schronienie,
10. posiłek,
11. niezbędne ubranie,
12. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
13. specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
14. mieszkanie chronione,
15. pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.
16. opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
17. pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych,
18. szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna prowadzone przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze;

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

Zasiłek stały przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej — różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 529 zł miesięcznie;

2. w przypadku osoby w rodzinie — różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania zasiłek stały nie przysługuje.

całkowita niezdolność do pracy — oznacza całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo zaliczenie do I lub II grupy inwalidów lub legitymowanie się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;

niezdolność do pracy z tytułu wieku — oznacza ukończone 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę.

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na:

- długotrwałą chorobę,
- niepełnosprawność,
- bezrobocie,
- możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek okresowy przysługuje:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (477 zł);
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ust. 2 nie może być niższa niż 50 % różnicy między:

1. kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
2. kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy zależy od okoliczności sprawy. Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć minimalne kwoty zasiłku okresowego.

Zasiłek celowy

1. Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. W szczególności przyznany może być na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.
2. Osobom bezdomnym i innym osobom nie mającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.
3. Zasiłek celowy może być przyznany w formie biletu kredytowanego.
4. Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które:
 - o poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego,
 - o poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej.Powyższy zasiłek może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy

Przyznawany jest w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. Jego wysokość nie może przekraczać odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek ten nie podlega zwrotowi.

Składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.

1. Opłacana jest za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby opiekującej się nie przekracza 150% kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie i osoba opiekująca się nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów lub nie otrzymuje emerytury albo renty. Dotyczy to również osób, które w związku z koniecznością sprawowania opieki pozostają na bezpłatnym urlopie. Przez ojca i matkę należy rozumieć również ojca i matkę współmałżonka.
2. Konieczność sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki stwierdza lekarz ubezpieczenia zdrowotnego w zaświadczeniu wydanym nie wcześniej niż na 14 dni przed złożeniem wniosku o przyznanie świadczenia.
3. Składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe jest opłacana przez okres sprawowania opieki w wysokości określonej przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.
4. Składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie przysługuje osobie, która w dniu złożenia wniosku o przyznanie świadczenia:
 1. ukończyła 50 lat i nie posiada okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) wynoszącego co najmniej 10 lat;
 2. posiada okres ubezpieczenia (składkowy i nieskładkowy) wynoszący 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn. Przy ustalaniu okresu ubezpieczenia okresy nieskładkowe ustala się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Posiłki

Jest to pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie, przysługująca osobie która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić. Pomoc ta, przyznana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie zakupu posiłków.

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Jeżeli wymaga tego indywidualna sytuacja, osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby i innych przyczyn wymagają pomocy innych a są jej pozbawione, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

1. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.
3. Ośrodek Pomocy Społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.
4. Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania określa Rada Gminy w drodze uchwały.

Sytuacje, na podstawie których kieruje się osoby Domu Pomocy Społecznej

W razie niemożności zapewnienia przez rodzinę i gminę usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoba wymagająca całodobowej opieki może ubiegać się o skierowanie do Domu Pomocy Społecznej.

1. Osobę zainteresowaną kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

2. Osoba wymagająca wzmożonej opieki medycznej kierowana jest przez starostę do zakładu opiekuńczo-leczniczego lub placówki pielęgnacyjno-opiekuńczej.
3. W przypadku gdy osoba bezwzględnie wymagająca pomocy lub jej przedstawiciel ustawowy nie wyrażają zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub po umieszczeniu wycofują swoją zgodę, ośrodek pomocy społecznej lub dom pomocy społecznej są obowiązane do zawiadomienia o tym właściwego sądu, a jeżeli osoba taka nie ma przedstawiciela ustawowego lub opiekuna — prokuratora.

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej.

Decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy prowadzącej dom pomocy społecznej lub starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej. W przypadku regionalnych domów pomocy społecznej decyzję wydaje marszałek województwa (w przypadku regionalnego domu pomocy społecznej finansowanego z dochodów własnych samorządu województwa decyzję o skierowaniu wydaje organ gminy, a decyzję o umieszczeniu i opłacie za pobyt wydaje marszałek województwa).

W razie niemożności umieszczenia w domu pomocy społecznej z powodu braku wolnych miejsc, powiadamia się osobę o wpisaniu na listę oczekujących oraz o przewidywanym terminie oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W przypadku gdy przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej danego typu zlokalizowanym najbliższym miejscu zamieszkania osoby kierowanej, wynosi ponad 3 miesiące, osobę, o której mowa w ust.1, kieruje się na jej wniosek do domu pomocy społecznej tego samego typu zlokalizowanego jak najbliższym miejscu zamieszkania osoby kierowanej, w którym przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie jest krótszy niż 3 miesiące.

Odpłatność

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania.

1. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:
 1. mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
 2. małżonek, zstępni przed wstępnymi,
 3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej
 - przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.
2. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:
 1. mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
 2. małżonek, zstępni przed wstępnymi:
 - w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
 - w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
 - gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej — w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu, małżonka, zstępnych, wstępnych.

Podsumowanie:

WYDATKI BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW			
	2010	2011	2012
	w %		
Wydatki ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,0	0,0	0,0
Transport i łączność	8,7	10,4	2,4
Gospodarka mieszkaniowa	0,4	0,3	1,1
Administracja publiczna	10,7	10,4	10,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,5	1,4	1,5
Różne rozliczenia	x	x	x
Oświata i wychowanie	29,2	29,0	29,3
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społ.	25,0	22,7	24,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,0	1,0	1,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8,6	7,3	6,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	11,4	14,7	18,6
Kultura fizyczna ^a	1,3	1,1	2,8
Działalność usługowa	0,1	0,1	0,1
Ochrona zdrowia	0,7	0,6	0,7
Pozostałe	1,5	1,0	1,1

W 2012 r. wydatki gminy na 1 mieszkańca wyniosły: **2627 zł**

Na działalność społeczną Miasto Chełmno wydało w 2012 roku 24% całkowitego budżetu Gminy.

W 2014 roku na działalność społeczną zaplanowano 11 730,378,00 zł - wg aktualizacji budżetu na czerwiec 2014r.

5.1. Rodzaje i wysokość pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie dla mieszkańców Miasta Chełmna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach,
- zapewnienie dochodu do wysokości interwencji socjalnej osobom o niskich dochodach wymagających okresowego wsparcia,
- zapewnienie pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej (w tym przemocą w rodzinie),
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- rozwijanie nowych form pomocy socjalnej adekwatnej do potrzeb.

Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoba lub rodzina, która chce skorzystać z pomocy społecznej musi zgłosić się do Ośrodka Pomocy Społecznej w miejscu zamieszkania. Wtedy korzystając ze świadczeń zainteresowani są zobowiązani do współdziałania z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej w rozwiązywaniu własnych problemów.

Ośrodek Pomocy Społecznej oferuje pomoc w formie pracy socjalnej. Pracownicy socjalni pomagają również w załatwianiu spraw urzędowych, zapewnieniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby potrzebującej. Ośrodek Pomocy Społecznej udziela schronienia, posiłku (m.in. dzieciom w szkole) i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym oraz osobom starszym, bezdomnym. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

Pomoc materialną na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom z zachowaniem kryterium dochodowego i społecznego. Dochód oblicza się uwzględniając łącznie wszelkie dochody ze wszystkich źródeł bez względu na źródło jego uzyskania.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

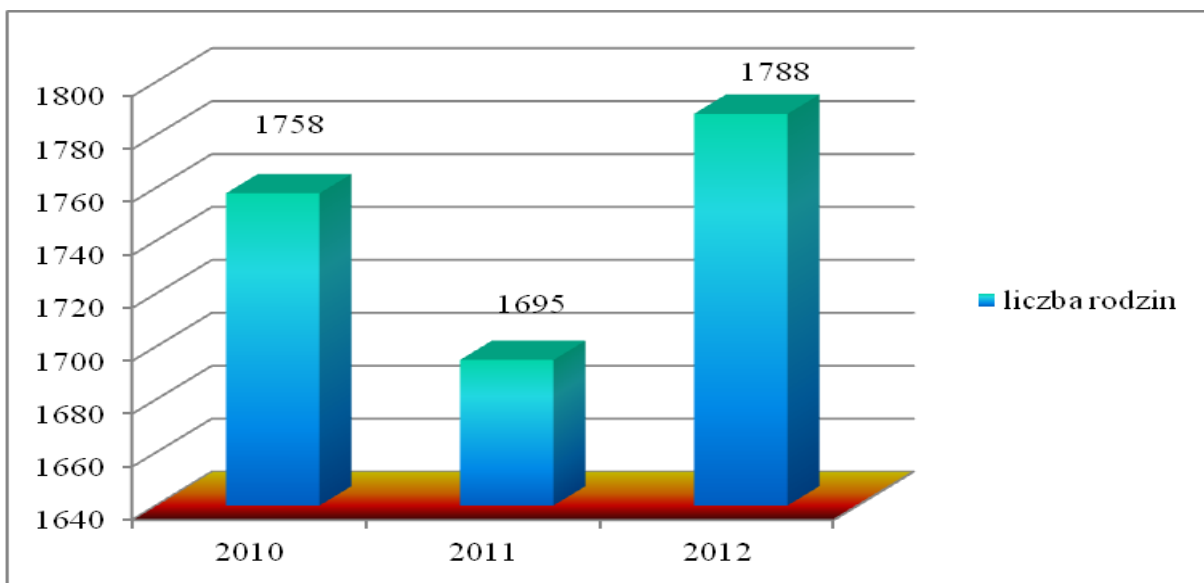
1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 542 zł, zwanej dalej “kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”,
2. osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 456 zł, zwanej dalej “kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”,
3. rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej dalej “kryterium dochodowym rodziny” przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z poniższych powodów:
 - o ubóstwa,
 - o sieroctwa,
 - o bezdomności,
 - o bezrobocia,
 - o niepełnosprawności,
 - o długotrwałej lub ciężkiej choroby,
 - o przemocy w rodzinie,
 - o potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
 - o potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
 - o bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
 - o braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze,
 - o trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
 - o trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
 - o alkoholizmu lub narkomanii,
 - o zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
 - o klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o:

1. miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych;
2. składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach;
3. kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Do dochodu ustalonego nie wlicza się jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego, wartości świadczeń w naturze, świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych oraz zapomogi pieniężnej, o której mowa w przepisach o zapomodze pieniężnej dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne albo zasiłek przedemerytalny.

Wykres 11 Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS w Chełmnie w latach 2010-2012

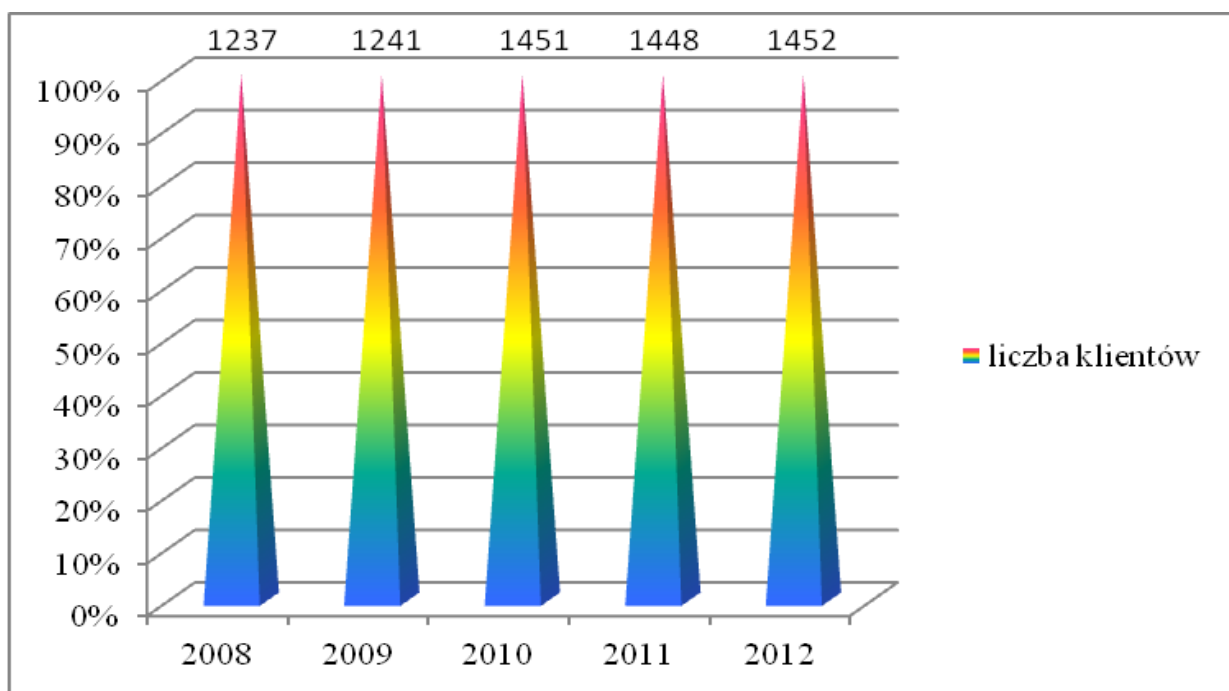

Źródło: MOPS w Chełmnie

Trudna sytuacja rynku pracy na terenie Miasta Chełmna, a w tym przede wszystkim nasilanie się problemów społecznych powodują, iż społeczeństwo nie radzi sobie we własnym zakresie z zaspakajaniem podstawowych potrzeb oraz rozwiązywaniem codziennych problemów. Bezpośrednim następstwem jest wzrost liczby rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2012 roku w stosunku do roku 2010 o 30. Liczba rodzin objętych wsparciem ze strony MOPS w 2012 roku wzrosła o 93 rodziny w porównaniu z 2011 rokiem oraz o 30 rodzin w porównaniu z 2010 rokiem.

Główną przyczyną, która skłania mieszkańców Chełmna do ubiegania się o pomoc finansową w Ośrodku Pomocy Społecznej jest ubóstwo. Na syndrom głębokiego ubóstwa kluczowy wpływ mają długookresowe bezrobocie połączone z niskim wykształceniem osób odpowiedzialnych za zapewnienie godnych warunków życia w danym gospodarstwie domowym, wielodzietność, alkoholizm oraz zamieszkiwanie w małych ośrodkach. W 2012 roku aż 1452 osoby (rodziny i pojedyncze jednostki) składające wniosek o pomoc w MOPS dotknęło ubóstwo. Stanowi to blisko 75% wszystkich złożonych wniosków. Na przestrzeni lat 2008 – 2012 liczba ta wzrosła o 215, czyli średnio 43 osoby rocznie dotyka problem ubóstwa.

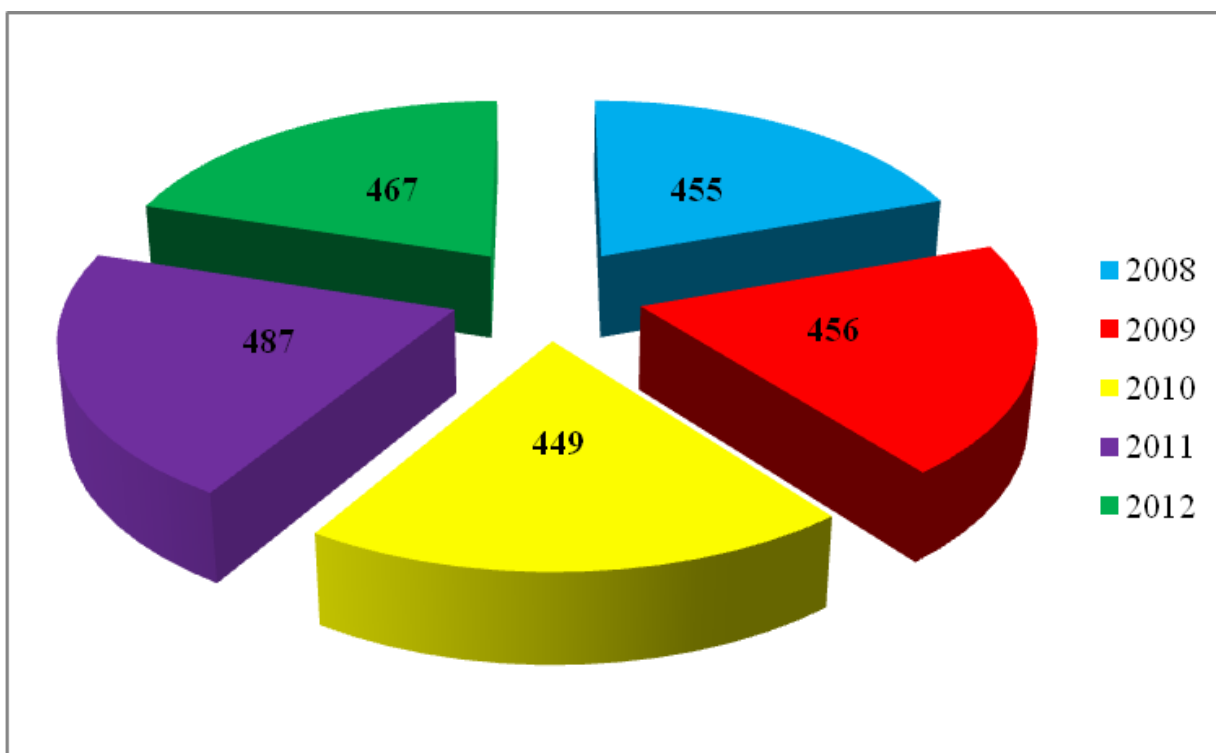
Wykres 12 Liczba osób ubiegających się o pomoc z MOPS z tytułu ubóstwa w latach 2008 - 2012

Źródło: MOPS w Chełmnie

Drugim najczęstszym powodem składanie wniosków o przyznanie pomocy z MOPS jest bezrobocie. W tym przypadku głównymi czynnikami napędzającymi zjawisko bezrobocia w Chełmnie są niedostateczna liczba miejsc pracy oraz stosunkowo niski poziom wykształcenia. Z poniższego wykresu wynika, że 2012 roku liczba ubiegających się o pomoc z powodu bezrobocia wzrosła o 12 (2,6%) w stosunku do roku 2008. Wskaźnik ten jest odzwierciedleniem sytuacji na chełmińskim rynku pracy – wysokie bezrobocie i niski wskaźnik zatrudnienia.

Wykres 13 Liczba bezrobotnych korzystających z pomocy MOPS w latach 2008 - 2012

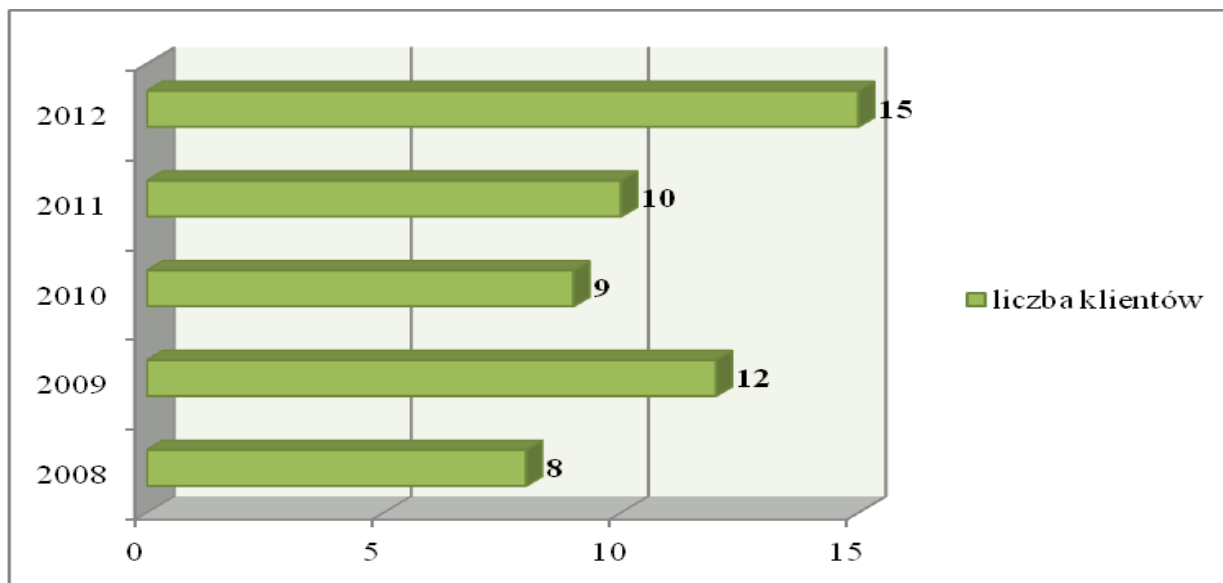

Źródło: MOPS w Chełmnie

Kolejną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest problem niepełnosprawności i długotrwałej choroby. Za osobę niepełnosprawną powszechnie uznaje się osobę, której stan fizyczny lub psychiczny trwale lub okresowo utrudnia, bądź ogranicza wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych zgodnie z normami społecznymi i prawnymi. W Chełmnie stosunkowo niewiele osób stara się o pomoc w MOPS z tego tytułu. Należy jednak podkreślić stale malejącą ich liczbę, która w roku 2012 w porównaniu do roku 2008 spadła aż o 17 osób, czyli ponad 60%. Obecnie 11 osób otrzymuje świadczenia z tego tytułu.

Ostatnią z wydzielonych grup wsparcia MOPS są osoby bezdomne. Mimo, że problem bezrobocia nie jest specjalnie upowszechniony w Chełmnie, nadal spotkać można osoby nie posiadające własnego lokum do zamieszkania. Co więcej w stosunku do roku 2008 liczba bezdomnych zwiększyła się blisko dwukrotnie w 2012 roku.

Wykres 14 Liczba bezdomnych na terenie Miasta Chełmna korzystających z pomocy MOPS

Źródło: MOPS w Chełmnie

Wpływ na kształtowanie się takiej struktury ubiegających się o pomoc mają także inne czynniki środowiskowe jak np. przemoc w rodzinie czy alkoholizm. Jak wynika z poniższej tabeli liczba rodzin z problemem alkoholowym spadła w latach 2009 – 2011 o 5, z kolei rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie pozostaje 21.

Tabela 13 Liczba osób objętych problemem przemocy w rodzinie i alkoholizmem w Chełmnie

Problem	2009	2010	2011
rodziny z problemem alkoholowym	67	60	62
przemoc w rodzinie	21	18	21

Źródło: MOPS w Chełmnie

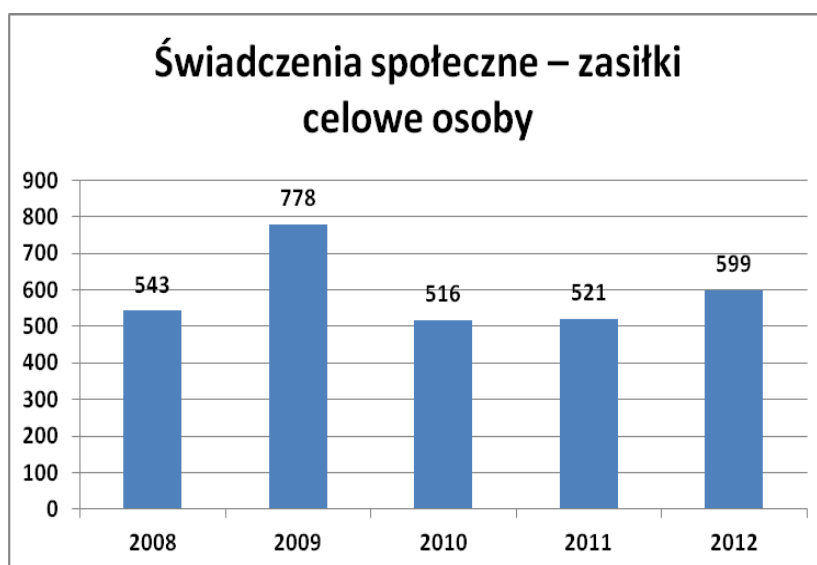
Osoby zgłaszające się o pomoc do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmnie są objęte wielorakimi formami pomocy materialnej i niematerialnej. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dotyczące zasiłków otrzymywanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmnie. Warto zauważyć, że zasiłki te stałe stanowią obecnie ponad 16% łącznej ilości oraz 34% wartości zasiłków przyznawanych przez MOPS. Oznacza to, że co szósta osoba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzysta ze świadczeń materialnych w sposób trwały. Liczba tego typu zgłoszeń rośnie także z roku na rok. Jeszcze w 2008 roku było ich 192, podczas gdy w 2012 roku już 212. Zwiększa się także liczba pozostałych dwóch

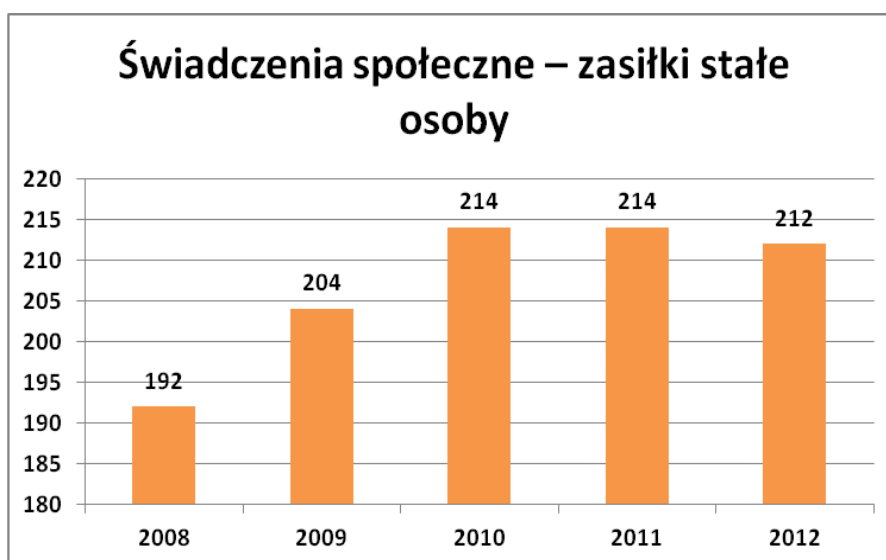
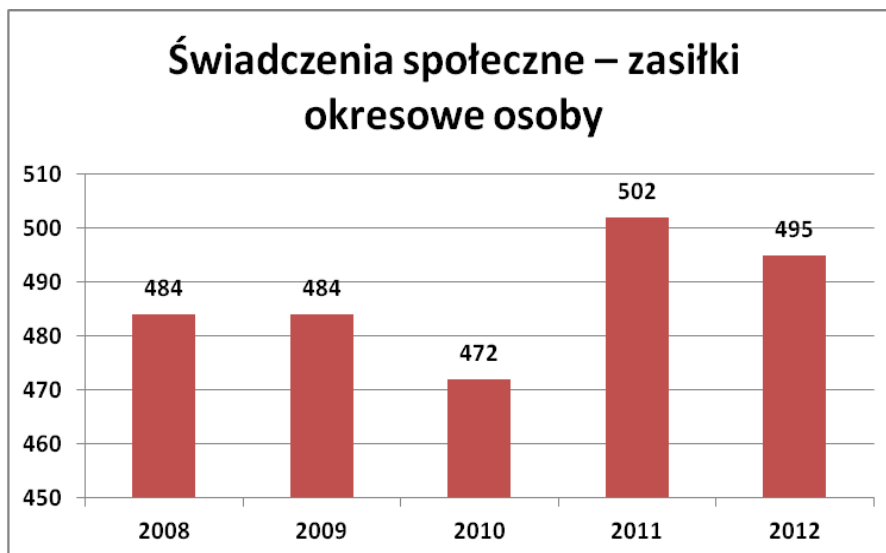
grup wsparcia – liczba wypłaconych zasiłków celowych w badanych okresie wzrosła o 56 sztuk, a zasiłków okresowych o 11 sztuk.

Tabela 14 Wielkość i rodzaj udzielonych zasiłków przez MOPS w Chełmnie na podstawie danych z MOPS w Chełmnie.

Wyszczególnienie		Wykonanie na dzień 31.12.2008 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2009 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2010 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2011 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2012 r.
Świadczenia społeczne – zasiłki celowe	kwota	502 430	445 931	442 543	328 551	395 138
	osoby	543	778	516	521	599
Świadczenia społeczne – zasiłki okresowe	kwota	871 458	897 532	847 943	928 292	1 111 010
	osoby	484	484	472	502	495
Świadczenia społeczne – zasiłki stałe	kwota	623 746	638 387	664 142	683 655	789 692
	osoby	192	204	214	214	212

Poniżej zaprezentowano rodzaje świadczeń udzielonych w podziale na osoby:

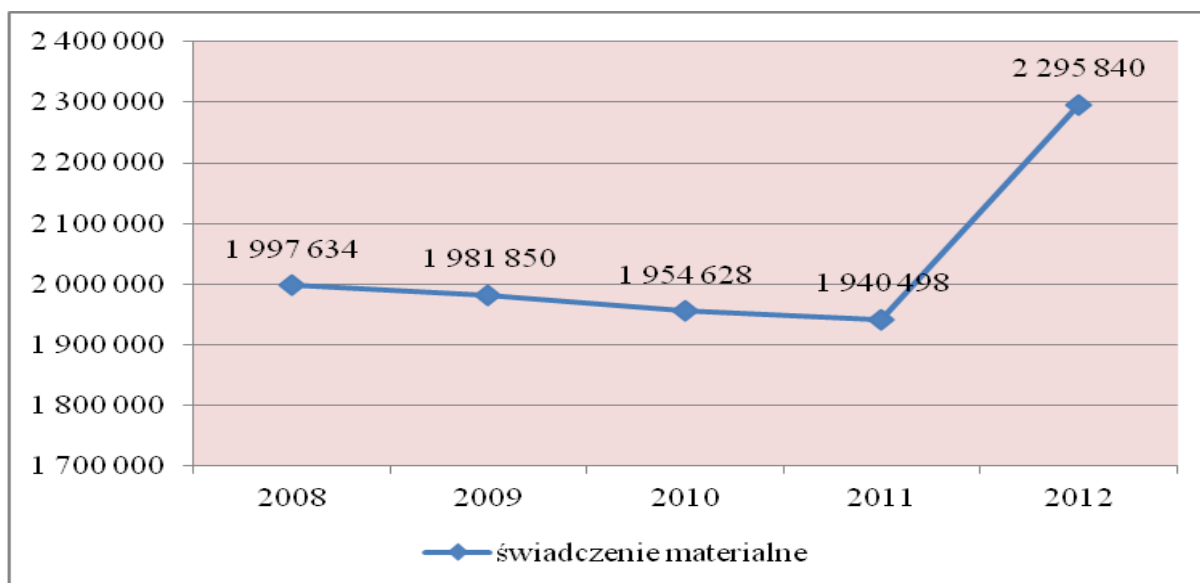

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z MOPS w Chełmnie

Wraz ze zwiększoną liczbą przyznawanych świadczeń w 2012 roku wzrosła także kwota jaką Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca na walkę ze skutkami problemów społecznych. Obecnie suma świadczeń pieniężnych wynosi 2 295 840 zł i jest wyższa niż w 2008 roku o blisko 300 tysięcy złotych. Największy wpływ miały na to wzrosty wypłacanych zasiłków stałych (o 26,6%) oraz zasiłków okresowych (o 27,49%).

Wykres 15 Świadczenia materialne wypłacane przez MOPS w Chełmnie

Źródło: MOPS w Chełmnie.

Zadania społeczne realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie – wykonanie za 2013 rok.

- **Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – szczegółowe wykonanie za 2013 rok**

W 2013 roku na wydatki związane z wypłatą i obsługą świadczeń rodzinnych zaplanowano kwotę 6.380.000 zł, kwota ta w całości pochodzi z dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, środki zostały wydatkowane w kwocie 6.276.156,28 zł tj. 98,37% planu.

Na wypłatę świadczeń rodzinnych zaplanowano kwotę 6.010.389 zł, wydatkowano 5.930.202,95 zł, środki zostały przeznaczone na:

a) zasiłki rodzinne, w tym:

- na dziecko do ukończenia 5 roku życia, od 01.11.2012 r. zasiłek wynosi 77 zł, wypłacono 4.344 świadczenia na łączną kwotę 334.479 zł,
- na dziecko od 5 do 18 roku życia, od 01.11.2012 r. zasiłek wynosi 106zł, wypłacono

9.894 świadczenia na łączną kwotę 1.048.752zł,

- na dziecko od 18 do 21 roku życia, od 01.11.2012 r. zasiłek wynosi 115 zł, wypłacono 1.028 świadczeń na łączną kwotę 118.220zł,
- na dziecko od 21 do 24 roku życia z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, od 01.11.2012 r. zasiłek wynosi 115 zł, wypłacono 33 świadczenia na łączną kwotę 3.795zł;

b) dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym:

- z tytułu urodzenia dziecka, jednorazowy zasiłek w wysokości 1.000 zł, w 2013 r. wypłacono 60 świadczenia na łączną kwotę 60.000 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, w wysokości 400 zł, wypłacono 332 świadczenia w łącznej wysokości: 130.481 zł
- samotnego wychowywania dziecka, w wysokości 170 zł lub 250zł jeżeli dziecko posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, w 2013 r. wypłacono 1.005 świadczeń w łącznej wysokości 177.410 zł,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w wieku do 5 lat w kwocie 60 zł, powyżej 5 lat w kwocie 80 zł – w 2013 r. wypłacono 1.986 świadczeń na kwotę 152.000 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego w kwocie 100 zł, w 2013 r. wypłacono 924 świadczenia na łączną kwotę 92.400 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – wypłacono 569 świadczeń na łączną kwotę 30.250 zł,
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej w kwocie 80 zł – wypłacono 2.567 świadczeń w łącznej kwocie: 205.360 zł,

c) zasiłki pielęgnacyjne w wysokości 153 zł – wypłacono 8.470 świadczeń na łączną kwotę 1.295.910 zł,

d) świadczenia pielęgnacyjne w kwocie 620 zł – wypłacono 1.199 świadczeń w łącznej kwocie 669.692 zł,

e) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w kwocie 1.000 zł – w 2013 r. wypłacono 136 świadczeń na łączną kwotę 136.000 zł,

f) dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego w kwocie 100 zł – w 2013 r. wypłacono 492 świadczenia w łącznej kwocie 49.200 zł,

g) specjalny zasiłek opiekuńczy w kwocie 520 zł - w 2013 roku wypłacono 45 świadczeń w łącznej kwocie 21.719 zł,

h) fundusz alimentacyjny – w 2013 r. wypłacono 4.268 świadczeń w łącznej kwocie: 1.410.063 zł.

• **Dodatki mieszkaniowe – szczegółowe wykonanie za 2013 rok**

W 2013 r. na wypłacenie dodatków mieszkaniowych zgodnie z Ustawą z dnia 21.06.2001 roku o dodatkach mieszkaniowych zaplanowano kwotę 1.291.030 zł, wydatkowano 1.290.989,50 zł co stanowi 100 % planowanych środków.

W ramach wykorzystanych środków z udzielonej pomocy korzystali:

- użytkownicy mieszkań tworzących zasób gminy – 325.294zł (1.530 świadczeń),
- użytkownicy spółdzielczych lokali mieszkalnych – 142.653zł (879 świadczeń),
- użytkownicy wspólnot mieszkaniowych – 195.515zł (954 świadczeń),
- użytkownicy w budynkach prywatnych – 611.867zł (2.599 świadczeń),
- pozostałe osoby – 15.660zł (76 świadczeń).

Łączna liczba świadczeń wyniosła 6.038.

Średnia miesięczna wysokość dodatku mieszkaniowego wyniosła 213zł, z niniejszego świadczenia korzystały, co miesiąc 503 gospodarstwa domowe.

Porównawczo przedstawiono dane z udzielonych świadczeń społecznych przez MOPS w Chełmnie za ostatnie 3 lata.

Tabela 15 Rodzaje i wielkość udzielonych świadczeń społecznych udzielonych przez MOPS w Chełmnie w latach 2011-2013.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Dodatki mieszkaniowe	798 liczba gospodarstw domowych/miesiąc	515 liczba gospodarstw domowych/miesiąc	503 liczba gospodarstw domowych/miesiąc

Wielkość wsparcia w ciągu roku	1.378.630 zł	1.268.459 zł	1.290.989 zł
Świadczenia rodzinne – wartość udzielonych świadczeń	6.067.928 zł	5.985.318 zł	5.930.202 zł
Fundusz Alimentacyjny – liczba udzielonych świadczeń	3.967	4.158	4.268
Wielkość wsparcia w ciągu roku	1.198.678 zł	1.322.635 zł	1.410.063 zł

Źródło: MOPS Chełmno

Prezentowane powyżej rodzaje i wielkości świadczeń społecznych dla mieszkańców Miasta Chełmna wskazują, iż największa pomoc społeczna została przeznaczona na **świadczenia rodzinne**. Pomoc ta w ciągu ostatnich trzech lat systematycznie spada, jednak różnice te stanowią nieznacznie zmiany: 2,2% w stosunku do 2011 roku w porównaniu z danymi w 2013r.

Liczba gospodarstw domowych, które wsparto poprzez **dotatki mieszkaniowe** w ciągu ostatnich trzech również zmalała, ale kwota łączna przewidziana na wsparcie w roku 2013 wzrosła o 22 530 zł względem roku 2012. W ujęciu całkowitym w latach 2011-2013 wysokość udzielonych dodatków mieszkaniowych spadła o 87641,00zł co stanowi 6,35% zmianę.

Niepokojącym zjawiskiem jest systematyczny wzrost liczby udzielanych **świadczeń alimentacyjnych** w ciągu ostatnich trzech lat. **W roku 2013 liczba udzielonych świadczeń była wyższa o 301, co stanowi wzrost o 7,58%. W ujęciu kwotowym W 2013 roku liczba udzielonych świadczeń alimentacyjnych była wyższa aż o 211 385,00 zł, co stanowi 17,63% wzrost ogólnej kwoty przeznaczonej na wskazaną pomoc.**

Reasumując, należy podkreślić, iż Miasto Chełmno poprzez działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oferuje wiele rodzajów wsparcia finansowego dla osób będących w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej. Mimo wielu działań aktywizujących oraz społecznych wielkość pomocy w niektórych rodzajach świadczeń jest niepokojąco wysoka i niestety wzrastająca. Istotnym jest fakt, iż na wiele czynników nie ma wpływu sama

działalność MOPS, gdyż mimo szerokiego wachlarzu ofert społecznych niektórzy mieszkańcy nie chcą korzystać z aktywnej i kierunkowej pomocy społecznej. Stanowi to problem w świadomości i chęci do zmian i poprawy własnej sytuacji społeczno-materialnej.

- **Wsparcie dla rodzin zastępczych – wykonanie w 2013 roku**

W związku z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wydatki związane ze współfinansowaniem pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym zaplanowano na kwotę 51.360 zł z czego wydatkowano 51.349,69 zł, tj 99,98 % planu.

W 2013 r gmina Miasto Chełmno właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej pokrywała koszty pobytu 6 dzieci z terenu Miasta Chełmno w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz 6 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, w wysokości 10-50 % wydatków na opiekę i wychowanie.

- **Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - wykonanie w 2013 roku**

W związku z podjęciem w dniu 21.12.2010 r. Uchwały nr III/10/2010 Rady Miasta Chełmna w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Chełmnie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie realizuje od 01.01.2011 r. zadania wynikające z w/w uchwały.

W związku z koniecznością zwoływania regularnych posiedzeń Zespołu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie w budżecie na 2013 rok zaplanował kwotę 1.820,00 zł, wydatkowano 1.811,48 zł, tj. 99,53 % planu. Powyższe środki przeznaczone zostały na pokrycie kosztów szkolenia członków zespołu interdyscyplinarnego, artykułów spożywczych (kawa, herbata, ciastka) na posiedzenia zespołu.

- **Zadanie dotyczące wsparcia rodzin - wykonanie w 2013 roku**

W 2013 roku na wydatki związane z działaniami na rzecz wspierania rodziny zaplanowano kwotę 32.405 zł, kwota ta w całości pochodzi z dotacji na realizację zadania w ramach Resortowego Programu Wspierania rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2013. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 32.046,73 zł co stanowi 98,89% planu. Środki powyższe zostały przeznaczone na wynagrodzenie i pochodne 2 asystentów rodziny (składki ZUS i FP) zatrudnionych w ramach umowy o pracę (1 asystent zatrudniony od maja do września 2013 r., 2 asystent zatrudniony od maja do grudnia 2013 r.), którzy współpracowali łącznie z 9 rodzinami. Opieką asystentów objętych było 26 dzieci.

- **Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej - wykonanie w 2013 roku**

W 2013 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie otrzymał 2 dotacje na realizację ww. zadania:

- dotację celową z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w kwocie 52.530 zł,
- dotację celową z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin w kwocie 92.209 zł.

W 2013 r. na składki na ubezpieczenia zdrowotne od wypłaconych zasiłków stałych i świadczeń rodzinnych wydatkowana została kwota 142.876,13 zł co stanowi 98,71 %. Taką formą pomocy objęto 211 osób wypłacając 2388 świadczeń.

- **Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe - wykonanie w 2013 roku**

W 2013 r. w ramach zadań własnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie na zasiłki i pomoc w naturze zaplanował kwotę 2.151.260 zł, w tym:

a) zasiłki celowe (jednorazowe) zaplanowano kwotę 437.260 zł, wydatkowano 437.208,59 zł, tj. 99,99% planu. Środki zostały przeznaczone na:

- zakup leków, żywności, środków czystości, drobne remonty, częściowe opłaty czynszu, energii, gazu dla 391 osób/rodzin na łączną kwotę 252.634,59 zł,
- zakup opału - pomoc przyznano 294 osobom/rodzinom na kwotę 52.300,00 zł,
- zakup odzieży – przyznano 230 zasiłków na kwotę 65.800,00 zł,
- opłacenie pobytu w Schronisku dla bezdomnych za 16 osobom na łączną kwotę 62.505,00 zł,
- sprawienie pogrzebu (5 usług) na łączną kwotę 3.969,00 zł.

b) zasiłki okresowe zaplanowano kwotę 1.714.000 zł, w br. wydatkowano 1.701.535,84 zł tj. 99,27% planu. Zasiłki okresowe przyznane zostały 606 osobom/rodzinom.

Środki finansowe na wypłatę zasiłków okresowych pochodzą z dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań własnych gmin.

c) odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej – w 2013 r. zaplanowano kwotę 1.224.763 zł, wydatkowano 1.224.206,40 tj. 99,95% planu.

Wg stanu na dzień 31.12.2013 r. w domach pomocy społecznej było umieszczonych 55 osób, w samym 2013 roku skierowano 9 osób, 7 osób umieszczonych w DPS zmarło.

- **Zasiłki stałe - wykonanie w 2013 roku**

Na wypłatę zasiłków stałych w 2013 r. zaplanowano kwotę 1.057.566 zł, zadanie to jest finansowane w 100% z dotacji celowej z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin.

W 2013 r. wydatkowano 1.049.316,03 zł, tj 99,22% planu. Zasiłki stałe przyznane zostały 244 osobom, w tym:

- dla 168 osób samotnie gospodarujących (wypłacono 1.810 świadczeń),
- dla 76 osób pozostających w rodzinie (wypłacono 668 świadczenia).

- **Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej - wykonanie w 2013 roku**

MOPS w Chełmnie zgodnie z umową użyczenia z dnia 29.06.2012 r. objął w bezpłatne używanie lokal mieszkalny przeznaczony na mieszkanie chronione i zaplanował wydatki związane z funkcjonowaniem tego mieszkania na poziomie 5.460 zł, z czego wydatkował 5.416,78 zł tj. 99,21 % planu. Środki zostały przeznaczone na pokrycie opłat czynszowych, opłat za domofon oraz zaliczkowych opłat za co, zużycie wody i odprowadzenie ścieków.

Od dnia 5.11.2012 r. w drodze decyzji administracyjnej 1 rodzina korzysta z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym.

- **Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze wykonanie w 2013 roku**

a) usługi opiekuńcze

Na wydatki związane ze świadczeniem usług opiekuńczych w domu chorego zaplanowano kwotę 192.698 zł, wykonanie 190.294,44 zł, tj. 98,75% planu.

Wydatki finansowane ze środków własnych zostały przeznaczone na:

- wynagrodzenia osobowe, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy dla 5 opiekunek,
- wypłacono w I kwartale br., zgodnie z obowiązującymi przepisami, dodatkowe wynagrodzenie roczne,
- dokonano odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,
- wypłacono ekwiwalent za używanie własnej odzieży.

W 2013 r. usługami opiekuńczymi objętych zostały 49 osób z terenu Miasta Chełmna. Decyzję o przyznaniu usług opiekuńczych w 2013 r. wydano dla 7 nowych osób, 5 osób zrezygnowało z usług z powodu: umieszczenia w DPS (1 osoby), umieszczenia w ZOL (2 osoby), uzyskania pomocy ze strony rodziny lub polepszenia stanu zdrowia (2 osoby).

b) specjalistyczne usługi opiekuńcze

W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych, na które Gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej w kwocie 62.400 zł, środki zostały wydatkowane w 100 % planu.

Zawartych zostało 5 umów zlecenie ze specjalistami prowadzącymi usługi opiekuńcze z dzieckiem niepełnosprawnym oraz 2 umowy zlecenie z ze specjalistą prowadzącym specjalistyczne usługi opiekuńcze z osobą dorosłą.

- **Pozostała działalność MOPS w Chelmnie - wykonanie w 2013 roku**

a) dożywianie

Na realizację w 2013 roku zadania w zakresie dożywiania dzieci oraz posiłków dla osób go pozbawionych zaplanowana została łączna kwota 280.000 zł, wydatkowano 276.018,26 zł, tj. 98,58 %.

Środki pochodzą z dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań własnych gmin w kwocie 220.814,61 zł oraz środków własnych gminy w kwocie 55.203,65 zł.

W okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. wykupionych zostało 59.957 obiadów dla dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjach za łączną kwotę 223.828 zł oraz obiady dla osób bezdomnych i ubogich (10.233 posiłków) za łączną kwotę 52.190 zł.

b) dodatki do świadczeń pielęgnacyjnych

Na realizację w 2013 roku zadania dotyczącego realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, zgodnie z którym osoby mające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych otrzymały dodatkowe świadczenie w wysokości 100 zł miesięcznie w okresie kwiecień - grudzień 2013 r przyznana została dotacja w kwocie 150.998 zł, z czego wydatkowano 147.496 zł tj 97,68%. Środki wydatkowano na dodatki w kwocie 143.200 zł oraz obsługę zadania (3%) w łącznej wysokości 4.296 zł.

Ponadto w 2013 roku wypłacone zostały świadczenia w kwocie 1.400 zł stanowiące zobowiązania za 2012 rok z tytułu dodatków do świadczenia pielęgnacyjnego.

- **Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej**

W w/w dziale zaplanowano jest realizację następujących zadań:

Projekt systemowy „Podnieś głowę – potrafisz”:

W 2013 r. na realizację projektu zaplanowana została kwota 373.947 zł, zgodnie z zawartą umową ramową Projektu systemowego „Podnieś głowę – potrafisz” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, środki pochodziły z dotacji w kwocie 334.682 zł oraz wkładu własnego w kwocie 39.265 zł.

Na realizację ww. projektu w 2013 r. MOPS wydatkował kwotę 253.248,83 zł, co stanowi 67,72% planu, środki zostały przeznaczone na:

- aktywną integrację - dokonano rekrutacji uczestników, pracownicy socjalni zawarli 64 kontrakty i na bieżąco monitorowali ich realizację. W ramach kontraktów skierowano uczestników na zajęcia z doradcą prawnym, zawodowym oraz trening kompetencji społecznych i życiowych. Opłacono opiekę nad dziećmi w czasie odbywania się zajęć dla beneficjentów projektu. Uczestnicy brali udział w kursach zawodowych: bukieciarstwo, pomoc kuchenna, opiekunki dla dzieci, opiekun osób starszych, obsługa wózków jezdniowych z wymianą butli gazowej, stylizacja paznokci i przedłużanie paznokci metodą akrylową, konserwator terenów zielonych, sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i fakturowaniem.

W ramach realizacji Programu Aktywności Lokalnej dokonano rekrutacji uczestników, pracownicy socjalni zawarli 8 umów i na bieżąco monitorowali ich realizację. Zorganizowano 2 wyjazdy szkoleniowe dla uczestników PAL wraz z otoczeniem (zapewniono opiekę trenerów, transport, zakwaterowanie, wyżywienie, opiekę nad dziećmi).

Od miesiąca maja do listopada 2013 r. w ramach umowy zlecenia z dwoma rodzinami współpracował asystent rodziny.

Opłacono czesne w szkole ponadgimnazjalnej dla osób kontynuujących naukę w szkole ponadgimnazjalnej oraz podejmujące naukę w ramach bieżącego projektu.

- działania środowiskowe – zorganizowano wyjazd edukacyjno- integracyjny dla osób biorących udział w Programie Aktywności Lokalnej wraz z otoczeniem (transport, nocleg, wyżywienie, zajęcia taneczne, plastyczne, sportowe).
- dodatki zadaniowe dla koordynatora projektu oraz pracowników socjalnych realizujących kontrakty socjalne i umowy w PAL,
- wynagrodzenie oraz pochodne od wynagrodzeń pracownika socjalnego zatrudnionego w ramach projektu, dodatkowe wynagrodzenie roczne oraz odpis na ZFŚS,
- zarządzanie projektem – zlecono opublikowanie w gazecie lokalnej informacji prasowej nt. założeń realizowanego projektu, zlecono wykonanie plakatów promujących projekt oraz zorganizowano 2 spotkania podsumowujące realizację projektu, w którym wzięli udział beneficjenci projektu, pracownicy MOPS oraz zaproszeni goście.
- obsługę księgową projektu.

Opis i zasady uzyskania dodatku energetycznego – nowy instrument wsparcia społecznego

Nowym instrumentem finansowym oferowanym jako pomoc ekonomiczna dla mieszkańców miasta Chełmna są dodatki energetyczne, które udzielane są od stycznia 2014 roku.

Na podstawie wprowadzonej definicji „odbiorca wrażliwy energii elektrycznej” wynikającej ze zmienionego Prawa energetycznego (Dz. U. z 2013 r., poz. 984), osoby otrzymujące dodatek mieszkaniowy będą miały od 1 stycznia 2014 r. prawo do zryczałtowanego dodatku energetycznego. Dodatek energetyczny będzie wynosił rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym. Jednocześnie nastąpiła zmiana w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych w art. 3 ust. 3, określająca, że dodatek energetyczny nie będzie wliczany do dochodu będącego podstawą do obliczania dodatku mieszkaniowego.

Ustawa z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, wprowadziła nową definicję – odbiorca wrażliwy energii elektrycznej. Zgodnie z dodanym w Prawie energetycznym w art. 3, pkt 13c – jest to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o

dotatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej. Osobie tej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny, który wynosi rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym.

Wysokość limitu, wynosi:

1. 900 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną;
2. 1250 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób;
3. 1500 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób.

Dodatek energetyczny w przypadku miasta Chełmna będzie przyznawał Burmistrz Miasta, w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej, do którego należy dołączyć kopię umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej. Dodatek będzie wypłacany do dnia 10 każdego miesiąca z góry, z wyjątkiem miesiąca stycznia, w którym dodatek energetyczny wypłacany będzie do dnia 30 stycznia danego roku. Dodatek energetyczny wynosić będzie miesięcznie $\frac{1}{12}$ kwoty rocznej dodatku energetycznego ogłaszanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy, które będą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku energetycznego, w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej. Przy ustalaniu wysokości dotacji celowej na realizację wypłat dodatku energetycznego, uwzględnione będą koszty wypłacania odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej dodatku energetycznego, w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z innymi jednostkami podejmuje także inne inicjatywy służące niesieniu pomocy osobom potrzebującym zamieszkującym Chełmno. Do projektów tych zaliczyć można:

- Projekt "Podnieś głowę - potrafisz",
- Projekt "Aktywność – motywacja - przyszłość",
- Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania",
- Rządowy program wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne,
- Rejs po Wiśle

Wydatki na te cele osiągnęły kwotę 482 207,18zł w 2011 roku oraz 629 089,56 zł w 2012 roku. Oznacza to wzrost o ponad 30%. Największe środki przeznaczane są na projekt „Podnieś głowę – potrafisz”, dzięki któremu uczestnicy mogą skorzystać z warsztatów z doradcą zawodowym, psychologiem, prawnikiem, a także wziąć udział w wybranym przez siebie kursie zawodowym. W 2012 roku na ten cel wydano blisko 267 tysięcy złotych, co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o około 50 tysięcy złotych. Drugim co do wielkości i zasięgu projektem jest "Pomoc państwa w zakresie dożywiania". Corocznie dzięki tej idei do dzieci rodzin objętych pomocą trafia blisko 250 tysięcy złotych w formie posiłków. Z projektu „Aktywność – motywacja - przyszłość” korzysta obecnie 10 bezrobotnych mieszkanki Chełmna, które po urlopie macierzyńskim bądź wychowawczym pragną wrócić na rynek pracy. Pomoc polega na merytorycznym doradztwie zawodowym, spotkaniach z prawnikiem oraz możliwości odbycia bezpłatnego kursu prawa jazdy. Zarówno wydatki na ten cel, jak i na dwa pozostałe stanowią 16% łącznej wartości środków udostępnianych potrzebującym. Dodatkowo w 2012 roku podjęte zostały jeszcze dwie dodatkowe inicjatywy tj. Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej „Asystent rodziny” oraz „Gwiazdka dla dzieci podopiecznych MOPS” na które wydano odpowiednio 9 679,74 zł oraz 12 712,00 zł.

Tabela 16 Wydatki miasta Chełmna na przedsięwzięcia realizowane przez MOPS

Program	2011	2012
Projekt "Podnieś głowę - potrafisz"	217 370,00	266 677,00
Projekt "Aktywność – motywacja - przyszłość"	19 983,48	14 540,00
Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	224 215,00	253 349,37
Rządowy program wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	19 400,00	83 900,00
Rejs po Wiśle	1 238,70	943,45
Razem	482 207,18	641 801,56

Źródło: MOPS w Chełmnie.

W ramach podejmowanych inicjatyw udostępniono uczestników programów zdobycie dodatkowych kompetencji i umiejętności poprzez uczestnictwo w dodatkowych kursach i warsztatach. Pełną listę kursów wraz z kwotami przeznaczonymi na te cele zawierają poniższe tabele.

Tabela 17 Programy i szkolenia aktywizujące osoby korzystające z pomocy społecznej w 2011 roku w Chełmnie

Wyszczególnienie	Liczba uczestników	Koszty szkolenia
Szkolenie "opiekun osób starszych"	10	8 940,00
Szkolenie "obsługa wózków jezdniowych z wymianą butli gazowej"	8	6 405,00
Szkolenie "stylizacja paznokci i przedłużanie paznokci metodą akrylową z elementami wizażu"	4	5 154,00
Szkolenie "sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i fakturowaniem"	11	7 995,00
Szkolenie "podstawy obsługi komputera"	6	4 130,00
Szkolenie "konserwator terenów zielonych"	8	5 560,00
Szkolenie "Program aktywności Lokalnej"	10 osób wraz z otoczeniem	32 742,00
Szkolenie "Trening kompetencji społecznych i życiowych"	44	11 782,00
Szkolenie "Doradztwo zawodowe"	44	12 040,00
Szkolenie "Warsztaty kreowania własnego wizerunku"	44	9 374,00
Warsztaty z doradcą prawnym	10	2 143,00
Warsztaty "Autoprezentacja i kreowanie wizerunku"	10	4 285,00
Warsztaty "Doradztwo psychologiczne"	10	4 285,00
Warsztaty z doradztwa zawodowego	10	4 287,00
Razem		119 122,00

Źródło: MOPS w Chełmnie.

Tabela 18 Programy i szkolenia aktywizujące osoby korzystające z pomocy społecznej w 2012 roku w Chełmnie

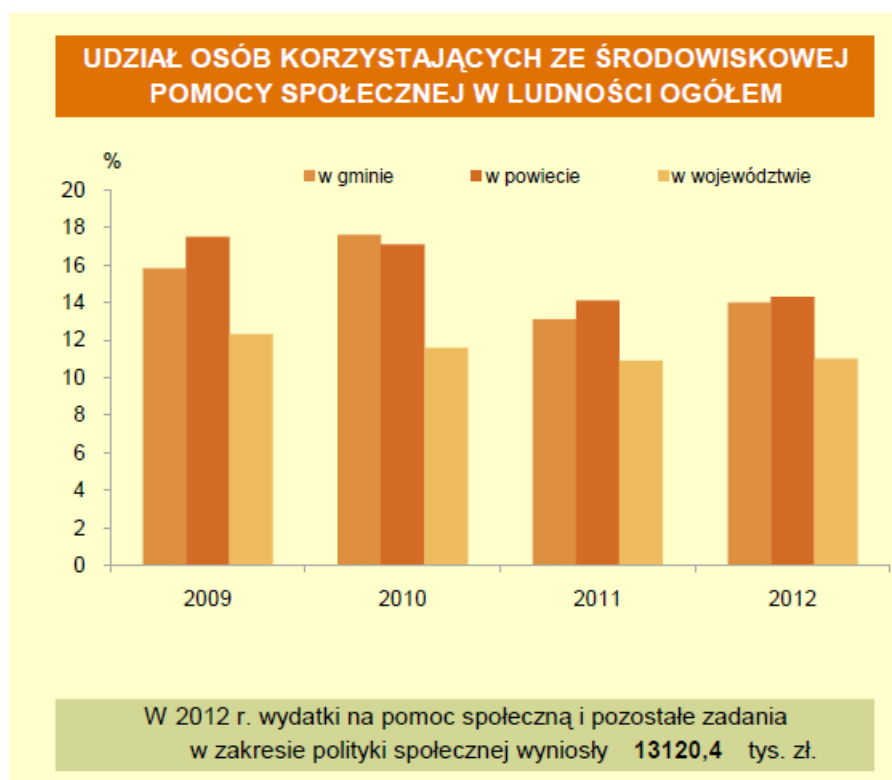
Wyszczególnienie	Liczba uczestników	Koszty szkolenia
Szkolenie "opiekun osób starszych"	17	14 280,00
Kurs "opiekun dla dzieci"	1	2 500,00
Szkolenie "obsługa wózków jezdniowych z wymianą butli gazowej"	13	9 100,00
Szkolenie "stylizacja paznokci i przedłużanie paznokci metodą akrylową z elementami wizażu"	5	5 200,00
Szkolenie "sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i fakturowaniem"	14	9 800,00
Kurs "pomoc kuchenna"	1	1 100,00

Kurs "Bukieciarstwo I stopnia"	1	1 760,00
Szkolenie "konserwator terenów zielonych"	4	3 120,00
Szkolenie "Program aktywności Lokalnej"	8 osób z otoczeniem	18 920,00
Szkolenie "Trening kompetencji społecznych i życiowych"	56	10 640,00
Szkolenie "Doradztwo zawodowe"	56	10 640,00
Szkolenie "Doradztwo prawne"	56	20 720,00
Wizyta studyjna	56	8 400,00
Kurs prawa jazdy kat. B	10	10 640,00
Razem		126 820,00

Źródło: MOPS w Chełmnie.

Jak widać największą popularnością cieszyły się szkolenia z doradztwa prawnego, zawodowego, kreowania własnego wizerunku oraz treningu kompetencji społecznych i życiowych.

Podsumowanie powyższych danych w odniesieniu do wyników w Powiecie Chełmińskim oraz województwie kujawsko-pomorskim prezentują się następująco:

6. Adresaci Strategii

Strategia skierowana jest do mieszkańców Miasta Chełmna, którzy z różnych przyczyn znaleźli się w trudnej sytuacji i wymagają pomocy w celu odzyskania zdolności do

samodzielnego funkcjonowania. Adresatem Strategii są zarówno osoby samotne, jak i rodziny. Dla celów Strategii przyjęta zostanie definicja rodziny. Art. 16 pkt 11 ustawy definiuje rodzinę jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Nadmienić należy, że takie określenie rodziny nie zakłada konieczności występowania instytucjonalnej formy małżeństwa ani więzi pokrewieństwa. Rodziną nazwana zostanie natomiast każda grupa osób, która wykazuje cechy pozostawania we wspólnym gospodarstwie domowym.

7. Problemy wyodrębnione w toku analizy

Problem główny:

Obniżony potencjał społeczno- gospodarczy Miasta Chełmna skutkujący pogłębieniem problemów materialnych, obniżeniem aktywności społecznej i rozwojowej mieszkańców.

Problemy:

- **Niekorzystne tendencje demograficzno- gospodarcze na terenie Miasta Chełmna**
 1. Tendencja starzejącego się społeczeństwa
 2. Wysoki wzrost liczby osób w przedziale wiekowym 60-65 oraz powyżej 80 roku życia, co wskazuje na konieczność podjęcia określonych działań w tym kierunku,
 3. Ujemne saldo migracji
 4. **Brak infrastruktury edukacyjno-opiekuńczej dla dzieci poniżej 3 roku życia: żłobki, kluby malucha**
 5. Systematyczny spadek liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych
 6. Wysoki poziom bezrobocia
 7. Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia
 8. Wysoki wskaźnik liczby osób niepełnosprawnych
 9. Niska aktywność społeczna mieszkańców Miasta Chełmna

- **Narastające problemy społeczne**
 1. Pasywność społeczna

2. Wykluczenie społeczne osób starszych
3. Brak bezpłatnego dostępu do Internetu - tzw. wykluczenie cyfrowe
4. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych
5. Niekorzystne przepisy dotyczące opieki nad os. niepełnosprawnymi i starszymi dla opiekunów
6. Niska aktywizacja społeczna mieszkańców
7. Brak skonsolidowanej oferty pielęgnacyjno- aktywizacyjnej dla osób starszych i niepełnosprawnych

➤ **Niedostosowana do obecnej sytuacji oraz prognozowanego popytu infrastruktura oraz formy aktywizacji osób starszych i ubogich**

1. Brak Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych
2. Brak środowiskowego Domu Pobytu dla osób niepełnosprawnych
3. Brak dostatecznej ilości mieszkań socjalnych
4. Brak dostatecznej ilości mieszkań komunalnych
5. Brak mieszkań wspieranych
6. Zbyt małe środki na dofinansowanie świetlic dla dzieci z rodzin patologicznych
7. Brak ogrzewalni
8. Degradacja nieruchomości w zasobach komunalnych (m.in. mieszkania)

➤ **Postępujące zubożenie społeczeństwa:**

1. Wzrost nakładów na opiekę społeczną
2. Zagrożenie bezdomnością
3. Wysoki poziom bezrobocia
4. Brak dostatecznej ilości ofert pracy
5. Ograniczone możliwości stałego zatrudnienia
6. Obniżona motywacja ludzi do pracy

➤ **Brak efektywnych mechanizmów wspierających system pomocy społecznej**

1. Brak bazy danych dotyczących osób korzystających z pomocy społecznej

2. Brak lokum dla stowarzyszeń, organizacji pożytku publicznego
3. Brak inkubatora ekonomii społecznej

8. Cele opracowanej Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Chełmna

Rada Miasta Chełmna reprezentująca społeczność Chełmna jest zdecydowana podejmować takie działania, aby stworzyć nowoczesne formy rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierać zintegrowane działania instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób funkcjonujących w sferze lokalnej polityki społecznej.

Cel nadrzędny Strategii określono jako:

„Zapewnienie godnych warunków do życia i rozwoju mieszkańcom Miasta Chełmna poprzez zwiększenie efektywności mechanizmów wspierających system pomocy społecznej, przeciwdziałanie marginalizacji oraz wykluczeniu społecznemu”

Cele operacyjne:

- Kierunkowe wsparcie osób bezrobotnych, w tym poprawa ich pozycji na rynku pracy
- Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców, szczególności osób niepełnosprawnych z terenu Miasta Chełmna
- Obniżenie poziomu bezrobocia na terenie Miasta Chełmna poprzez aktywną i efektywną współpracę MOPS z PUP oraz lokalnymi przedsiębiorcami
- Podniesienie samooceny wśród grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Zwiększenie wsparcia szkoleniowo- doradczego osób z rodzin patologicznych, ubogich i wykluczonych społecznie,
- Zmniejszenie poziomu ubóstwa i zubożenia społecznego
- Poprawa świadomości w zakresie negatywnego wpływu substancji psychoaktywnych poprzez aktywne i powszechne kampanie społeczne i profilaktyczne
- Stworzenie kompleksowej i ogólnodostępnej oferty dla osób starszych, niepełnosprawnych i ubogich
- Zapewnienie infrastruktury wsparcia dla osób starszych, niepełnosprawnych i ubogich
- Wsparcie działań w zakresie ekonomii społecznej

- Zwiększenie efektywności działania samorządu z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się w szczególności kryzysowymi tematami z zakresu pomocy społecznej: alkoholizm, narkomania, patologie społeczne

8.1. Projekty służące realizacji zidentyfikowanych celów

Projekty strategiczne służące realizacji celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

- 1. Prowadzenie opiekuńczo – specjalistycznej placówki wsparcia dziennego dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym.*
- 2. Prowadzenie specjalistycznej placówki wsparcia dla młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowanym poprzez angażowanie beneficjentów w pracę wolontarystyczną na rzecz naszego miasta.*
- 3. Fabryka Fachowców – Chelmiński Inkubator Przedsiębiorczości i Rozwoju Umiejętności Technicznych*
- 4. Opracowanie strategii współpracy z organizacjami pozarządowymi*
- 5. Rozwój budownictwa mieszkaniowego – Chelmińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego*
- 6. „Stryzek różności” – sala doświadczania świata i stymulacji rozwoju intelektualnego*
- 7. Zintegrowany Program Profilaktyki i Edukacji*
- 8. Stworzenie Punktu Konsultacyjno- Doradczego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym*
- 9. Utworzenie Centrum Zapobiegania Wykluczeniu Społecznemu w Chełmnie przy ul. Dominikańskiej.*
- 10. Zapomnij o jesieni - czas na wiosnę*
- 11. Stworzenie infrastruktury opiekuńczo- edukacyjnej dla dzieci poniżej lat 3. – w fazie koncepcji.*

Ad.1.

KARTA PROJEKTU		
1.	Tytuł projektu	Prowadzenie opiekuńczo – specjalistycznej placówki wsparcia dziennego dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym
2.	Miejsce realizacji projektu	ul. Dominikańska 40 86- 200 Chełmno
3	Wnioskodawca / realizator (nazwa Dane kontaktowe	Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo Prowincja Chełmińsko – Poznańska Świątlica im. św. Wincentego a Paulo Tel. 668-380-321
4	Partnerzy projektu	Brak oficjalnych partnerów, ale istnieje współpraca między szkołami do których chodzą uczestnicy zajęć świetlicowych, organizacjami pozarządowymi, Miejskim ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną itp. Polska Akcja Humanitarna i Caritas Diecezji Toruńskiej.
5	Krótki opis projektu	Naszym programem chcielibyśmy objąć około 50 dzieci naszej świetlicy w wieku szkolnym od kl.0 do kl. 6. W naszym programie wychowawczym zwracamy szczególną uwagę na zajęcia rozwojowe dla dzieci oraz wyrównywanie braków w nauce. Są to zajęcia logopedyczne, wyrównawcze, informatyczne i artystyczno-teatralne, kulinarne, taneczne, sportowe, socjoterapeutyczne, fotograficzno – filmowe itp. Zajęcia te pomogą w rozwoju naszych dzieci. Ważnym szczególnie na etapie pierwszych lat nauki szkolnej jest poprawna wymowa z którą wiele z naszych podopiecznych ma problemy, które są początkiem niepowodzeń szkolnych. Zajęcia logopedyczne będą realizowane indywidualnie z każdym dzieckiem. W pozostałych zajęciach będą brały udział wszystkie dzieci podzielone na 3 grupy wiekowe(16-17 dzieci w grupie). W ramach zajęć będą prowadzone konkursy , spektakle artystyczne, przeglądy piosenki, występy, wyjazdy do planetarium, teatru , opery, szkoły tańca itp. które zachęcą dzieci do lepszego udziału. Z okazji różnych uroczystości będą spotkania z rodzicami połączone z programem artystycznym .W ramach wakacji prowadzone będą 6 tygodniu półkolonii i 2 tygodniowy wypoczynek poza miejscem zamieszkania. W ramach zajęć będzie codzienne dożywianie dzieci. Przed rozpoczęciem roku szkolnego dzieci otrzymają wyprawkę szkolną i w ciągu roku szkolnego uzupełnienie zeszytów. Cały program będzie monitorowany przez zdjęcia i filmy. Zadanie będzie kontynuowane w naszej świetlicy dalszych latach z uwagi na wielką potrzebę w tym zakresie. Chcemy tę pracę kontynuować używając zarazem nowoczesnych metod pracy z dziećmi jak korzystanie z tablicy multimedialnej, komputerów, w które świetlica została wyposażona, czy korzystając z kamery przy realizacji zajęć.
6	Przewidywany szacunkowy koszt realizacji projektu	Ogółem około 150 000 zł rocznie

7	Cele projektu	<p>Celem głównym zadania jest wyrównanie szans edukacyjnych i rozwojowych uczestników świetlicy poprzez zapewnienie różnorodnych dodatkowych zajęć oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i patologiom.</p> <p>cele szczegółowe zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie logopedyczne dzieci poprzez zajęcia indywidualne dostosowane do potrzeb dziecka • wzrost poziomu wiedzy z podstaw programu nauczania dla danego poziomu • uzupełnienie wiedzy szkolnej, poprzez stworzenie warunków do odrabiania lekcji oraz pomocy w zakresie merytorycznym, • udzielenie wsparcia socjoterapeutycznego poprzez zajęcia na grupie wsparcia • zwiększenie motywacji do samokształcenia i poszukiwania pasji i zainteresowań • umożliwienie zdobywania wiedzy w sposób warsztatowy a także samodzielny, preferowanie zasady nauka przez zabawę z wykorzystaniem nowoczesnych metod i sprzętu. • twórczy wypoczynek dzieci po zajęciach szkolnych i podczas wakacji. • doposażenie dzieci w tornistry i przybory szkolne • dożywienie dzieci
8	Planowane efekty projektu	<p>Wzrost wiedzy z zakresu wiedzy ogólnej uczestników i kompetencji kluczowych uczestników i korzystania z pomocy naukowych</p> <p>Wzrost zainteresowań i umiejętności artystyczno – teatralnych oraz wzrost motywacji do poszukiwania zainteresowań i pasji</p> <p>Propagowanie kultury fizycznej i sportu oraz polepszenie stanu zdrowia i kondycji fizycznej uczestników projektu, wzrost świadomości co do istoty spędzania wolnego czasu</p> <p>Zdobywanie przez dzieci pozytywnych doświadczeń w grupie , wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień oraz pomoc w przejściu trudnych sytuacji domowych związanych z czynnym alkoholikiem w domu.</p> <p>Zintegrowanie uczestników i wytworzenie poczucia wspólnotowości</p> <p>Zdobycie umiejętności pozytywnego rozładowania emocji i napięć</p> <p>Zdobycie umiejętności społecznych tj. nawiązywania kontaktów, mówienia „nie”, wyrażania własnego zdania, konstruktywnego rodzenia sobie w sytuacjach konfliktowych , autoprezentacji ,</p>

		<p>zdolności wykorzystania swoich mocnych stron</p> <p>Nawiązania ścisłej i rozwijającej się współpracy z rodzicami w celu poprawy wglądu w potrzeby i mocne strony dzieci oraz umocnienie więzi między nimi a dziećmi.</p> <p>Podniesienie samooceny wychowanków</p> <p>Pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów dzieci i ich rodzin</p> <p>Nauczenie dziecka radzenia sobie w trudnych sytuacjach co pozwoli mu na lepsze funkcjonowanie w społeczeństwie</p> <p>Pomoc w sytuacjach kryzysowych</p> <p>Nauczenie dzieci pracy, poczucia obowiązku , systematyczności w pracy, przygotowania pełnowartościowego posiłku,</p> <p>Poprawa i korygowanie wad wymowy co pozwoli dzieciom na lepsze wyniki w nauce i funkcjonowanie w grupie rówieśniczej</p> <p>Twórczy wypoczynek dzieci w okresie po zajęciach szkolnych, a także podczas wakacji letnich i ferii zimowych.</p> <p>Pomoc rodzicom w spełnianiu ich roli w wychowaniu dzieci.</p>
9	Przewidywany termin realizacji projektu	Realizacja projektu w trybie ciągłym
10	Posiadane zezwolenia i dokumentacja techniczna niezbędne do realizacji projektu (Tak /Nie)	Nie dotyczy. W polskim prawie wymagane jest obecnie zezwolenie władz lokalnych (w tym przypadku Burmistrza miasta) na prowadzenie placówki wsparcia dziennego, po spełnieniu standardów wymaganych w ustawie. Na dzień dzisiejszy świetlica nasza posiada wymagane zezwolenie.
11	<p>Uzasadnienie wyboru inwestycji z uwzględnieniem takich aspektów jak m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Spadek bezrobocia ✓ Rozwój turystyki i kultury ✓ Wsparcie lokalne firm ✓ Poprawa bezpieczeństwa publicznego ✓ Ekologia ✓ Wyrównanie szans środowisk marginalizowanych ✓ Inne –jakie? 	<p>Zadanie dotyczy wyrównywania szans dzieci żyjących w rodzinach ubogich, często z problemem alkoholowym, których rodzice nie pracują zawodowo. Wraz z alkoholizmem w parze idzie niewydolność wychowawcza, zaniedbanie, przemoc i bieda. Nasza świetlica niesie pomoc właśnie dzieciom z tego typu rodzin. Sytuacja rodzinna dzieci bezpośrednio przekłada się na ich poczucie wartości oraz sposób funkcjonowania w środowisku szkolnym. Dzieci są niedopilnowane w odrabianiu lekcji, często niedożywione, twierdzą, że nie mają pasji i zainteresowań, często powtarzają wyuczoną z domu, bierną postawę wobec wszystkich obowiązków. U uczestników świetlicy istnieje ogromna potrzeba efektywnego spędzenia czasu wolnego, rozbudzania zainteresowań i regularnej pomocy w zakresie uzupełniania wiedzy szkolnej. 3/4 dzieci nie posiada w domu komputera, a wiedza o zasobach internatu sprowadza się do znajomości portali społecznościowych. Dużo dzieci ma poważne problemy z wymową i konieczność pracy z udziałem logopedy. Dotyczy to w większości dzieci młodszych, lecz u kilkoro starszych także pojawia się problem jąkania, co sprawia wycofywanie się ze społeczeństwa. Konieczna w wielu przypadkach jest pomoc</p>

	<p>psychologa w związku z sytuacją rodzinną dzieci. Jest to bardzo ważne zadanie w naszej społeczności, z uwagi na to, iż zaniedbanie w tym zakresie owocować będą zwieszeniem patologii społecznej w następnym pokoleniu. Często są to rodziny wielodzietne, których poszczególni członkowie założą kolejne rodziny, które nie będą miały wzorców zachowań i kolejne pokolenie będzie znacznie większe liczbowo, a także wykazywać będą postawy bardziej roszczeniowe wobec społeczeństwa.</p> <p>Świetlica spełnia także rolę wsparcia dla dziecka, które napotykając trudności w szkole uczy się je pokonywać a nie poddawać się uciekając na wagary i w ten sposób niespełnia podstawowego swego obowiązku. Czas ten nie jest dla niego rozwijający, a często deprawujący co powoduje wpadanie dzieci w uzależnienia.</p> <p>Poprzez swoje działania świetlica wspiera także rodzinę dziecka nie tylko w sensie merytorycznym przez rozmowy i porady z rodzicami, ale także materialnie przez pomoc w sfinansowaniu wyprawki szkolnej, odzieży, czy dożywiania dzieci.</p> <p>Ważnym elementem jest także poprawa bezpieczeństwa publicznego, gdyż dzieci, jeżeli nie spędzają czasu w świetlicy najczęściej spędzają go na ulicy, gdzie często dochodzi do bezmyślnego niszczenia mienia, kradzieży i innych przestępstw.</p>
--	--

Ad. 2.

KARTA PROJEKTU		
1.	Tytuł projektu	Prowadzenie specjalistycznej placówki wsparcia dla młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowanym poprzez angażowanie beneficjentów w pracę wolontarystyczną na rzecz naszego miasta.
2.	Miejsce realizacji projektu	Centrum wolontariatu „Effatha” ul. Dominikańska 40 86- 200 Chełmno
3.	Wnioskodawca / realizator (nazwa Dane kontaktowe	Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo Prowincja Chełmińsko – Poznańska Centrum wolontariatu „Effatha” Tel. 668-380-321
4.	Partnerzy projektu	Brak oficjalnych parterów, ale istnieje współpraca między szkołami do których chodzą uczestnicy zajęć świetlicowych, organizacjami pozarządowymi, Miejskim ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną itp. Polska Akcja Humanitarna i Caritas Diecezji Toruńskiej.
5.	Krótki opis projektu	Program dotyczy młodzieży uczestniczącej do szkół gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych. Jest to program pracy z młodzieżą w formie

		<p>warsztatowej w grupach 10 osobowych. Przewidywane są zajęcia formacyjne oparte na socjoterapii, treningu interpersonalnego, asertywności i twórczego myślenia, pierwszej pomocy przedmedycznej oraz warsztatach o wolontariacie. Będą również szkolenia z profilaktyki uzależnień i zagrożeń jakie czyhają na młodych ludzi w dzisiejszym świecie. W ramach socjoterapii młodzież będzie wzajemnie się wspomagać w grupie w pracy nad sobą, nad tym, co w nich złe i słabe a wzmacniać mocne strony i rozwijać talenty. Młodzież w ramach projektu uczestniczyć będzie w wielu akcjach na rzecz miasta, pomagać będzie w świetlicy, i innych placówkach pomocowych, w środowisku sąsiedzkim, co będzie w nich rodzić zadowolenie z służby innym. Będą mieli 2 sześciodniowe wyjazdy integracyjno-szkoleniowe. Przygotują programy artystyczne z okazji różnych uroczystości w ciągu roku i wystawiać je będą w szkołach, klasztorze i innych miejscach. Przeprowadzą również działania promocyjne wolontariatu w chełmińskich szkołach.</p>
6	Przewidywany szacunkowy koszt realizacji projektu	Ogółem około 80 000 zł rocznie
7	Cele projektu	<p>Celem głównym zadania jest wyrównywanie szans dobrego startu w dorosłe życie młodzieży poprzez zapewnienie im różnorodnych dodatkowych zajęć, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i patologiom oraz rozwój potencjału organizacji poprzez formację i przygotowanie młodzieży do roli wolontariusza.</p> <p>cele szczegółowe zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost poziomu wiedzy i kompetencji kluczowych a przez co zmiana postaw życiowych - wzrost zainteresowań i pasji wśród młodzieży oraz świadomości co do istoty spędzania wolnego czasu - udzielenie wsparcia socjoterapeutycznego poprzez zajęcia na grupie wsparcia umożliwiające pracę nad swoim charakterem - przeciwdziałanie uzależnieniom - przygotowanie i formacja młodzieży do bezinteresownej i nieodpłatnej aktywności na rzecz społeczeństwa. - wzrost pewności siebie - zwiększenie motywacji do samokształcenia i poszukiwania pasji i zainteresowań - umożliwienie zdobywania wiedzy w sposób warsztatowy a także samodzielny, preferowanie zasady nauka przez zabawę z wykorzystaniem nowoczesnych metod i sprzętu. - twórczy wypoczynek podczas wakacji - ukształtowanie w młodzieży poczucia obowiązkowości i chęci życia

		<p>dla innych a w szerszym aspekcie pomoc w przygotowaniu się do dorosłego życia i podjęcia obowiązków w społeczeństwie</p> <p>- przekonanie młodzieży, iż nie muszą powtarzać biernej i roszczeniowej postawy swoich rodziców, ale że potrafią wybić się ponad tę szarą rzeczywistość, wziąć życie w swoje ręce i świadomie nim kierować, aby odnosić sukcesy rodzinne, zawodowe i społeczne.</p>
8	Planowane efekty projektu	<p>Wzrost wiedzy z zakresu wiedzy ogólnej uczestników i kompetencji kluczowych uczestników i korzystania z pomocy naukowych</p> <p>Wzrost zainteresowań i umiejętności artystyczno – teatralnych oraz wzrost motywacji do poszukiwania zainteresowań i pasji</p> <p>Propagowanie kultury fizycznej i sportu oraz polepszenie stanu zdrowia i kondycji fizycznej uczestników projektu, wzrost świadomości co do istoty spędzania wolnego czasu</p> <p>Wychowanie poprzez daleko posuniętą formację poprzez odbywane warsztaty trening interpersonalny, asertywność, twórcze myślenie, zagrożenia dzisiejszego świata</p> <p>Zdobywanie pozytywnych doświadczeń w grupie , wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień oraz pomoc w przejściu trudnych sytuacji domowych związanych z czynnym alkoholiczkiem w domu.</p> <p>Zintegrowanie uczestników i wytworzenie poczucia wspólnotowości</p> <p>Zdobycie umiejętności pozytywnego rozładowania emocji i napięć</p> <p>Zdobycie umiejętności społecznych tj. nawiązywania kontaktów, mówienia „nie”, wyrażania własnego zdania, konstruktywnego rodzenia sobie w sytuacjach konfliktowych , autoprezentacji , zdolności wykorzystania swoich mocnych stron</p> <p>Podniesienie samooceny wychowanków</p> <p>Pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów młodzieży i ich rodzin</p> <p>Nauczenie młodzieży radzenia sobie w trudnych sytuacjach, bez wpadania w pułapki uzależnień co pozwoli mu na lepsze funkcjonowanie w społeczeństwie</p> <p>Pomoc w podejmowaniu pracy nad sobą w wychodzeniu z nałogów głównie palenia papierosów, alkoholizmu oraz dopalaczy</p> <p>Pomoc w sytuacjach kryzysowych</p> <p>Nauczenie młodzieży pracy, poczucia obowiązku , systematyczności w pracy, przygotowania pełnowartościowego posiłku,</p> <p>Twórczy wypoczynek młodzieży w okresie po zajęciach szkolnych, a</p>

		<p>także podczas wakacji letnich i ferii zimowych połączone ze szkoleniami.</p> <p>Nauczenie młodzieży udzielania I pomocy przedmedycznej, pomocy osobom niepełnosprawnym dzieciom itp.</p> <p>Wyuczenie zachowań asertywnych</p> <p>Doprowadzenie do przekonania, że warto być dobrym, pomagać innym</p> <p>Przygotowanie młodzieży do roli wolontariusza w organizacjach pozarządowych i uwrażliwienie na krzywdę drugiego człowieka</p> <p>Pomoc w przygotowaniu młodego człowieka do spełniania nowych zadań w społeczeństwie po ukończeniu nauki szkolnej.</p> <p>Pomoc rodzicom w spełnianiu ich roli w wychowaniu dzieci.</p>
9	Przewidywany termin realizacji projektu	Realizacja projektu w trybie ciągłym
10	Posiadane zezwolenia i dokumentacja techniczna niezbędne do realizacji projektu (Tak /Nie)	Nie dotyczy. Wystarczy wpis do statutu, który jest dokonany.
11	<p>Uzasadnienie wyboru inwestycji z uwzględnieniem takich aspektów jak m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Spadek bezrobocia ✓ Rozwój turystyki i kultury ✓ Wsparcie lokalne firm ✓ Poprawa bezpieczeństwa publicznego ✓ Ekologia ✓ Wyrównanie szans środowisk marginalizowanych ✓ Inne –jakie? 	<p>Zadanie dotyczy wyrównywania szans młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych żyjących w rodzinach ubogich, często z problemem alkoholowym, których rodzice nie pracują zawodowo a także tych młodych ludzi, którzy chcą nauczyć się kreatywności i włączyć się w służbę drugiemu człowiekowi. W obecnym czasie młodzież ze szkół gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych nie mając co zrobić z czasem wolnym wpada w pułapki uzależnień najczęściej od tytoniu i alkoholu co w dalszym życiu powoduje zupełną degradację. Większość z nich nie ma wzorców z rodziny gdyż pochodzi z rodzin dysfunkcyjnych. Istnieje więc ogromna potrzeba efektywnego spędzenia czasu wolnego, rozbudzania zainteresowań i regularnej pomocy w zakresie uzupełniania wiedzy oraz podawania motywacji do tego by nie zmarnować swojego życia. Konieczna w wielu przypadkach jest pomoc psychologa w związku z problemami jakie napotyka w swoim otoczeniu i pomocy, w tym co ich często przerasta. Ważnym elementem jest także poprawa bezpieczeństwa publicznego, gdyż młodzież, jeżeli nie nauczy się pozytywnie spędzać wolnego czasu, będzie spędzać go na ulicy pijąc alkohol, prowadząc bójki uliczne, kradzieże, dewastacje oraz inne przestępstwa. Często młodzież idzie w ślady swoich rodziców powtarzając bierną i roszczeniową postawę wobec życia.</p> <p>Konieczne jest zatem danie szansy na dobry start w dorosłe życie poprzez pogłębienie formacji i wiedzy oraz zaangażowanie młodych w działalność wolontarystyczną na terenie naszego miasta. W tych młodych ludziach jest tak wiele dobra i trzeba im pomóc je</p>

		<p>realizować w życiu.</p> <p>Zaangażowanie ich i przygotowanie do roli wolontariusza, zmieniać będzie ich postawę i stosunek do życia. Zgromadzenie podejmuje od kilku lat próby pracy z młodzieżą i widzimy pierwsze pozytywne efekty, widzimy także konieczność rozwoju tej działalności.</p>
--	--	--

Ad.3.

KARTA PROJEKTU		
1	TYTUŁ PROJEKTU	Fabryka Fachowców – Chełmiński Inkubator Przedsiębiorczości i Rozwoju Umiejętności Technicznych
2	MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU (dzielnica/ ulica/ inna charakterystyka miejsca)	Teren „Fabryki” przy ul. Biskupiej 14 w Chełmnie
3	WNIOSKODAWCA/ REALIZATOR (NAZWA I DANE KONTAKTOWE)	Piotr Murawski, ul. Żurawia 6, 86-200 Chełmno/ podmiot prywatny we współpracy z samorządem oraz jednostkami organizacyjnymi jst
4	PARTNERZY PROJEKTU	Urząd Miasta Chełmna, Starostwo Powiatowe w Chełmnie, Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie, Zespół Szkół nr 1 w Chełmnie, Zespół Szkół nr 2 w Chełmnie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chełmnie, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grubnie
5	KRÓTKI OPIS PROJEKTU	Projekt zakłada modernizację i rozbudowę zabytkowego obiektu tzw. „Fabryki” przy ul. Biskupiej 14 w Chełmnie na cele regionalnego Inkubatora Przedsiębiorczości i Rozwoju Umiejętności Technicznych. Inwestycja zakłada współpracę przy projekcie jednostek powiatowych i miejskich. Inwestycja będzie złożona z dwóch integralnych części. Inkubator Przedsiębiorczości to miejsce wsparcia dla osób zakładających własną działalność gospodarczą, wymagających wsparcia w początkowym etapie pracy. Inkubator będzie korzystał z najlepszych doświadczeń działających w kraju instytucji, jak Pomorski Park Naukowo-Technologiczny w Gdyni. Drugą część stanowi Inkubator Rozwoju Umiejętności Technicznych. Inwestycja jest skierowana do uczniów szkół średnich oraz zawodowych. W jej skład wejdą wyposażone warsztaty dla uczniów kształcących się w kierunkach technicznych zgodnych z aktualnym zapotrzebowaniem rynku pracy, zapewniającym elastyczność oferty edukacyjnej miasta. Zakres działalności warsztatów będzie dostosowany w zależności od wyników bieżącego monitoringu sytuacji na rynku pracy. Inkubator Rozwoju Umiejętności Technicznych docelowo przejmie

		zobowiązania dokształcenia i przekwalifikowania osób bezrobotnych, zgodnie z zadaniami Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie
6	PRZEWIDYWANY, SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Koszt realizacji projektu zależy jest od wyników inwentaryzacji budowlanej oraz określonego wspólnie z lokalnymi przedsiębiorcami, zarządami szkół średnich i zawodowych oraz specjalistami z zakresu zatrudnienia Starostwa Powiatowego w Chełmnie wyposażenia warsztatów technicznych. Szacunkowy koszt realizacji wyniesie 3,5 miliona złotych
7	CELE PROJEKTU	<p>Inkubator Przedsiębiorczości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców powiatu chełmińskiego, • zwiększanie szansy sukcesu nowo tworzonych przedsiębiorstw, • promocja przedsiębiorczości w oparciu o lokalny potencjał społeczny, • ograniczenie odpływu młodych mieszkańców miasta do dużych ośrodków miejskich <p>Inkubator Rozwoju Umiejętności Technicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • polepszenie jakości kształcenia średniego technicznego oraz zawodowego, • dostosowanie oferty edukacyjnej szkół średnich i zawodowych do potrzeb regionalnego rynku pracy, • zwiększenie szans ludzi młodych na znalezienie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy
8	PLANOWANE EFEKTY PROJEKTU	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby przedsiębiorstw na terenie miasta Chełmna i powiatu chełmińskiego, • spadek liczby bezrobotnych poprzez wzrost liczby zatrudnionych na lokalnym rynku pracy, • wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców miasta Chełmna i powiatu chełmińskiego, • poprawa jakości życia mieszkańców miasta Chełmna i powiatu chełmińskiego, • absolwenci chełmińskich szkół średnich i zawodowych posiadają kwalifikacje umożliwiające znalezienie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, • oferta edukacyjna szkół średnich i zawodowych odpowiada ambicjom lokalnej młodzieży oraz potrzebom zgłaszanym przez lokalny rynek pracy
9	PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI PROJEKTU	<ul style="list-style-type: none"> • nieruchomość „Fabryki” stanowi własność Miasta Chełmna, nie wymaga procedury wykupu gruntu oraz zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, • konieczność przeprowadzenia inwentaryzacji budowlanej diagnozującej istniejący stan techniczny obiektu zabytkowego oraz oceniającej możliwy zakres wprowadzonej modernizacji, • przewidywany termin realizacji projektu 2014-2017
10	POSIADANE ZEZWOLENIA I DOKUMENTACJA	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja projektu wymaga przeprowadzenia inwentaryzacji budowlanej obiektu,

	TECHNICZNA, NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROJEKTU (TAK/NIE)	<ul style="list-style-type: none"> • uzyskanie zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu na przebudowę obiektu, • stworzenie koncepcji przebudowy i dostosowania obiektu zabytkowego do planowanych celów, • wnioski o uzyskanie dofinansowania ze środków unijnych
11	UZASADNIENIE WYBORU INWESTYCJI Z UWZGLĘDNIENIEM TAKICH ASPEKTÓW JAK M.IN.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ spadek bezrobocia ✓ rozwój turystyki i kultury ✓ wsparcie lokalnych firm ✓ poprawa bezpieczeństwa publicznego ✓ ekologia ✓ wyrównanie szans środowisk marginalizowanych ✓ INNE- jakie? 	<ul style="list-style-type: none"> • spadek bezrobocia, • wyrównanie szans środowisk marginalizowanych, • aktywizacja osób bezrobotnych, • zwiększanie szans na sukces nowo tworzonego przedsiębiorstw, • dostosowanie kształcenia średniego i zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy, • wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej wśród mieszkańców regionu, • podniesienie jakości kształcenia średniego i zawodowego w szkołach powiatu chełmińskiego, • rewitalizacja zdegradowanego obiektu przemysłowego o cechach zabytkowych, • aktywizacja obszaru w sąsiedztwie Starego Miasta i dawnej jednostki wojskowej

Ad. 4

KARTA PROJEKTU		
1	TYTUŁ PROJEKTU	Opracowanie strategii współpracy z organizacjami pozarządowymi
2	MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU (dzielnica/ ulica/ inna charakterystyka miejsca)	Miasto Chełmno
3	WNIOSKODAWCA/ REALIZATOR (NAZWA I DANE KONTAKTOWE)	Miasto Chełmno /organizacje pozarządowe
4	PARTNERZY PROJEKTU	Organizacje pozarządowe

5	KRÓTKI OPIS PROJEKTU	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie konkursów przedmiotowych o zasięgu miejskim, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym • organizowanie wykładów, seminariów i spotkań z kadrami naukową wyższych uczelni • pomoc uzdolnionym uczniom w rozwoju naukowym, np. przez system stypendialny lub pomoc w zakupie literatury • naukowe wymiany młodzieży • prezentacje osiągnięć uzdolnionych uczniów na seminariach, sesjach posterowych, młodzieżowych konferencjach naukowych na terenie kraju i za granicą • organizowanie międzynarodowych wymian kadry pedagogicznej
6	PRZEWIDYWANY, SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	-
7	CELE PROJEKTU	<p>- aktywizacja społeczna</p> <p>- dywersyfikacja oferty społeczno-kulturalnej-rekreacyjnej dla mieszkańców Miasta Chelмна</p>
8	PLANOWANE EFEKTY PROJEKTU	- budowanie efektywnych partnerstw społecznych
9	PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI PROJEKTU	2014-2020
10	POSIADANE ZEZWOLENIA I DOKUMENTACJA TECHNICZNA, NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROJEKTU (TAK/NIE)	n/d
11	UZASADNIENIE WYBORU INWESTYCJI Z UWZGLĘDNIENIEM TAKICH ASPEKTÓW JAK M.IN.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ spadek bezrobocia ✓ rozwój turystyki i kultury ✓ wsparcie lokalnych firm ✓ poprawa bezpieczeństwa publicznego ✓ ekologia ✓ wyrównanie szans środowisk marginalizowanych ✓ INNE- jakie? 	

Ad.5.

KARTA PROJEKTU		
1	TYTUŁ PROJEKTU	Rozwój budownictwa mieszkaniowego – Chełmińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego
2	MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU (dzielnica/ ulica/ inna charakterystyka miejsca)	Miasto Chełmno, potencjalnie gminy powiatu chełmińskiego
3	WNOSKODAWCA/ REALIZATOR (NAZWA I DANE KONTAKTOWE)	Miasto Chełmno/podmioty prywatne
4	PARTNERZY PROJEKTU	Bank Spółdzielczy w Chełmnie, gminy powiatu chełmińskiego, działające Towarzystwo Budownictwa Społecznego z terenu woj. kujawsko- pomorskiego
5	KRÓTKI OPIS PROJEKTU	Projekt zakłada zawiązanie Chełmińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego będącego odpowiedzią na występujące w mieście zapotrzebowanie na mieszkania. Przyjęta forma, praktykowana na szeroką skalę w Polsce, umożliwia stworzenie własnego domu przez rodziny o niskiej zdolności kredytowej. Sugerowane jest wprowadzenie budownictwa energooszczędnego w celu minimalizacji opłat użytkowych w obiektach. Możliwe jest uzyskanie wsparcia finansowego z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW). Wkład wnoszony przez miasto: nieruchomości niezabudowane, wyposażone w infrastrukturę techniczną, o wymaganych warunkach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
6	PRZEWIDYWANY, SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	<ul style="list-style-type: none"> • przewidywany koszt budowy zależny od przyjętej koncepcji i projektu budowlanego inwestycji, • możliwa konieczność przeprowadzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, • 7wkład miasta w inwestycje oznacza przekazanie nieruchomości gruntowej
7	CELE PROJEKTU	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie odpływu mieszkańców do jednostek ościennych, • Polepszenie jakości życia mieszkańców, szczególnie młodych rodzin, • wspieranie młodych rodzin
8	PLANOWANE EFEKTY PROJEKTU	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby mieszkańców miasta Chełmna, • poprawa jakości życia mieszkańców, • ograniczenie liczby osób potrzebujących

		mieszkań komunalnych
9	PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI PROJEKTU	2014 -2020
10	POSIADANE ZEZWOLENIA I DOKUMENTACJA TECHNICZNA, NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROJEKTU (TAK/NIE)	<ul style="list-style-type: none"> • dokumentacja techniczna planowanych obiektów mieszkaniowych, • zmiana zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
11	UZASADNIENIE WYBORU INWESTYCJI Z UWZGLĘDNIENIEM TAKICH ASPEKTÓW JAK M.IN.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ spadek bezrobocia ✓ rozwój turystyki i kultury ✓ wsparcie lokalnych firm ✓ poprawa bezpieczeństwa publicznego ✓ ekologia ✓ wyrównanie szans środowisk marginalizowanych ✓ INNE- jakie? 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców, • wyrównanie szans środowisk marginalizowanych, • ekologia, • wspieranie młodych rodzin

Ad.6.

KARTA PROJEKTU		
1	TYTUŁ PROJEKTU	„Stryzek różnorodności” – sala doświadczania świata i stymulacji rozwoju intelektualnego
2	MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU (dzielnica/ ulica/ inna charakterystyka miejsca)	Poddasze Szkoły Podstawowej nr 1 w Chełmnie
3	WNOSKODAWCA/ REALIZATOR (NAZWA I DANE KONTAKTOWE)	Szkoła Podstawowa nr 1 w Chełmnie
4	PARTNERZY PROJEKTU	Szkoła Podstawowa nr 1 w Chełmnie, Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Chełmnie, Urząd Miasta Chełmna, Stowarzyszenie „Przyjazna Dłoń”, Świetlica Środowiskowa – „Akademia Pana Kleksa” działająca przy Szkole Podstawowej nr 1, Fundacja <i>Rosa</i>

5	KRÓTKI OPIS PROJEKTU	Projekt zakłada adaptację nieużytkowanej powierzchni poddasza Szkoły Podstawowej nr 1 w Chełmnie na cele terapii zajęciowej. Duża powierzchnia „Strychu” pozwala na wprowadzenie urozmaiconej oferty interaktywnych zabaw. Sala będzie wyposażona w gry oraz instalacje edukacyjne umożliwiające naukę przez zabawę. Pomieszczenie będzie dostosowane do potrzeb rosnącej liczby dzieci wymagających indywidualnego podejścia dydaktycznego. Możliwe jest wprowadzenie podziałów obiektu na dwie części.
6	PRZEWIDYWANY, SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	<ul style="list-style-type: none"> • koszt realizacji projektu zależny jest od wyników inwentaryzacji budowlanej określającej zakres prac przy remoncie dachu i dostosowaniu pomieszczenia do nowych celów - ok. 500 tys. zł, • koszt wyposażenia Sali doświadczania świata i stymulacji rozwoju intelektualnego – ok. 50 tys. zł
7	CELE PROJEKTU	<p>Sala doświadczania świata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie zajęć terapeutycznych i wyrównawczych do potrzeb dzieci i młodzieży z różnego rodzaju dysfunkcjami rozwojowymi, • stworzenie infrastruktury umożliwiającej rozbudzenie zmysłów i zachowań poznawczych wśród dzieci, • poprawienie wyników testów zewnętrznych wśród dzieci i młodzieży w Chełmnie <p>Sala stymulacji rozwoju intelektualnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • polepszenie jakości oferty edukacyjnej dla dzieci z trudnościami poznawczymi i dysfunkcjami rozwojowymi, • stworzenie infrastruktury rozbudzającej zainteresowania wśród dzieci i młodzieży, • wspieranie rozwoju intelektualnego dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, • pobudzanie kreatywności wśród dzieci i młodzieży, • umożliwienie lepszego startu dzieciom z problemami rozwojowymi w samodzielnym życiu,
8	PLANOWANE EFEKTY PROJEKTU	<ul style="list-style-type: none"> • polepszenie wyników testów szóstoklasistów przez uczniów w Szkole Podstawowej nr 1 w Chełmnie, • rozwój pasji i zainteresowań wśród dzieci i młodzieży miasta Chełmna, • stworzenie przestrzeni umożliwiającej rozwój poznawczy i intelektualny dzieci i młodzieży z trudnościami intelektualnymi
9	PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI PROJEKTU	2014 – 2017
10	POSIADANE ZEZWOLENIA I DOKUMENTACJA TECHNICZNA,	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja projektu wymaga przeprowadzenia inwentaryzacji budowlanej obiektu,

	NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROJEKTU (TAK/NIE)	<ul style="list-style-type: none"> • uzyskanie zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu, • stworzenie koncepcji przebudowy i dostosowania obiektu zabytkowego do planowanych celów
11	UZASADNIENIE WYBORU INWESTYCJI Z UWZGLĘDNIENIEM TAKICH ASPEKTÓW JAK M.IN.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ spadek bezrobocia ✓ rozwój turystyki i kultury ✓ wsparcie lokalnych firm ✓ poprawa bezpieczeństwa publicznego ✓ ekologia ✓ wyrównanie szans środowisk marginalizowanych ✓ INNE- jakie? 	<ul style="list-style-type: none"> • wyrównanie szans środowisk marginalizowanych, • poprawa wyników kształcenia w mieście Chełmnie, • wspieranie rozwoju intelektualnego dzieci i młodzieży z trudnościami intelektualnymi

Ad. 7.

KARTA PROJEKTU		
1	TYTUŁ PROJEKTU	Zintegrowany Program Profilaktyki i Edukacji
2	MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU (dzielnica/ ulica/ inna charakterystyka miejsca)	Miasto Chełmno
3	WNIOSKODAWCA/ REALIZATOR (NAZWA I DANE KONTAKTOWE)	Nieokreślony
4	PARTNERZY PROJEKTU	Miasto Chełmno, Szkoły, kuratorzy sądowi, Sanepid, Policja, MKRPAiU, MOPS,
5	KRÓTKI OPIS PROJEKTU	
6	PRZEWIDYWANY, SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Nieokreślony
7	CELE PROJEKTU	Poprawa świadomości w zakresie wpływu na życie i zdrowie substancji odurzających Zmniejszenie osób używających środki odurzające i

		nadużywające alkoholu
8	PLANOWANE EFEKTY PROJEKTU	Nieokreślony
9	PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI PROJEKTU	2014-2020
10	POSIADANE ZEZWOLENIA I DOKUMENTACJA TECHNICZNA, NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROJEKTU (TAK/NIE)	n/d
11	UZASADNIENIE WYBORU INWESTYCJI Z UWZGLĘDNIENIEM TAKICH ASPEKTÓW JAK M.IN.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ spadek bezrobocia ✓ rozwój turystyki i kultury ✓ wsparcie lokalnych firm ✓ poprawa bezpieczeństwa publicznego ✓ ekologia ✓ wyrównanie szans środowisk marginalizowanych ✓ INNE- jakie? 	Zmniejszenie kosztów społecznych przeznaczone na osoby wykluczone społeczne

Ad. 8.

KARTA PROJEKTU		
1	TYTUŁ PROJEKTU	Stworzenie Punktu Konsultacyjno- Doradczego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
2	MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU (dzielnica/ ulica/ inna charakterystyka miejsca)	Miasto Chełmno
3	WNIOSKODAWCA/ REALIZATOR (NAZWA I DANE KONTAKTOWE)	Miasto Chełmno/MOPS
4	PARTNERZY PROJEKTU	Zgromadzenie, organizacje pozarządowe, podmioty

		prywatne
5	KRÓTKI OPIS PROJEKTU	Nieokreślony
6	PRZEWIDYWANY, SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	
7	CELE PROJEKTU	Aktywizacja społeczna, Poprawa samooceny Rozwój osobisty
8	PLANOWANE EFEKTY PROJEKTU	Poprawa zasobów pracy, zwiększenie potencjału społecznego mieszkańców Miasta Chełmna
9	PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI PROJEKTU	2015
10	POSIADANE ZEZWOLENIA I DOKUMENTACJA TECHNICZNA, NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROJEKTU (TAK/NIE)	n/d
11	UZASADNIENIE WYBORU INWESTYCJI Z UWZGLĘDNIENIEM TAKICH ASPEKTÓW JAK M.IN.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ spadek bezrobocia ✓ rozwój turystyki i kultury ✓ wsparcie lokalnych firm ✓ poprawa bezpieczeństwa publicznego ✓ ekologia ✓ wyrównanie szans środowisk marginalizowanych ✓ INNE- jakie? 	Zmniejszenie bezrobocia Zmniejszenie kosztów społecznych Poprawa jakości życia

Ad.9.

KARTA PROJEKTU		
1	TYTUŁ PROJEKTU	„Centrum Zapobiegania Wykluczeniu Społecznemu w Chełmnie przy ul. Dominikańskiej”
2	MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU (dzielnica/ ulica/ inna charakterystyka	Miasto Chełmno

	miejsca)	
3	WNIOSKODAWCA/ REALIZATOR (NAZWA I DANE KONTAKTOWE)	Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo Prowincja Chełmińsko-Poznańska
4	PARTNERZY PROJEKTU	MOPS
5	KRÓTKI OPIS PROJEKTU	Przedmiotem projektu jest budowa dwukondygnacyjnego budynku Centrum, który stanowić będzie uzupełnienie zabudowy pierzejowej, wraz z zagospodarowaniem terenu nieruchomości obejmującym budowę budynku magazynowego z niezbędną infrastrukturą techniczną, dojściem i bramą wjazdową na teren działki od ulicy Dominikańskiej.
6	PRZEWIDYWANY, SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Całkowity koszt inwestycji wyniósł 2 437 697,00 zł brutto, przy czym wszystkie nakłady stanowią wydatki kwalifikowane projektu. Dotacja w ramach RPO WK-P wyniosła 1 828 272,75 zł, co stanowi 75% kosztów kwalifikowanych projektu. Pozostałą część Wnioskodawca poniesie ze środków własnych. Środki te zostały zabezpieczone na rachunku bankowym beneficjenta.
7	CELE PROJEKTU	<p>Celem ogólnym projektu jest wzrost społeczno-gospodarczy regionu poprzez wielofunkcyjne wykorzystanie miejskich terenów zdegradowanych.</p> <p>Celem głównym projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców i rozwój społeczno-gospodarczy miasta Chełmna poprzez Budowę Centrum Zapobiegania Wykluczeniu Społecznemu.</p> <p>W projekcie wyodrębniono także cele szczegółowe, które przyczynią się do osiągnięcia celu głównego projektu, wśród których są:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Podniesienie wartości substancji miejskiej i zwiększenie atrakcyjności przestrzeni gospodarczej i społecznej miasta oraz przywrócenie ładu

		<p>przestrzennego,</p> <ul style="list-style-type: none"> – Odbudowa więzi społecznych na obszarze Stare Miasto/Rybaki, – Dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych, – Zapewnienie należytych warunków infrastrukturalnych osobom korzystających z pomocy Zgromadzenia, – Poprawa dostępności do bezpłatnego poradnictwa i wsparcia, – Zapewnienie bezpiecznej infrastruktury dla osób, które znalazły się w trudnej sytuacji, – Nadanie nowej funkcji nieruchomości i funkcjonalne wykorzystywanie infrastruktury towarzyszącej, – Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanego terenu nieruchomości, – Rozwój infrastruktury edukacyjno-opiekuńczej dla dzieci i młodzieży.
8	PLANOWANE EFEKTY PROJEKTU	Kompleksowa oferta infrastrukturalna oraz doradcza dla osób wykluczonych społecznie
9	PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI PROJEKTU	2013-2014
10	POSIADANE ZEZWOLENIA I DOKUMENTACJA TECHNICZNA, NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROJEKTU (TAK/NIE)	Projekt posiada dokumentację techniczną oraz niezbędne pozwolenia
11	UZASADNIENIE WYBORU INWESTYCJI Z UWZGLĘDNIENIEM TAKICH ASPEKTÓW JAK M.IN.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ spadek bezrobocia ✓ rozwój turystyki i kultury 	wyrównanie szans środowisk marginalizowanych

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wsparcie lokalnych firm ✓ poprawa bezpieczeństwa publicznego ✓ ekologia ✓ wyrównanie szans środowisk marginalizowanych ✓ INNE- jakie? 	
--	---	--

Ad. 10.

KARTA PROJEKTU		
1	Tytuł projektu	Zapomnij o jesieni - czas na wiosnę
2	Idea projektu	<p>Projekt skierowany jest do osób starszych w wieku poprodukcyjnym zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu miasta Chełmna.</p> <p>Dotychczasowe działania na rzecz ludzi starszych ograniczały się do udzielenia pomocy w formie usług opiekuńczych , kierowania do DPS- u, udzielania wsparcia finansowego i rzeczowego oraz spotkania z okazji Świąt Bożego Narodzenia. Większość społeczeństwa w wieku poprodukcyjnym prowadzi bierny tryb życia . Nie wierzą w własne możliwości, nie mają świadomości o tym, że ich rówieśnicy to aktywna grupa naszego społeczeństwa.</p> <p>Nie posiadają informacji na temat działalności na terenie miasta organizacji skupiających w swoich działaniach ludzi w wieku poprodukcyjnym i działających na ich rzecz .</p> <p>Poprzez realizację projektu pragnę pokazać ludziom starszym , że wiek poprodukcyjny to nie oznacza: siedzieć w domu, nie spotykać się z innymi, nie podejmować żadnych działań w celu samorealizacji , to nie znaczy, że nie mają prawa mieć własnych pasji.</p>
3	Cel główny projektu	Zwiększenie aktywności osób starszych.

4	Cele szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie organizacji i instytucji zrzeszających ludzi starszych i działających na ich rzecz. - Przedstawienie ludzi w wieku poprodukcyjnym realizujących swoje pasje. - Nowe spojrzenie na historię i terażniejszość swojego miasta. - Motywowanie do prowadzenia zdrowego trybu życia. - Uświadomienie beneficjentom niebezpieczeństw związanych z ich wiekiem. - Rozwijanie własnych umiejętności i zainteresowań.
5	Kryteria sukcesu wraz ze wskaźnikami	<p>1. Ankieta deklaratywna dotycząca</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczby osób chętnych do wzięcia udziału w projekcie - liczby osób deklarujących chęć zmiany biernej postawy życiowej na postawę czynną - liczby osób deklarujących chęć dalszego wprowadzania zmian w dotychczasowym trybie życia
		<p>Oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> - frekwencja na zajęciach - opis aktywności na zajęciach na podstawie pozyskanych informacji od osób prowadzących zajęcia
6	Adresat (grupa docelowa)	osoby w wieku poprodukcyjnym zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu miasta Chełmna (kobiety po 60-tym roku życia, mężczyźni po 65-tym roku życia)
7	Umiejscowienie projektu/ działań projektowych Zasoby, środki, partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> - Miejska Biblioteka Publiczna w Chełmnie - Świetlica Stowarzyszenia Pomocna Dłoń umiejscowiona w Szkole Podstawowej Nr 1 w Chełmnie <p>Zasoby – sala znajdująca się w zasobach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chełmnie, ul. Aleje 3-go Maja 2 – pracownik Biblioteki mający doświadczenie w organizowaniu spotkań i ich prowadzeniu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - świetlica Stowarzyszenia Przyjazna Dłoń mieszcząca się w Szkole Podstawowej Nr1, im. Filomatów Pomorskich w Chełmnie, ul. Aleje 3-go Maja 1. - wolontariat <p>Środki – pozyskanie sponsorów(właściciele sklepów i hurtowni) - uzyskanie materiałów biurowych na potrzeby zajęć z WTZ oraz artykułów spożywczych (kawa, herbata , ciasteczka, wędliny i pieczywo na piknik).</p> <p>Partnerzy:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Miejska Biblioteka Publiczna w Chełmnie - Stowarzyszenie „ Przyjazna Dłoń ” - Warsztaty Terapii Zajęciowej w Chełmnie - Komenda Powiatowa Policji w Chełmnie - Zastęp Rycerski z Chełmna
8	<p>Planowane etapy realizacji projektu (harmonogram realizacji projektu) W tym:</p>	<p>Planowany termin rozpoczęcia (data) oraz zadania do wykonania w tym okresie (skrótoowo w punktach):</p> <ul style="list-style-type: none"> - luty 2014r - Wybór grupy docelowej - rekrutacja - rozpoznanie potrzeb i oczekiwań uczestników związanych z projektem - podpisanie umów partnerskich - nawiązanie kontaktu ze sponsorami - ustalenie terminów spotkań (tematyka) <p>Planowany okres realizacji(daty graniczne) oraz zadania do wykonania w tym okresie (skrótoowo w punktach) 6.03. 2014– 24.04.2014 - 7 spotkań raz w tygodniu we czwartek w godzinach od 15.00 do 17.00 o tematyce:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prelekcja i dyskusja na temat zdrowego trybu życia (spotkanie z przedstawicielem służby zdrowia).Prelekcja przedstawiciela Powiatowej Komendy Policji w Chełmnie na temat istniejących niebezpieczeństw. 2. Spacer po Chełmnie z przewodnikiem. 3. Spotkanie z książką mówioną w Miejskiej Bibliotece w Chełmnie – przedstawienie możliwości usług i działalności tej instytucji. 4. Zajęcia z pracownikiem WTZ w Chełmnie 5. Zajęcia z pracownikiem WTZ w Chełmnie – (tematyka świąt Wielkanocnych). 6. Zajęcia z pracownikiem WTZ w Chełmnie (tematyka Świąt Wielkanocnych). 7.Spotkanie z osobami w wieku poprodukcyjnym oddającym się swoim pasją z terenu miasta Chełmna. 8. Piknik integracyjny w Osadzie Rycerskiej w Chełmnie. <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie ewaluacji w trakcie trwania projektu - kolejność podanych działań może ulec zmianie (dokładne ustalenia zostaną dokonane w styczniu 2013r) <p>Planowany termin zakończenia (data) oraz zadania do wykonania w tym okresie (skrótoowo w punktach): 25.04.2014 – 30.04.2014</p> <ul style="list-style-type: none"> - ewaluacja po zakończeniu projektu -ocena zrealizowanych działań pod kątem uzyskania oczekiwanych rezultatów

		- opracowanie dokumentacji
9	Planowane efekty wdrożenia projektu	<ul style="list-style-type: none"> – nabycie wiedzy na temat istniejących na terenie miasta Chełmna instytucji wspierających działania osób w wieku poprodukcyjnym. – skorzystanie z proponowanych form integracji ze środowiskiem lokalnym. – nabycie umiejętności spędzania czasu wolnego z innymi . – zmniejszenie problemu osamotnienia wśród osób w wieku poprodukcyjnym – zmiana trybu życia z biernego na aktywny

8.2. Plan realizacji i finansowania działań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Chełmna

Proponowane typy i rodzaje projektów stanowią propozycje przedsięwzięć do realizacji na terenie Miasta Chełmna w latach 2014-2020. Przedstawione powyżej projekty korelują w pełni z problemami i celami obszaru, a w szczególności są propozycją mieszkańców, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmnie, organizacji pozarządowych, instytucji kościelnych - co w pełni odzwierciedla i potwierdza proces konsultacyjny Strategii i aktywnego uczestnictwa społeczeństwa w tworzeniu kierunkowych zmian społeczno-gospodarczych w regionie.

Przykładowe projekty mają charakter zarówno infrastrukturalny jak i miękkie – doradczy, podnoszący kompetencje i aktywizujący lokalną społeczność borykającą się na co dzień z wieloma problemami materialnymi i społecznymi.

Przedstawione propozycje przedsięwzięć planowane są do wdrożenia w latach 2014-2020. Poszczególni realizatorzy przedsięwzięć wskazanych w Strategii będą ubiegali się o wsparcie w ramach funduszy strukturalnych, środków gminnych, środków krajowych oraz organizacji wspierających tego typu przedsięwzięcia.

8.3. Wskaźniki realizacji celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Chełmna

- Liczba osób, którym udzielono świadczeń celowych z MOPS (ogółem): 5400 osób/rocznie
- Liczba osób uczestniczących w programach i szkoleniach organizowanych: 250/rocznie
- Liczba rodzin korzystających z MOPS: 1750 rodzin/rocznie

8.4. Źródła finansowania działań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Chełmna

Źródłem finansowania zadań wynikających ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Chełmnie na lata 2014-2020 będą środki finansowe z budżetu Miasta Chełmna, fundusze europejskie, środki prywatnych podmiotów, mechanizmy finansowe oferowane przez Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dotacje na działania społeczne organizacji pozarządowych, fundacji i inne.

9. Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Chełmna

W celu sprawdzenia, na ile Strategia została zrealizowana i jaki jest wynik podjętych przedsięwzięć niezbędne jest prowadzenie monitoringu i dokonywanie ewaluacji. Dzięki ewaluacji uzyska się informacje czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację celów operacyjnych Strategii.

Realizację zaplanowanych działań będzie monitorować komórka organizacyjna Urzędu Miasta Chełmna właściwa ds. społecznych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

Wskaźniki będą systematycznie mierzone do corocznego sprawozdania składanego każdego roku do końca czerwca za rok poprzedni. Ostateczne efekty zostaną przedstawione po zakończeniu okresu realizacji Strategii.

Spis tabel

<i>Tabela 1 Liczba i struktura mieszkańców Miasta Chełmna według płci w latach 2008-2012.....</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 2 Migracje ludności Miasta Chełmna w latach 2010 - 2012</i>	<i>31</i>
<i>Tabela 3 Ludność Miasta Chełmna w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2010-2012.....</i>	<i>32</i>
<i>Tabela 4 Liczba ludności Miasta Chełmna w podziale na wiek w latach 2010-2012.....</i>	<i>33</i>
<i>Tabela 5 Ruch naturalny ludności Miasta Chełmna w latach 2010 - 2012</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 6 Prognoza liczby ludności dla powiatu chełmińskiego i województwa kujawsko pomorskiego w podziale na płeć</i>	<i>36</i>
<i>Tabela 7 Liczba bezrobotnych w latach 2008-2012.....</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 8 Stopa bezrobocia w powiecie chełmińskim i województwie kujawsko-pomorskim w latach 2008-2012.....</i>	<i>39</i>
<i>Tabela 9 Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie według wieku i płci</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 10 Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie według czasu pozostawania bez pracy.....</i>	<i>41</i>
<i>Tabela 11 Osoby niepełnosprawne wg płci w województwie kujawsko-pomorskich i powiecie chełmińskim</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 12 Wykaz osób niepełnosprawnych kształcących się w publicznych placówkach oświaty w powiecie chełmińskim oraz województwie kujawsko- pomorskim w 2010 roku.....</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 13 Liczba osób objętych problemem przemocy w rodzinie i alkoholizmem w Chełmnie</i>	<i>74</i>
<i>Tabela 14 Wielkość i rodzaj udzielonych zasiłków przez MOPS w Chełmnie na podstawie danych z MOPS w Chełmnie.</i>	<i>75</i>
<i>Tabela 15 Rodzaje i wielkość udzielonych świadczeń społecznych udzielonych przez MOPS w Chełmnie w latach 2011-2013.....</i>	<i>79</i>
<i>Tabela 15 Wydatki miasta Chełmna na przedsięwzięcia realizowane przez MOPS.....</i>	<i>89</i>
<i>Tabela 16 Programy i szkolenia aktywizujące osoby korzystające z pomocy społecznej w 2011 roku w Chełmnie.....</i>	<i>90</i>
<i>Tabela 17 Programy i szkolenia aktywizujące osoby korzystające z pomocy społecznej w 2012 roku w Chełmnie.....</i>	<i>90</i>

Spis rysunków

<i>Rysunek 1. Lokalizacja Chełmna w województwie kujawsko-pomorskim</i>	28
<i>Rysunek 2. Lokalizacja Chełmna w regionie</i>	29

Spis wykresów

<i>Wykres 1 Kształtowanie liczby mieszkańców Miasta Chełmna na tle Powiatu Chełmińskiego w latach 2008-2012</i>	30
Wykres 2 Ludność według płci i wieku w 2012 roku wg danych GUS	33
<i>Wykres 3 Prognoza liczby ludności w Powiecie Chełmińskim</i>	35
<i>Wykres 4 Prognoza liczby ludności dla powiatu chełmińskiego i województwa kujawsko-pomorskiego</i>	36
<i>Wykres 5 Liczba bezrobotnych Miasta Chełmna na tle danych dotyczących powiatu chełmińskiego</i>	39
<i>Wykres 6 Liczba bezrobotnych w powiecie chełmińskim w 2012 roku w podziale na poziom wykształcenia</i>	41
<i>Wykres 7 Pracujący w Powiecie Chełmińskim i Mieście Chełmnie w latach 2010 - 2012</i>	43
<i>Wykres 8 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie chełmińskim, województwie kujawsko-pomorskim oraz w Polsce w latach 2008-2012</i>	44
<i>Wykres 9 Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w powiecie chełmińskim oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2008-2010</i>	51
<i>Wykres 10 Niepełnosprawni według wieku w Powiecie Chełmińskim w 2010 roku</i>	52
<i>Wykres 11 Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS w Chełmnie w latach 2010-2012</i> . 71	
<i>Wykres 12 Liczba osób ubiegających się o pomoc z MOPS z tytułu ubóstwa w latach 2008 - 2012</i>	72
<i>Wykres 13 Liczba bezrobotnych korzystających z pomocy MOPS w latach 2008 - 2012</i>	73
<i>Wykres 14 Liczba bezdomnych na terenie Miasta Chełmna korzystających z pomocy MOPS</i> 74	
<i>Wykres 15 Świadczenia materialne wypłacane przez MOPS w Chełmnie</i>	77